

EGYETÉRTÉS

Elfizetés árak: Egész évre 20 korona. Félévre 14 korona.
Negyedévre 9 korona. Egy hónapra 8 korona 40 fillér.
Egyes szám helyben és vidéken 10 fillér.

Főszerkesztő
Dr. PAP ZOLTÁN

Szépirodalmi munkatárs
EÖTVÖS KÁROLY

Szerkesztőség és kiadóhivatal: VI. Eötvös-utca 32.
TELEFON-SZÁM:
Szerkesztőség 782. Kiadóhivatal 700.

A kiegyezés és az osztrákok.

Budapest, november 7.

Azokat az osztrák állambölcseket, akik az általános választói jogtól a nemzetiségi széthúzás megszűnését remélték, alaposan kigyógyíthatják ábrándjaikból a jelenlegi osztrák politikai események. A cseh-német gyűlölködés maradt a régi, sőt a helyzet a németekre nézve most még kedvezőlenebb, mint volt a régi parlamentben, mert az új választói jog szerint a szlávok többségben is vannak a németek fölött s ezek csakis a legnagyobb erőfeszítéssel és korrupcióval képesek maguknak két-három szavazat-többséget kicsikarni. Ennek a szomorú körülménynek folytán már tíz nap óta nem képes Beck osztrák miniszterelnök a kabinetjének parciális rekonstrukcióját keresztülvinni s meglehet, hogy a megindult lavina végső konzekvenciájában az egész osztrák miniszteriumot elfogja seperi helyéről.

Reánk magyarokra nézve rendkívül fontos a jelenlegi osztrák vajadás. Nemcsak azért, mert az osztrák politikai viszonyok alakulása természetesen befolyással van mindig a magyar politikai életre, hanem a jelen pillanatban főleg azért, mert a kiegyezési javaslatok sorsa az, ami koczkán forog. A régi tapasztalat azt bizonyítja, hogy ha az osztrák

kormány nem tudja a pártokat kielégíteni, akkor a parlament munkaképtelenné lesz s vagy a németek, vagy a csehek irtó hadjáratot indítanak a kormány ellen. Nem mondjuk ugyan, hogy a Badeni-korszak újból küszöbön van, de az eseményeket be kell várnunk.

Még mindenkinek emlékezetében van, hogy a függetlenségi párt annak idején heves támadásban részesítette Bánffy és Széllt, mert a kiegyezési javaslatoknak a 14. § segélyével történt életbeléptetését alkotmányosnak jelentette ki. Nem tudjuk ugyan, hogy a függetlenségi párt most is még a régi állásponton van-e, de előre látható, hogy ez a kérdés, ha újból aktuális lenne, heves vitákra adna okot a függetlenségi párt kebelében. Minthogy pedig egész politikai életünk szempontjából életbe vágó fontossága, hogy a függetlenségi párt a mai kompakt majoritásban megmaradjon, azt hisszük, kerülni kell mindent, ami kontroverziákra adhatna okot.

Ilyen kontroverzia támadhatna akkor, ha a magyar parlament a kiegyezési javaslatokat letárgyalná, mielőtt az osztrák pártviszonyok annyira nem tisztulnak, hogy a kiegyezési javaslatok sorsa az osztrák képviselőházban is biztosítva nincs. Az indemnitási javaslat néhány nap múlva tető alá jut s a kiegyezési javaslatokról a pénzügyi és közgazdasági

bizottság jelentései már a Ház előtt feküdvén, nyilvánvaló, hogy a javaslatok tárgyalása e hónap közepe táján megkezdődik. Kétségtelen, hogy ez a tárgyalás nem fog hosszúra nyulni, mert hisz a kifogások és aggodalmak egy részét a kormány már elosztatta, a javaslatoknak törvénybe iktatása országos érdek s azok minden felesleges szószaporítás nélkül el is fogadtatnak.

De mi lesz akkor, ha az osztrák parlamentben megismétlődik a régi történet s ha ismét a 14. §. lesz az osztrák politikai bölcsesség utolsó menedéke. A magyar kormány a parlamentben nemcsak politikai ellenfelekkel áll szemben, hanem láthatja, hogy rossz-hiszemű ellenségekkel is, akik nem fogják elmulasztani, hogy újabb aknamunkát kezdjenek a függetlenségi párttal szemben, ha ennek a 14. §. alkotmányos volta felett kell határoznia. Ettől a kellemetlen és kínos problémától a kormánynak kötelessége úgy magát, mint a függetlenségi pártot megkímélnie s ennek egyetlen módja az, ha nem sieteti a kiegyezési javaslatok parlamenti tárgyalását, hanem annak a biztos tudatában, hogy mögötte egy nagy és kétségtelen parlamenti többség áll, mely szükség esetén minden hosszabb vita után hajlandó lesz a kiegyezési javaslatokat a kellő időben törvénybe iktatni,

Infanterist Johann Kun esete.

Irta: Nógrádi László.

(Utánnyomás tílos.)

I.

Otthon Kun Jánosnak, meg Jancsinak hívták, de Jancsikámnak szólította a szeretője.

... Jancsikám, hallotta az éjszakai sötétségben infanteriszt Johann Kun. Felütötte a fejét, az álom hirtelen elszállott szeméből. Szétnézett. A napi fárasztó menetelésekben kimerült hadfiak jóízűen aludtak. A holdvilág besütött a magas nyitott ablakokon egyenest rá a naptól barnult arcokra. Egyiket se tett holdkórossá.

Johann Kun egy ideig bámult, nézte a jóízűen alvókat s egy kicsit irigykedett is.

— Más hogy tud aludni, — mormogta, azután letette fejét a szalmavánkosra s aludni akart.

Akart, de nem tudott sokáig. Annyi mindenféle jutott eszébe, bárhol szeretett volna is inkább aludni.

— Egészen olyan volt, — gondolta, — mint-ha a Terka szólított volna.

Ezen aztán eltűnődött Johann Kun. Egyszerű lelke sehogy se tudta felogni, hogy hallhatta ő a Terka hangját, hogy szólhatott ő hozzá a szeretője, mikor talán ezer kilométer is van közöttük. Hogy jöhetne Terka ide, Bosznia országba.

— Pedig a Terka hangja volt, — mormogta s a másik oldalára fordult s egy kicsit elszunnyadt.

... Jancsikám, hallotta újra Johann Kun s rettenenye ütötte fel megint fejét. Tisztán s világosan hallotta, hogy nevének szólította Terka, a szeretője.

— Talán csak valaki bolondozik velem, — gondolta a jámbor Kun.

De hát senki se tudja azt, hogy neki Terka volt a kedvese otthon. Erről nem szólt senkinek. Ha inceskedni akarnának vele, akkor inkább másképp tréfálnak meg. Sok kedvese volt már azóta, hogy infanteriszt Johann Kun a neve, de Jancsikámnak senki se szólította, csak Terka.

— Terka volt, nem más, — gondolta könyökre támaszkodva, hallgatózva s figyelve.

Társai közül senki se mozdult. Mély lélekzetvétellel aludt mindenik, még a nyurga káplár is, pedig annak otthon is két szeretője maradt, itt is volt egy pár.

Johann Kunt bosszantotta a dolog. Más se különb mint ő, másnál ő se rosszabb, más is megcsalta a szeretőjét, akár ő és hát mégis más mért tud nyugodtan aludni. Harmadik éjszakája hallja már azt, hogy nevének szólítja Terka. Harmadik éjszakája nem tud nyugodtan aludni már. Nappal mindent visszajára tesz s kelletlenül, mert nem bírja az éjszakai álmatlanság miatt. Hát holnap hogy bírja. Még valami jutott eszébe: holnap kimenője van éjféli egy óráig. Három kedvese várja.

Nagyon megboszankodott Johann Kun, hogy eszébe jutott s levágta magát a szalmazsákra. De most már mérges volt nagyon.

— Én utánam ne kiabáljon senki, csikorogta a fogát, azt tesztek, amit akarok.

Igy gondolta, lehunyva gyorsan a szemét, de aztán elmulat a haragja. Hü szeretője volt Terka. Olyan hüre azóta se talált.

— Ez igaz, mondta magában Johann Kun. Terka szép is volt, hü is volt. Meg is esküdtem neki, hogy hü lesznek hozzá.

Mikor ezt elgondolta Kun János, igen elpirult. Való, hogy megesküdött Terkának, mikor eljövetele előtt való éjszaka ártatlanságát meglapta. Megesküdött neki, hogy mindig hü lesz hozzá és ha hazajön, elveszi feleségül. De hát

hiába esküdött. Infanterist Johann elfeledkezett arról, amit Kun János fogadott otthon. Egy ideig még csak irt szellemes levelet haza Terkának, de aztán ezt se tette. Sajnálta rá az időt, meg a pénzt.

— Csuful cselekedtem, gondolta Johann Kun s hogy meneküljön a lelkiismeretétől, aludni próbált.

Elaludt, nehéz, mély álom ült a lelkére. Otthon járt a falujában. Épp hogy lefelé ereszkedett a lejtőn a temető mellett elvívó gyalogútra, temettek. Hat fehér ruhás leány vitte a szép fehérre festett koporsót... A szeretődet visszük a temetőbe, mondták a lányok Johann Kunnak, mikor meglátták. A fehér koporsó megnyílt, kilépett belőle Terka s eléje állt. Fehér gyöngyös koszoru volt a fején. Letépte magáról s odaadta neki. — Itt van, mondta szemrehányóan, elvitted az ártatlanságom, vidd el ezt a koszorut is, nem illet ez engem. Aztán belefeküdt Terka megint a koporsóba, a lányok letették a nyitott sírnál. Bárhol akart is hozzá férközni a Terka koporsójához Johann Kun, nem tudott. Verejtékezett, nyögött, erőlködött, hiába...

Hatalmas ütésre ébredt fel. A nyurga káplár állt az ágya mellett, ő csapott rá.

— Mit nyögsz, aui. Rukkolunk. — Kiabált, káromkodott a nyurga káplár. Johann Kun kábultan ugrott ki az ágyából. Még a foga is vaczogott, úgy reszketett. A rettenetes álom megárazta egész lelkét. Egyébre se tudott gondolni, mint arra, hogy mit látott álmában. A koporsót vívó hat fehér ruhás lányt, a koporsót egyre látta. Ha egy pillanatra el is mult előle a kép, de a másik pillanatban már megint látta. Látta a temetést, a lányokat, a koporsót, meg Terkát. A Terka arcát mind fényesebben látta s ez az arc mind szomoruban tekintett rá, mind

vár a parlamenti tárgyalással addig, míg az osztrák pártviszonyok újból nem konszolidálódnak s a javaslatok elfogadása a birodalmi gyűlésben is kétségtelenül biztosítva nincs.

Mert aki figyelemmel kíséri az osztrák kiegyezési bizottság eseményeit, aki látja, hogy már a bizottság elnöki és alelnöki állásainak betöltése is minő gyűlölködéssel ment végbe és aki azokat a támadásokat okozza, amelyekben ebből a gyűlölködésből kifolyólag maguk a javaslatok részesültek, az egyáltalán nem tarthatja kétségtelennek, hogy a javaslatok december 31-éig elfogadhatnának. Még oly világos fej is, mint Lecher, a brünni kereskedelmi kamara titkára, akinek gazdasági szempontból volna szabad a javaslatokat bírálnia, a kiegyezés politikai megállapodásaira fekteti a súlyt és Schlegelnek kijelentése, hogy ezeknek a megállapodásoknak következtében a kiegyezés elfogadása is, elvetése is rossz Ausztriára nézve, nem egyszerű magánvélemény.

Általában véve azt látjuk, hogy az osztrák kiegyezési bizottságban egy szót sem szólnak arról, hogy a kiegyezési javaslatok gazdasági szempontból jók-e, vagy rosszak, hanem kizárólag azokat az előnyöket feszegetik, amelyeket azonban Magyarország közjogi téren elért.

Belátjuk, hogy ez nagy elégtétel a magyar kormányoknak és főleg Kossuth Ferencznek, s a függetlenségi párt most átláthatja, mennyire igaza volt neki, amikor az esetleges gazdasági hátrányokért bő kárpótlást látott a politikai eredményekben, de Auersperg herczegnek szava nagy súlylyal esik a latba Ausztriában s ő ezek miatt a politikai vívmányok miatt, éppen tegnap tiltakozott az ellen a fel fogás ellen, hogy az osztrák birodalmi

gyűlésnek a kiegyezési javaslatokat okvetlen el kell fogadnia.

A javaslatok sorsa tehát odaát még egyáltalán nincs biztosítva s ha a két kormány meg tudott állapodni, hogy a javaslatok ugyanabban az órában terjesztessenek a két országgyűlés elé, meg kell állapodnia arra nézve is, hogy lehetőleg egy időben iktattassanak is törvénybe. Mert semmiesetre sem szabad, hogy a magyar kormány és a függetlenségi párt az osztrák áldatlan pártviszályok miatt kerüljön súlyos problémák elé.

A házszabályok szentek.

Budapest, november 7.

A parlamenti gépezet fütve van, gözzel telítve várja, hogy megkezdhesse az alkotó munkát. De egy kalandor-politikusokból álló csoport a kétségbeesés vakmerőségével kapaszkodik bele a küllőibe s nem engedi, hogy meginduljon. Apró, személyes érvényesülések, kerületek, népszerűségek, kövér reménységgel elképzelt karrierek függnek ettől az eszeveszett stiklitől, nosza hát! egymást tulliczítálva vetik vállukat az előre lendülő keréknek, hadd lássák otthon, hogy Lorkovicz Iván van olyan legény, mint Supiló s hogy Maniu Gyula, vagy Szkiesák Ferencz egyformán megérdemli a hősi nevet!

Igaz, hogy az ország számára mindekelőtt az indemnitás lenne sürgős, de mielőtt ebből valami lehetne, újra és nem először értesülnünk kell arról, hogy a horvát képviselők az önálló horvát királyság örületének hódolnak. Az ország szomjazva áhítja, hogy tető alá kerüljön a kiegyezés, mert ettől reméli a feszült gazdasági helyzet jobbrafordulását, de mielőtt idáig jutnánk, késsel a nyakunkon végig kell hallgatnunk, hogy egyik tót, vagy másik oláh polgártár-

sunk, akit a véletlen szeszélyes kegye törvényhozói sorsba emelt, belényesi látószögéből hogyan képzei a helyes nemzetiségi politikát? Alkotmánybiztosíték, általános választói jog hiába milliók óhajtása, csak akkor kerülhet sorra, hogyha ők mind a hetvenen vagy nyolczvanan feltálaták az összes bölcseséget, ami még begyűkbe szorult.

A kétszerkettő bizonyosságával lehetett előre látni, hogy ez a kalandor-politika nem maradhat sokáig visszahatás nélkül, mert az apró-cseprő személyes ambíciók, népszerűség-hajhászó szempontok bármilyen hősi felindulásra hevitik is a parlament gépezetét megállító csoportot, a tulnyomó erő végre is módot talál arra, hogy elsöpörje ezt az akadályt. Visontai tegnapi beszéde, mely erélyes volt s követelő, már jelezte ezt a fordulatot. A parlamenti többség viharzó haraggal támadt az alkotások utjába álló kisebbségre. A horvátok és nemzetiségek riadtan bujtak össze a rájuk zuduló felháborodás sulya alatt s megfélemlítve konstatálták, hogy az ő idejüknek befellegzett. Ami pedig tegnap még csak hangulat volt, ma konkrét elhatározássá érlelődött. Délelőtt a képviselőházban, délután Kossuth Ferencz lakásán komoly értekezletek foglalkoztak az obstrukciósdi játszó léhaság ellen életbeléptetendő rendszabályokkal.

Meg lehet állapítani, hogy amig egyfelől mind a két értekezleten nagy elkeseredés mutatkozott a nemzetiségek ellen, délelőtt is, délután is az összes állásfoglalásokból kidomborodott az a határozott meggyőződés, hogy a házszabályok szentek! Azokat érinteni nem szabad. Nem is lehetett ez másképp. A mai többségnek különösen élénk emlékezetében áll az, hogy a házszabályok sértetlensége milyen hatalmas palladiuma a magyar alkotmányosságnak. Elhez a palladiumhoz nyulni nem szabad senkinek és semmiféle többségnek, mert ki sem tudhatja, mikor kell azt ismét védő paizsul emelni a

szemrehányóbban mondta neki: elvetted az ártatlanságomat, Jancsikám . . .

Különösen az éjszakától félt Johann Kun. Fáradt volt, még se tudott nyugodtan aludni soha. Alig szundított el, mindjárt látta a koporsót vívó hat fehér ruhás lányt, látta Terát s hallotta, hogy szólítja busan, szemrehányóan: Jancsikám.

— A sirba csalogat Tera, látom, mormogta Johann Kun s a verejték kiverte egész testét. Reszketett, félt, retteget. Hiába küzdött az ellen, hogy Tera messze-messze van tőle, mégis csak látta a gyöttrő képeket s hallotta a Tera szavát.

— Mi lesz velem, — mi lesz velem, forgatta fejében infanterist Johann Kun. Nem jó vége lesz, nem jó, nem jó.

Johann Kun a szép, daliás infanterista, akinek barnapiros, csinos arczáért annyian sóvárogtak, Johann Kun, aki maga volt az élet, el kezdett fogyni, halványodni.

— Ne tarts annyi szeretőt, — mondta neki a hosszú nyurga káplár.

— Akaszszák fel ezt a Kunt, mindenki csak őt szereti, az egész város, mondta egy tömzsi ragyásképű emberke s nagyot röhögött utána.

Johann Kun máskor az ilyen beszédre hetykén megpödrte a bajuszát, de most szomorkásan lógatta a fejt s nem szólt semmit. Mert Kun János senkinek se szólt arról, hogy mi bántja a lelkét. Egy jóízű kaczagás talán egyszerre levette volna lelkéről a nehéz, nyomasztó terhet, de hát nem szólt senkinek, csak magában áskódott terhes gondolataival.

— No hát, ez így nem mehet, hogy én ne aludjak, — mormogta egy éjszaka, mikor már negyedszer öbresztette fel a Tera szava. Inkább fölbelövöm magam.

A fogát csikorgatta mérgében Johann Kun

s kéréses erős öklével tehetetlenül gyűrte, gyurta a durva tekerődző pókröccet.

— Megölöm magam, megölöm, — ez a gondolat furta be magát a lelkébe. Jó lesz így, nyugodott bele s arra gondolt, hogy hány nap múlva lesz inspekziós, akkor lesz éles töltése.

— Még néhány nap, egy hét, mormogta s aludni próbált.

Próbált, de nem tudott, sehogyse tudott, mindegyre hallotta a szemrehányást: elvetted a pártamat, vidd el a halotti koszorúmat is, Jancsikám . . .

II.

Már a kis potrohos ezredorvosnak is félt a Johann Kun sápadtsága. Megkopogtatta a hátát, a mellét. Semmit sem talált.

— Ne tarts annyi szeretőt, — ripakodott rá, — mert oda kerülsz. — Az ezredorvos a föld felé mutatott.

— Oda kerülsz én úgy is nemsokára, — gondolta Johann Kun s egyszerre megvillant az eszébe, hogy szól az ezredorvosnak a bajáról. De már akkor messze járt a kis kövér ember.

— Ugy se tudna az én bajomra orvosságot, — gondolta Johann Kun s megnyugodott abban, hogy ha inspekziós lesz, agyonlövi magát. — Az lesz a legjobb, majd alhatok azután.

Egy cseppet se félt a haláltól, más is megtette már azt, amire ő készült. Szép temetésük volt.

— Hej, mennyien siratnak majd engem, — gondolta Johann Kun s alig várta, hogy homlokához illeszthesse a fegyvert. Nem félt.

De mikor az éjszaka csöndes magányában föl-le mérte a kaszárnya hosszú lépcsőjét, mint inspekziós s a fegyvere élesre töltve ott függött előtte, akkor megborzongott kicsit. Háromszor is a kezébe vette a hideg súlyos fegyvert, de mikor belenézett vékony, sötét csövébe, reszketve tette le újra.

— No, most, — biztatta magát s már oda szorította foga közé a csövet.

Nem volt rá képes, hogy megnyomja a finom ravaszt. Átvirrasztotta az éjszakát s reszketve gondolt a következő éjszakákra, mikor megint hallja majd a Tera szavát s látja a koporsóját,

*

. . . Borzongva kuporgott az agyan Johann Kun. Szemét neki meresztette a sötétségnek. Már nem süttött a holdvilág, sűrű sötétség volt a szobában. Szuszogás, horkolás hallatszott, de Johann Kun most nem ezt hallotta. A Tera koporsóját vívó lányok halotti énekét hallgatta. Ott énekeltek előtte s jól látta a koporsót is. Rémmületes félelemmel várta, mikor teszik már le a koporsót, mikor lép ki belőle Tera s áll elébe.

Nagyot sikított, kétségbeesett ordítással ugrott le az ágyról.

— Nem megyek, nem megyek, — kezdett kiabálni.

— Ne kiabálj, — mordultak fel innen is, onnan is.

— Vágjátok kupán, — mondta mérgesen a nyurga káplár.

— Nem megyek, nem megyek, — kiabálta Johann Kun s ágyakon, alvokon keresztül ugrálva szaladozott össze-vissza.

A nagy lármára az inspekziós is benézett a lámpájával.

— Részeg ez a Kun, — mondta s jelentést tett.

Mikor megjött az őrség, már valahogy nagynehezen lefogták Johann Kunt. Tizenötön is alig bírták tartani.

— Kegyetlenül berugott, — mondták és Johann Kunt nagy ügygyel-bajjal levitték a zárkába.

— Majd reggelre kijózanodik — gondolták.

De Johann Kun nem józanodott ki. A földön kuporogva kiabált reggel is, mikor bementek hozzá. Bamba szemmel nézett maga elé s egyre azt kiabálta: nem megyek, nem megyek! . . .

fenyegtetett alkotmány fölő? A házszabályok épségbentartása mellett kell elvenni kedvüket az időlopástól a fáradhatatlan obstruktor uraknak. Miképen? — ennek a kérdésnek a megoldása a magyar kormányzati politika közel jövőjének legfontosabb problémája.

Egyelőre még az is kérdés, hogy szükség lesz-e a momentán közbelépésre? A parlamenti többség ritka egyöntetű és elkeseredett fellépése már is konsternációt okozott a nemzetiségi oldalon. Körükből érkező információk nagyon békülékeny hangon szólnak; állítólag e hét végénél tovább nem akadályozzák már az indemnitás megszavazását, a kiegyezéssel szemben pedig nagyon mérsékelt szándékoznak igénybe venni a kritika jogát. Ha ez igaz, bekövetkezett az, amit mi két nappal ezelőtt megjósoltunk, a tulnyomó többség egyszerű megmozdulása megfélemlítette s magába szállásra kényszerítette az okvetetlenkedő minoritást.

Az obstruktorok megtérése azonban nem veszi el annak az aktualitását, hogy a többség állandó jellegű rendszabályokról gondoskodik a nemzetiségek ellen. A nemzetiségek jobb belátása homoknál ingatabb alap, léha könnyelműség volna erre építeni fel a parlament munkálkodó békéjét.

A kiegyezés sorsa.

— A horvát obstrukció ellen. —

Budapest, november 7.

A kiegyezés parlamenti elintézésének biztosítása, úgy látszik, már sikerült. A horvát obstrukciót, amelyet különben mindig tagadtak a horvát képviselők, az az egyszerű tény, hogy a képviselőház többsége megmozdult, letörte. A függetlenségi párt intéző-bizottságának tegnapi ülése, a képviselőházban ma délelőtt rögtönzött pártközi tanácskozás, a minisztereknek és a képviselőház elnökségének délutáni értekezlete, amelyek mindegyikén azzal a kérdéssel foglalkoztak, milyen intézkedésekkel hátrítsák el a törvényhozás útjából azt az akadályt, amelyet a horvátok gördítettek oda, egyszerűben megértették az okvetetlenkedőkkel, hogy nem folytathatják vakmerő játékaikat.

Thaly Kálmán, Holló Lajos és Ugron Gábor ma délelőtt felkeresték Kossuth Ferencet és vele az intéző-bizottság tegnapi tanácskozásának eredményét közölték. Kossuth még pár napig nem mozdulhat ki a szobából és így a párt értekezlete is halasztást szenved.

A képviselőházban délelőtt pártközi tanácskozást rögtönöztek, amelyen amíg egyrészt nyomatékosan hangoztatták, hogy a horvát féltelenkedésnek véget kell vetni, úgy másrészt kifejezetten kimondták, hogy a házszabály-revizióról szó sem lehet.

Délután Kossuth Ferenc kereskedelmi miniszter lakásán a délelőtti parlamenti tanácskozásokból is kifolyólag értekezletre gyűltek össze a kormány jelenleg Budapesten időző összes tagjai Wekerle Sándor miniszterelnökkel az élőkön, azonkívül a képviselőház két alelnöke az elnökség képviselőjében, Justh Gyula, a Ház elnöke betegség miatt nem jelenhetvén meg. Az értekezleten történt megállapodásokról részletes tudósítást nem adtak ki, hanem a mai tanácskozáson felmerült dolgok még további pártközi megbeszélések tárgyát fogják képezni.

Értesülésünk szerint a horvátokkal szemben követendő eljárásra vonatkozólag csak egész általánosságban folyt az eszmecsere és határozatot nem is hoztak. Egy tervet beszéltek meg leginkább, amely a körül forog, hogy az 1868:

XXX. t.-cz. ama rendelkezését, hogy a horvát képviselők horvátul is beszélhetnek, országos határozattal úgy értelmezik, hogy a beszédet horvátul kezdhetik, de öt, vagy tíz perc múlva magyarul kell folytatniok. Ezt a tervet a pártokkal megismertetik és aztán határoznak megvalósítása fölött.

Ugy látszik azonban, hogy már nem lesz szükség semmiféle intézkedésre. Az indemnitás feletti vita, — mint a horvátok hirdetik — holnap már véget ér, a kiegyezést sem kívánják megobstruálni, a magyarság erőyes megmozdulása tehát már is meghozta gyümölcsét.

Mai hireink a következők:

Tanácskozás a Házban.

A képviselőház folyosóján ma délelőtt igen élénk vita folyt arról, hogy miképpen kellene megakadályozni a horvátok támadásait, illetve a parlament ellen intézett merényletet. Barabás Béla annyira sürgősnek és fontosnak tartotta az intézkedést, hogy a koalíciós pártok tagjait még a délelőtti folyamán értekezletre hívta össze az elnöki terembe.

Résztvettek az értekezleten a kormány részéről Wekerle Sándor miniszterelnök, gróf Apponyi Albert kultuszminiszter, az elnökség részéről Rakovszky István, a Ház alelnöke, továbbá Polónyi Géza, Barabás Béla, Hoitsy Pál, gróf Teleki Arvéd, Gaál Sándor, Hédervári Lehel, Gál Gaszton, Farkasházy Zsigmond, Chernel Gyula, Moskovicz Iván, Leszkay Gyula, Förster Ottó, Bizony Ákos, gróf Batthyány Ti-vadar, Halász Lajos, ifjabb Wekerle Sándor, Lovász Márton, Nagy Dezső, Kardos Samu, Beck Lajos, Muzsa Gyula, Hilberth Károly, Burdia Szilárd, Darányi Ferencz, Várady Károly, Pogány Lajos, Szentkirályi Zoltán, Thaly Kálmán, Hoffmann Ottó, Rátkay László, Kovács Ernő, Csányi Sándor, Kálós József, Babocsay Sándor, Tolnay Lajos, Nemes Bertalan, Metzner Béla, Mérey Lajos, Kubik Gyula, Tálos István, Malatinszky György, Okolicsányi László, Cibur Bertalan, Hammersberg Sándor és Steiner Ferencz.

Barabás Béla előadta, hogy a horvátok megakasztják a parlament működését, ezzel türelmetlen parlamenti helyzetet teremtenek s ezen az állapoton sürgősen, de okvetlenül segíteni kell. Mivel jól tudja, hogy a gyanúsítások ebből az alkalomból is megindulnak a függetlenségi párt ellen, hogy a házszabályt akarja revízió alá venni, már most kijelenti, hogy tiltakozik minden házszabály-revizió ellen, de kell módot találni arra, hogy a horvátok merényletét a parlament ellen ártalmatlanná tegyék s hogy a képviselőház rendes munkásságát biztosítsák. Azért hívta össze tanácskozásra a koalícióhoz tartozó képviselőket, hogy a követendő eljárást megvitassák és megállapítsák.

Polónyi Géza szerint nem szabad fejlet a falnak menni s mielőtt bármiféle konkrét javaslatot fölvetnének, meg kell tudni, van-e a kormánynak valamely programmszerű előterjesztése ebben a dologban. Ő tehát arra kéri a miniszterelnököt, nyilatkozzék arról; mi az ő fölfogása a horvátok eljárásáról és hogy van-e a kormánynak terve a parlament működésének biztosítására?

Farkasházy Zsigmond: A horvátok obstrukciójának megakadályozása dolgában olyan ténen kell a megoldást keresni, amely nem érinti a házszabályt. Egyetlen olyan alkotmánygaranciánk a házszabály, amelybe beleszólása senkinek sincs a képviselőházon kívül. Olyan megállapodást kellene a Ház elé terjeszteni, hogy miként a múltban történt, a horvátok csak beszédük elejét mondhatják el horvátul, de a beszédet magyarul kell folytatniok.

Bizony Ákos tiltakozik minden házszabály-revizió ellen.

Wekerle Sándor miniszterelnök igazat ad Polónyinak abban, hogy a parlamenti többségnek joga van programmszerű előterjesztést várni a kormánytól a fölvetett dologban. A kormány már több ízben foglalkozott a horvátok parlamenti eljárásával és határozatot eddig esupán azért nem hozott, mert Kossuth Ferencz, gróf Andrássy Gyula és Justh Gyula beteg. De ma délután ötödél órakor Kossuth Ferencz lakásán a kormány tanácskozást tart a horvát ügyben s részvesz e

tárgyalásban Justh Gyula is, mint a Ház elnöke. Kijelenti, hogy házszabály-revizióról nincs szó, mert a házszabály integritásának megóvását nemzeti szempontból szükségesnek tartják. De kell módot találni és fognak is találni arra, hogy idegen törekvésekkel szemben biztosítsák a parlament munkásságát. A horvátokkal szemben követendő eljárásról a megállapodást a koalíciós pártok elő fogják terjeszteni.

Barabás Béla azt hiszi, hogy ebben az előterjesztésben mindenki megnyugodhatik, de újra hangoztatja, hogy minden házszabály-revizió ellen tiltakozik.

Gróf Teleki Arvéd a szerb patriárka választásáról tett még kérdést.

Wekerle Sándor miniszterelnök válaszában kijelentette, hogy a kormány teljes jóindulattal foglalkozik a karlócazi kongresszus határozataival. A késedelmet csakis a kormány másirányu nagy elfoglaltsága okozta, most azonban már módjában lesz a kormánynak a kérdéssel behatóan foglalkozni és rövid idő, mindössze néhány nap alatt eldönteni. A döntésnél figyelembe fogja venni úgy a gör. kel. szerb egyházi autonómia jogait, mint az állam érdekeit.

Gróf Apponyi Albert miniszter azt felelte, hogy a szerb patriárka választása dolgában végre fogja hajtani a szerb egyházi kongresszus határozatait.

Ezzel az értekezlet véget ért.

Az értekezlet után a képviselők még sokáig tárgyalták ezt a kérdést. Az ülés vége felé Wekerle Sándor miniszterelnököt ismét nagy csoport képviselő vette körül, akik arról beszéltek, hogy a horvát obstrukciót hogyan lehetne megakadályozni. Később Wekerle az odaérkezett Ugron Gáborral félrevonult és külön tanácskozott vele olyan megállapodásról, amely a horvát obstrukciót megakadályozná, anélkül azonban, hogy más ellenzék ellen irányulna. A két politikus tanácskozása közben több terv merült föl. A legkomolyabb terv, amelyben körülbelül meg is állapodtak, az, hogy a képviselőház egyik legközelebbi ülésén indítványt terjesztenek be az 1886. XXX. törvényezik azon intézkedése tárgyában, amely megengedi, hogy a horvátországi képviselők a Ház ülésein horvátul is beszélhetnek. Az indítványban azt fogják javasolni, mondja ki a Ház, hogy a kérdéses paragrafus intézkedését csak tíz perczig tartó horvát beszédek megengedésével értelmezi. Hír szerint a kormány Ugron Gábor után terjeszti a Ház elé az indítványt és ha az indítványt csakugyan betervezik, akkor a horvát obstrukció leszereltnek tekinthető, mert a horvát képviselők legnagyobb része egy szót sem tud magyarul.

Miniszteri tanácskozás.

Kossuth Ferencz kereskedelmi miniszter lakásán ma délután hat órakor miniszteri tanácskozás volt, amelyen gróf Zichy Aladár, ő felsége személye körüli miniszter kivételével, résztvett a kabinet valamennyi tagja. A tanácskozás egy részénél jelen voltak Rakovszky István és Návay Lajos képviselőházi alelnökök is. A tanácskozás háromnegyed hétig tartott. Justh Gyula képviselőházi elnök — amint más helyen már említettük — gyöngélgéde miatt a tanácskozáson nem jelenhetett meg.

A horvátok árulása

A képviselőház többségének erőyes akcióra való készüldése máris megdőbentette a horvátokat. Tegnap este konferenciát tartottak, melyen elhatározták, hogy az indemnitási vitát a maguk részéről legkésőbb szombaton befejezik. A konferencia foglalkozott a kiegyezés kérdésével is s megállapodás jött létre, hogy a kiegyezést nem obstruálják meg, csak nagyobb vitát rendeznek. Részükről 10—15 képviselő szólal fel, azonban ezek is kerülni fogják az obstruálás külszínét.

Supiló is ilyen értelemben nyilatkozott ma, amikor a képviselőház folyosóján ezeket mondta:

— A mi eljárásunk nem obstrukció. Mi csak kifejezésre akarjuk juttatni bizalmatlanságunkat ezzel a kormánnyal szemben s egyszerűsmind felsoroljuk sérelmeinket. De ez nem obstrukció, mert ha mi obstruálni akarunk, a jegyzőkönyv hitelesítésénél léphetünk akcióba. Szombaton, sőt lehetséges, hogy már pénteken

felszólalásaink véget érnek. Különösebb ok nem merült fel az utóbbi időben arra nézve, hogy az obstrukció fegyvereit alkalmazzuk.

Bécsből jelentik: Magdics, Zagoracz, Surmin és Nuacsovics horvát képviselők ma reggel Bécsbe érkeztek. A horvát képviselők megérkezésük után megjelentek a képviselőházban, ahol a délszláv képviselők fogadták őket. Azután a horvátok a dalmáciai horvát és szlovén liberális képviselőkkel tanácskozási ülésre ültek össze, amely két óra hosszat tartott. A legnagyobb szlovén párt tagjai, a szlovén klerikálisok, nem vettek részt a tanácskozásban. A tanácskozás után egy szláv könyvnyomatos utján a következő kommunikét tették közzé:

A tanácskozásnak informatív jellege volt és az volt a célja, hogy a kiegyezés kérdésében való nézeteket egymás között megismerjék. A tanácskozás eredménye örömdetes bizonyítéka a délszláv szolidaritásnak.

A kommuniké azonban, tekintettel arra, hogy a szlovén klerikálisok nem vettek részt a tanácskozáson, legalább is tuloz. A horvát képviselők a délután folyamán visszatértek Budapestre.

Az újból kiélekedett horvát konfliktus közepette kétszeres érdeklődést kelt a politikai világban egy tanulmány, amely „Magyarország és Horvátország” címmel a „Questions diplomatiques et coloniales” című előkelő francia külpolitikai folyóirat november 1-ei számában jelent meg. A tanulmány szerzője gróf Mailáth József, akinek politikai, szociális és irodalmi működését külföldön is a legmelegebb elismeréssel honorálják. Valahányszor egy-egy felmerült magyar ügyről hamisan informálják jól ismert részről a külföldet, Mailáth József mindannyiszor szembeszáll ezen hamis információkkal, különösen ha ezek hazánk szociális és gazdasági viszonyait és közjogi helyzetét érintik. A horvát kérdésben közjogunkkal ellenkező információk helyzetét véli el a francia sajtóban, nevezetesen a „Journal des Débats”-ban és a „Le Temps”-ben, valamint Horn Gusztávnak egy könyvében, gróf Mailáth említett tanulmányában szembeszáll ezekkel a téves nehézségekkel és teljes őszinteséggel és határozottsággal képviseli benne a magyar álláspontnak történeti, közjogi és politikai igazát — és hozzátehetjük: teljes sikerrel, mert tanulmánya a legélelkebb feltűnést keltette a francia publicisztikában. Több francia lap bő kivonatban ismerteti és most már feltehető, hogy a francia sajtó ezentúl tárgyilagossággal fog itélni a magyar viszonyokról, nevezetesen a horvát konfliktusról. Ez pedig elsősorban gróf Mailáth érdeme.

Gróf Mailáth nagyérdemű közleménye bevezetésében magyarázza a monarchia két államának közjogi helyzetét.

Attér azután arra a konfliktusra, melybe Horvátországgal keveredtünk és hatalmas érvelésével bizonyítja a magyar álláspont jogosságát. Megezől-határolt tényekkel mutatja ki, hogy a Temps július 14-iki és a Journal des Debats július 4-iki számában megjelent és a magyar-horvát kérdésre vonatkozó cikkekben állított dolgok homlokegyenest ellenkeznek az igazsággal. Nem tesz szemrehányást az illető lap szerkesztőségének, hanem elítéli azokat, akik a külföldi sajtót lelkiismeretlenül informálják. Majd attér a cikk a magyar-horvát viszony jogtörténeti és történelmi ismertetésére, az Árpád-királyok foglaltsától kezdve a legújabb konfliktus kitöréséig. Ezután a politikai oldalát világítja meg a horvát kérdésnek és azt írja, hogy a magyar nyelv szupremációját az államvasutak horvátországi vonalain egyenesen életkérdés, mert egyetlen tengeri kikötőnkhez kizárólag Horvátországon át juthatunk. Így tehát a magyar nyelv biztosítását feltétlenül ki kell erőszakolni, még az esetben is, ha a jog nem is volna teljesen a mi részünkön. Ezt feltétlenül ki kell vívni, nehogy a külföld előtt fejlődésre képtelen állam gyanúja tűnjünk fel és ezáltal ezt a dolgot felhasználják ellenünk az összmonarchia eszméje propagálása érdekében. Ezután attér annak a fejtegetésére, hogy Ausztria nem cselekszik helyesen akkor, amikor Magyarország ellen a szláv propaganda törekvéseit támogatja. Helytelen cselekedet ez azért, mert Ausztriában a szlávok csaknem tulszárnyalja a német elemet és így inkább örülnie kellene Ausztriának, hogy a magyarság szétválasztja az északi és déli szlávokat és ezzel gátat vet a szláv propaganda érvényesülésének. Végül kijelenti, miszerint Magyarország nem bírheti, hogy Horvátországban törvényeken alapuló állami egység megbontását célzó törekvések jussanak tulsulyra és Magyarországnak meg lesz a hatalma arra, hogy ezeknek az utját vágja.

A kiegyezés és az ország.

Jászberény városnak függetlenségi pártja bizalmat szavazott gróf Apponyi Albertnek a kiegyezés kérdésében is. Gróf Apponyi Albert most írásban ekképpen válaszol:

A Jászberényi függetlenségi párt folyó évi november 3-án tartott üléséből hozzám intézett szíves üdvözlésüket és bizalmi nyilatkozatukat hazafias örömmel vettem. A kiegyezési tárgyalások ügyében hozott megállapodásuk hazafias megfontoltságuknak szolgál tanubizonyságul. A magunk részéről, a tárgyalások folyama alatt, tényleg minden erőnk megfeszítésével törekedtünk elérni azt, ami emberileg lehetséges volt. Hogy többet elérni nem tudtunk, az nem rajtunk, hanem a kényszerítő körülményeken mulott; de feladni, — nem adtunk fel semmit! Különösen jóleső érzéssel tölt el, hogy éppen választóim részéről találkozom a szükségparancsolta megnyugvás, — és az irányomban viseltető bizalom olyan megnyilvánulásával, mely a szeretet és hála újabb kötelekeivel fűznek Önökhöz. Ezen rendületlen bizalmuk egyuttal arra ösztönöz, hogy még az eddigieknél fokozottabb szívósággal ragaszkodva elveinkhez, hazánk önállóságáért bizalommal tovább küzdjék. Kérem továbbra is eddigi odaadó támogatásukat. Hazafiai üdvözléttel: Apponyi.

A temesvári kereskedők egyesületének válaszmánya a napokban ülést tartott Vest lovagi tanácsos elnöklésével és elismeréssel szölk a kormány működéséről, amelynek sikerült hazánk gazdasági érdekeinek megóvása mellett egyezsége lépni Ausztriával. A válaszmány ezen állásfoglalásáról táviratban értesítették Kossuth Ferencz kereskedelemügyi minisztert, melyben a következőket mondják:

Az Ausztriával folytatott kiegyezési tárgyalások eredményes befejezése hazánkat a megállapodásoknak törvényerőre leendő emelése után a szövetséges államhoz való első kereskedelmi szerződéssel ajándékozta meg. Jóllehet, az osztrák kormányval kötött egyezményt, illetőleg kereskedelmet a történelmi jelentőségű esemény e részben érinti elsősorban, mindazonáltal nem térhet ki annak a nagyfontosságú közjogi ténynek a kiemelése elől, amely edes hazánknak annyira féltett politikai és gazdasági önállóságát és szabad rendelkezési jogát ország-világ előtt kétséget kizáró alakban kifejezésre juttatja és világos határozományokkal biztosítja. E kiváló közjogi vívmány nagy értékét annak is méltányolni kell tudnia, akit hivatása inkább a gyakorlati kérdések megítélésére utal. Az osztrák kormányval való egyezmény megkötése ezért kétfős érzelmet támasztott bennünk, a gyakorlati kereskedelem szerény munkásaiban. Egyfelől hazafias örömmel veszünk tudomást a függetlenségi eszmék hódoltságáról, másfelől pedig az el nem muló hála érzelme töltötte el keblünket azért a hatalmas alkotásért, amely megszabadítja gazdasági életünket a bizonytalanság nyomán járó háttartalanságtól, kishitűségtől és a további nyugodt fejlődésnek jog utat nyitni. Engedje meg ezért nagyméltóságod, hogy a korszakos mű alkotásáról megemlékezve, hódolattal üdvözzöljünk exzellenziádat és a haza érdekében kifejtett nagy koncepziójú munkásságáért őszinte és mély köszönetet mondjunk. Adja az ég, hogy nagyméltóságod magasztos eszméi a haza javának érdekében minél előbb valóra váljanak. A temesvári kereskedők egyesülete válaszmányi üléséből. Vest Ede, udv. tanácsos elnök, Révay Károly alelnök.

A Starcevic-párt kongresszusa.

Zágrábban ma délelőtt volt a Starcevic-párt kongresszusa. Körülbelül nyolcezer ember vett részt abban a menetben, amely a pártklub helyiségéből elindult, a Szokol-terembe a kongresszus helyére. A menetben sok parasztember volt, akik zászlókat vittek s nemzeti dalokat énekeltek. A gyűlést tizenkettő órakor nyitották meg. Frank József elnök hosszabb beszédet mondott, amelyen újra kifejtette a pártnak sohasem ingadozó és semmiféle változásnak alá nem vetett programját. Tetszéssel fogadott beszéde után Elegovic képviselő és a horvát országgyűlés alelnöke Starcevic Mile beszélt a párt elveiről és tevékenységéről. Mind a ketten azt a reményüket fejezték ki, hogy a párt a legközelebbi választásból megerősödé fog kikerülni, sőt Elegovic abban is bizik, hogy a pártnak még egyszer annyi mandátuma lesz. Hevesen támadja a rezoluczionistákat, akiket felelőssé tesz azért, hogy Horvátországban ma a törvényesen megállapított hivatalos nyelv a magyar. A Starcevic-párt teljes erejéből harcolni fog Horvátországban a magyarok uralma ellen, valamint a magyar-horvát kiegyezés ellen is, amely a horvát népet rabságban tartja. A szerbeket a

Starcevic-párt nem ismeri el külön nemzetnek. Ezután elfogadtak két határozati javaslatot, amelyek egyikében újra kifejezésre juttatják a párt programját, az összes horvát területeknek a Habsburg-monarchia keretében önálló állammá való egyesítését, a másikban pedig bizalmat szavaznak a mostani pártvezetésnek. Mind a két határozati javaslatot egyhangulag fogadták el. A blokjáradék ügyében hozott határozatban erőlyesen állást foglal a gyűlés az ellen, hogy Horvátország mintegy százmillió koronányi új terhet vállaljon magára, anélkül, hogy annak idején valamelyes kedvezményeket kapott volna. Egy másik rezoluczióban a gyűlés a magyar-osztrák kiegyezés ellen foglal állást, egyrészt elvi okokból, másrészt, mert a kiegyezés sérti Horvátország érdekeit. A gyűlés este ért véget, utána lakoma volt.

Budapest, november 7.

A képviselőház holnap, pénteken, délelőtt tíz órakor ülést tart. Napirend az indemnítási javaslat tárgyalásának a folytatása és esetleg a belügyminiszter által benyújtott javaslatok.

A kvóta-bizottság ülése. A magyar kvótabizottság november 11-én délután 5 órakor ülést tart a pénzügyi bizottság termében.

A képviselőház munkarendje. A képviselőház holnap folytatja az indemnítási tárgyalást, a melyet a horvátok titkolt obstrukcióját tartott eddig is napirenden. Hír szerint a horvátok holnap, vagy legközelebb holnapután beszüntetik az obstrukciót és így a jövő hét kezdetével a képviselőház áttérhet az alkotmánybiztosítók és más kisebb törvényjavaslatok tárgyalására. Ezeket a javaslatokat hamarosan elintézik és azután sorra kerülnek a kiegyezési javaslatok.

A berlini nagykövet a királynál. Bécsből jelentik: Szogyény László berlini magyar-osztrák nagykövetet, a ki szabadságának lejártá után a legközelebbi napokban visszautazik Berlinbe, ma délelőtt 5 felsége hosszabb magánkiballgatáson fogadta.

Ankét az igazságügyminisztériumban. A magyar általános polgári törvénykönyv tervezetét előkészítő állandó bizottság folyó hó 6-án és 7-én dr. Imling Konrad államtitkár elnöklésével ülést tartott. Jelen voltak: Ádám András, Gottl Ágoston kuriai tanácselnökök, Nagy Ferencz, Ságly Gyula és Schwartz Gusztáv egyetemi tanárok, Thirring Lajos kuriai bíró, Sipőcz László árvaszéki elnök, Baracs Marcell, Menyhért Gáspár, Moletz Dani, Schreyer Jakab ügyvédek és dr. Bénérd Emil miniszteri segédtitkár. A tanácskozás tárgyát a következő kérdések képezték: Miként szabályoztassék a gyermek személyére vonatkozó szülői jog gyakorlása az együttélő szülők vélemény eltérése; a szülők tényleges különlése; a szülők házasságának felbontása esetében? Miként szabályoztassék a gyermek vagyonának jellegére vonatkozó szülői jog? Végül miként szabályoztassék a törvénytelen gyermek családjogi állása a rokonsági kapcsolat tekintetében. A bizottság tanácskozásait folyó hó 13-án szerdán délután öt órakor folytatja.

Megyebizottsági tagválasztások. Karczagon tegnap ment végbe a megyebizottsági tagválasztás, mely alkalommal a függetlenségi párti jelöltek jutottak a bizottságba. Megyebizottsági tagok lettek: dr. P. Ábrahám Dezső orsz. képviselő, Csontos Imre és Nádasdy Ferencz, a karczagi függetlenségi párt tiszteletbeli elnökei. Tagokká lettek továbbá: L. Sántha Imre, Papp Elek orsz. képviselő, R. Szilágyi László, Mándoky András és Madarász Imre ev. ref. lelkész, valamennyi függetlenségi párti. A régi regime emberei közül Szőke József, Vadnay István, Győry Gáspár jutottak be, továbbá Simó Aladár mérnök, alkotmánypárti. — Veszprémmegye kerületében ma ejtették meg a megyebizottsági tagválasztásokat. A beérkezett jelentések szerint egy-két kivétellel mindenütt függetlenségi pártiakat választottak meg. — A hatvan-peczi választókerületben egy,

hangulag Csépany Géza és Papp Józsefet választották megyebizottsági tagokká. — A Maros-Torda vármegyei törvényhatósági bizottsági tagok választásánál 29 kerület közül 24 kerületben a függetlenségi párt győzött. A megválasztott függetlenségi bizottsági tagok száma 61. Ezzel szemben a régi regime jelöltjei közül 20 jelölt győzött. Az utóbbi megválasztottak ellen felebbezést adtak be azon a címen, hogy az autonóm-párt több szavazó-czédulát adott be, mint ahányan leszavaztak. Erősdý Sándor főjegyző is ily módon került a bizottságba. Nagy József felfüggesztett alispán és még több autonomista kibuktak.

A t. Házból.

I. Diplomatikusan.

Az ülésteremben a horvátok beszélnek. Ha egyik beszűnik, másik kél fel helyette. Ugy tetszik, hogy sohasem fogynak el. Olyan gyanu is keletkezik, hogy egy és ugyanazon horvát kétszer-háromszor is beszél más és más horvát nevek alatt, senkinek sem jutván eszébe a személyazonosság kutatása.

— Hányan vannak még? — kérdezi egy buszszéki ember.

Hasonlót kérdez Smialovszky főispán Hammersberg Lászlótól.

— Ugyan hányan beszélnek még.

— Vagyunk elegenden — feleli Supilo — beszélünk még.

— Az ördög tudja, hányan vannak — bosszankodnak a magyarok — mi azt hittük, hogy csak negyven horvát van és úgy látszik, mintha hatvanan lennének, talán mert az oláhok és tótokat, meg a dezentorokat hozzájuk kell számítani. És daczára, hogy eddig tizenötön se beszéltek, úgy elkínózták, mintha már mind a negyvenen, sőt mind a hatvanan szavalták volna.

Ez bizony fárasztó töprengés. Történnie kell valaminek. Návay Lajos lógatja, csak lógatja a csengetyűt, de ő is jobban szeretné, ha az elnöki mesterségben nem a harangozási képesség volna a legfontosabb. Kérő tekintettel nézi az alantlevőket: „Ugyan csináljatok már valamit.“ Lent azonban a függetlenségi mező üres. Csak azok vannak jelen, kiket a hölgyek karzatához fűznek vágyak és remények. Őket ilyenkor a parlament sorsa nem aggasztja. Az egyik már ott is van ni, a szép özvegy mellett. Udvarol, ügyeskedik, hízkelkedik, kapacitál. Kipirul, izzad, liheg, sóhajtozik.

— Ennyi fáradsággal ön, képviselő ur, nagy dolgokat művelhetne — szól az asszony.

— Például . . .

— Hát ennyi erőlködéssel felemelhetné magát a kvótát is.

E perczen alulról tört magyarsággal a tiltakozás hallatszik:

— Én nem vagyok a bécsi kamarilla bérencze; én nem szavazom meg a kiegyezést, sem a kvótaemelést . . .

— Hallja asszonyom, hallja . . . Supiló is így beszél . . .

— Kérem, adja csak ide a gukkert, hát ez az a Supiló?

— Ez . . .

— No nem szeretnék vele éjszaka egyedül találkozni.

— Ön, asszonyom, nem szeretne vele éjszaka találkozni, ez természetes. De még én sem.

Ime, eképpen a karzaton is egymás mellé került a kvótaemelést és a horvát kérdés a bizalommal kapcsolatosan.

— Azonban, kedves képviselő ur — szól az

asszony — legyen egy kissé diplomatikus. Gondolja-e ön, hogy azt sem tudom, mi a kvóta.

— Hát akkor miért mondta, hogy ennyi fáradsággal felemelhetném a kvótát?

— Azért mondtam, mert meg akartam értetni önnel, hogy reám nem szükséges ily nagy fáradságot fordítani, hanem . . .

— Hanem?

— Legfeljebb megfelelő költséget.

A képviselő le volt főzve, tehát hallgatott.

— Látja — folytatta az özvegy — mi ösztönyszerűen is diplomaták vagyunk és hogyha nem is értjük a kifejezéseket, körülbelül kitaláljuk a jelentésüket. Multkor egy bankár udvarolt ily hevesen és egyre arra kért, hallgassam meg őt médio és ultimo idején. Erre én hirtelen azt kérdeztem tőle: „Mondja csak, hányszor van egy nap alatt médio és ultimo?“ Erre a bankár azt válaszolta, hogy nála ultimótól médióig tizenöt nap idő van. S képzelle: megértettük egymást.

De az asszony olyan ravaszul nevetett, hogy a derék honatya zavarba jött: hátha csak teteti magát, mintha nem értené az idegen kifejezéseket.

Hát még amikor hirtelen így szólott:

— Önök is megszüntethetnék a horvát obstrukciót, mihelyt kimondanák, hogy az olyan beszédek, amelyeket nem értenek, nem tekintik beszédeknek és ha ilyet hallanak, olybá veszik, mintha senki sem beszélne és nem törődve vele, egyszerűen szavaznának.

. . . Ime, két nap alatt a második karzati vélemény, mely hasonlít egymáshoz. Tegnap így vélekedett egy iparos, aki órákat készít. Ma egy asszony, aki pásztorórákra készül.

Nem esoda, hogy megint a közvéleményre hivatkoztak. Valami titkos konventikulumra készülték és elvonultak a függetlenségi a jegyzői szobába.

Pár perc percz mulva bejött Hédervári Lehel és sugva jelentett valamit Wekerlének. Aztán Wekerle tanácskozott Apponyival. Végül pedig Wekerle és Apponyi is kiment és felkereste a titkosan tanácskozókat.

— A házszabályrevízióról, a horvátok elhallgattatásáról van szó — terjedt a hír a konventikulumról, ami nem azért volt titkos, hogy hírt ne adhassanak róla.

Sőt a diplomatikus részt is elárulták.

— Kijelentjük — mondták — hogy nem csinálunk házszabályrevíziót, tehát akkor nyugodtan nyelbeüthetjük. És ha kijelentjük, hogy isten őrizzen a klotürtől, akkor olyan klotürt szólhatunk a szátyárkodók nyakába, hogy amely pillanatban akarjuk, megnémul az egész parlament s a képviselők torkán csak egy szó jöhet ki s ez az „igen“, amikor tudniillik a kormány javaslatait kell megszavazni.

Ilyen az a diplomatikus módszer.

Am, amikor a horvátok meghallották, szintén összegyűltek tanácskozni. Az ő vitatkozásuk eredménye a következőkben állapítható meg:

— A kormánynak szüksége volna valami házszabályos eszközre, melylyel egyes vitáknak a berekesztését kedvük szerint intézhessék. Különösen a kiegyezés és a kvóta miatt van rá szüksége. Most ez eszköz megszerzésének az indokolása Magyarországon igen népszerű: az a körülmény, hogy vele a mi obstrukciónkat akarják megtörni. Tehát rajtunk fordul meg a kérdés, megszerezheti-e a kormány ezt a vita-gyilkoló masinát. Ha mi még napokig nyújtjuk az indemnitási vitát, akkor hivatkozhatnak ránk. De ha mi például holnap megszüntetjük a vitát, akkor nincs jogczimük és indokuk a házszabály-revizióra. Tehát legyünk mi is diplomatikusak. Lépjünk velük érintkezésbe és

egyezzünk ki; mondjuk meg, hogy hajlandók vagyunk folytatni az obstrukciót, de ezért adjanak nekünk valami ellenszolgáltatást.

Ez az igazi diplomatikus eljárás. A horvátok akkor is kedvezményeket kérnek, amikor az obstrukcióról lemondanak. De még azzal is kedvezményeket akarnak szerezni, hogy az obstrukciót folytatják.

Hacsak nem viszont a magyar pártok aképen diplomatizálnak, hogy elhíresztelik a klotürt és miután a horvátok erre nem akarnak alkalmat adni, leszerelnek. S ez tulajdonképen a legkívánatosabb.

II. Precedens.

Nagy örömet szerzett a képviselőháznak az ülés végén Návay Lajos, aki az elnöki feladatokát végezte.

Lorkovic Iván felállott és a házszabályokhoz akart szólni — horvátul.

Erre Návay kijelentette, hogy horvátul nem ért, tehát horvát házszabály-vitára nem adhat engedélyt és ezzel a szónokot le is ültette.

A szélső baloldal előbb helyeselt, aztán eljenzett. Majd a képviselők felkeltek helyükről, az elnöki emelvény köré gyűltek s ott helyeselték, éljeneztek és tapsoltak. (Ha Justh Gyula itt lett volna, okvetlenül felkiált: „Kérem a képviselő urakat, foglalják el helyeiket.“ Csakhogy, egy kicsit át kellett volna vennie akkor az elnöklést Návaytól.)

A nagy ünneplés oka az volt, hogy a karzati pásztor-órás özvegynek az elmélete kezdett érvényesülni. Amely beszédet nem értenek, azt úgy kell tekinteni, mintha senkisé is beszélne és tovább kell menni.

S egyszerre megtaláltatott a Kolumbusz-tójas. Hisz, hogyha a házszabály-vitát nem értik és a jelentkező szónokot emiatt le lehet ültetni, akkor ugyanezt az eljárást alkalmazni kell az indemnitási és minden más vitára is. Elvégre, ugy-e bár, az indemnitás és a kormány iránt való bizalom kérdése sokkal fontosabb, mint egy házszabály-vita. Tehát, hogyha házszabály-vitát nem csinálhatnak olyan nyelven, melyet az elnök nem ért, hát indemnitási vitát még kevésbé rendezhetnek s ugyszintén a kiegyezésnél és a kvóta-emelésnél sem okoskodhatnak.

Mindössze az szükséges, hogy Návay elnököljön és kijelentse:

— Én ezt a beszédet nem értem, tessék leülni!

Sőt tovább is mehet. Ha észreveszi, hogy magyar képviselő merül bele a kritikába, akkor is enuncziálhatja:

— Nem értem, hogy mit beszél a képviselő ur. Lehet, hogy erdélyi dialektusban beszél, de én ezt nem vagyok köteles érteni, tehát tessék leülni.

Következik ebből, hogy semmiféle házszabály-revizió nem ér annyit, mint az ötletes elnök.

Ha az elnöknek egy jó ötlete van, az többet ér, mint ötszáz paragrafus házszabály. Mig ellenben, ha az elnöknek nincs ötlete, akkor ha még ötszáz új paragrafust csinálnak is az eddigiek mellé, nem érnek el vele semmit.

Csakhogy a következő szónok már az indemnitásról beszélt horvátul s ezt Návay nem ültette le, pedig szintugy nem értette, hogy mit mond, mint az imént a házszabály-vita kísérletezőit.

A lélekharang megszólalt.

— A képviselőház ülése. —

Budapest, november 7.

A horvát perüdia még ott hetykélkedett ma a képviselőház termében, de egy másik szobában már megkongatták fölötte a lélekharangot. És mialatt a szomszédos szobában arról tanácskoztak, hogyan lehetne minden hazaellenes mérnyületet csirájában elfojtani, azalatt a horvát komédia annál utálatosabbnak tünt föl.

Milyen csunya volt például a „spion” mosakodása. Milyen ember a halálba menekült volna, ha akkora vád zuhan rája, mint amilyen Supilora esett; a „spion” pedig csak annyit tudott megbegni:

— Kérem, kérem szépen, én nem csináltam semmit!

Alig hederített valaki a nyomorultra.

Mentek tovább. Ma még ők voltak az urak. Folyvást ők beszéltek. Némelyik magyarul gagyogott néhány szót, de aztán hirtelen horvát fordította. Hogy e fráterek bátorsága milyen magasságba képes szökni, bizonyoság rá valami Novoszel nevű; ez azt merészelte mondani, hogy Wekerle politikája nem érdemli meg a becsületes jelzöt!... Návay Lajos alelnök elnököt — nyomban megvonta tőle a szót.

Návay különben beigazolta ma, hogy nem hiába pontosult össze az ő személyében a Ház bizalma. Taktikus, diplomata, magyar és politikus volt egyszerre. A lábai előtt rohanó piszkos horvát folyamat vaskézzel dirigálta, hogy valahogy hozzá ne érjen a magyar alkotmány valamelyik részéhez. Hogy ehhez mennyi éleslátás és tapintat kellett, csak az tudja, ki látta a horvát képviselőket: — mint kuvasz ebek hegyezték füleiket, mikor ugathatják meg a magyarságot. Némelyiket csak úgy lehetett elhallgattatni, hogy megvonta tőle a szót. Egyet pedig éppenséggel jegyzőkönyvi megrovásban kellett részesíteni.

— Nem szavazhatom meg az indemnitást, — mondotta — mert a kormány tagjai között tárcza- és becsületnélküli miniszter ül.

A Ház aránylag nyugodt maradt, mert a lélekharang szava már szerte terjedt. Aztán meg igen jó hatással volt, hogy Návay két marokra fogta a gyeplőt. Valamelyik horvát a házszabályokhoz kért szót és horvátul akart beszélni.

— Nem lehet! — deklarálta az alelnök — a házszabályokhoz csak olyan nyelven lehet beszélni, melyet az elnök megért. A házszabályokhoz tehát horvát nyelven nem lehet beszélni.

Ennek az okos beszédnek igen nagy hatása volt. Tapsolt ott mindenki, aki nem volt horvát vagy nemzetiségi. Az obstruálókát láthatólag megdöbbenette ez az elnöki villám, amely az obstrukció egyik hidraféjét oly váratlanul megölte. Érezték, hogy a többiek sem élhetnek soká.

Ma különben a következők szólottak az indemnitáshoz: Bauer Antal, Grahovac Mirko, Novoszel Mátyás (megvonták tőle a szót), Pinterovics Antal, Brlic Vratoszlav, Lorkovics Iván (megvonták tőle a szót), Lukinics Ödön, Banjanin János, Ilics Gedeon és Vinkovics Bozso.

Részletes tudósításunk ez:

A képviselőház ülése.

— Kezdődött délelőtt tíz órakor. —

Elnök: Návay Lajos.

Jegyzők: Hammersberg László és Hentz Károly.

Az elnök: Az ülést megnyitja.

Jelenti, hogy ő felsége a kabinetiroda utján közönetét nyilvánítja a Háznak felgyógyulása alkalmából hozzájuttatott hódoló jókívánataiért.

Jelenti, hogy Drohobeczky Gyula horvát képviselő a pénzügyi bizottságban viselt tagságáról lemondott. (Fölkiáltások: Megválasztjuk újra!)

Tudomásul szolgál.

Ferenczy Géza előadó beterjeszti az igazság-

ügyi bizottság jelentését az erdélyi birtokrendezésről és tagosításról szóló törvény módosítása tárgyában. Kéri a javaslatnak az osztályok mellőzésével való napirendre tűzését. (Helyeslés.)

Somogyi Aladár előadó a naplóbiráló bizottság ügyrendjéről szóló jelentést terjeszt be, amelyet az ülészakok elején szoktak a Ház elé terjeszteni.

A Ház tudomásul veszi a jelentéseket s napirendre tűzésükről annak idején határoz.

Rakovszky mentelmi joga.

Adamovics István Rakovszky István mentelmi jogának megsértéséről tesz jelentést. Elmondja, hogy a csáktornyai plébános az ottani kaszinóban néppárti izü nyilatkozatot tett. E miatt a kaszinó a plébánost kizárta. A kaszinónak erről az eljárásról erős nyilatkozatot tett Rakovszky István, ami miatt a kaszinó becsületsértési pört indított ellene. Az ügy tárgyalására a keszthelyi járásbírósgot delegálták. A járásbírósgnak itt meg kellett volna keresnie a Házat Rakovszky mentelmi jogának fölfüggesztése végett, e helyett azonban nyomozást rendelt el, hogy vajon forog-e fönt zaklatás Rakovszkyval szemben? Nyilvánvaló, hogy e kérdés nem a járásbírósg, hanem a Ház elé tartozik. Bejelenti Rakovszky mentelmi jogának megsértését.

A Ház az ügyet a mentelmi bizottság elé utasítja.

„A spion.”

Supiló Ferenc személyes megtámadtatás címén szól. Magyarul beszél. Visontai tegnapi szavaira kiván válaszolni. Visontai azt mondotta, hogy ő ravaszul, mint a kígyó, kerülgette a magyar pártköröket, addig, míg nem sikerült magát képviselővé megválasztatni. Azt mondotta továbbá, hogy mostani harcuk kiföldi megrendelésre történik s ekkor többen így kiáltottak feléje: Bécs bérence! Olasz spion! Kijelenti, hogy mikor ő a magyar és horvát egyetértésért kezdett dolgozni, akkor Horvátországban ugyanazok az emberek, akik most már közelebb állanak a kormányhoz, mint ők, fölbéreltek néhány sötét alakot, akik elhíresztelték róla, hogy ő a magyarok bérence. Jól van hát, terjeszszék ezt róla s bizonyítsák be akkor ő a saját nemzete előtt politikai halottá válik. Ő mindig a dalmáciai osztrák uralom ellen küzdött s most is a kvótaemelés ellen fog szavazni. Dalmáciában a horvát nyelv mellett küzdött az olaszok ellen s otthon e küzdelemben sebesült és nyomorékká tett testvérei vannak. Ő dalmát születésű, de csak erőszak folytán tették osztrák állampolgárrá. Az elnök ur feje fölött ott van Dalmácia címere is. Ő érintkezett dalmatákkal, de azok helye itt volna, nem az osztrák parlamentben. Visontainak és társainak állításai nevetséges rágalmak. (Helyeslés a horvátok részéről.)

Következik a napirend, az indemnitás folytatóságos tárgyalása.

A horvát banda.

Bauer Antal: Előbb magyarul, azután horvátul beszél a javaslat ellen. Azt fejtegeti, hogy az 1868-iki kiegyezés szerint Horvátország és Magyarország között csak állami közösség van, de állami egység nincsen. Igaz, hogy a magyarok sovínizmus miatt a praksis egészen más irányban fejlődött, de a törvény, bár csak papíron maradt, ellenkezett a gyakorlatl. Mert ezt a törvénytelen gyakorlatot a magyarok szentesíteni akarták a vasuti javaslatokkal és ennek szegültek ellen a horvátok. A most megindult küzdelemnek pedig nem lesz addig vége, amíg a magyarok a régi álláspontra visszatérve, el nem ismerik, hogy Horvátország nem tartomány, hanem társország.

Grahovac Mirko horvátul beszélt. Azzal kezd, hogy a magyar és a horvát eszme összeközeése szakadatlanul tart. Az államközösséget Horvátország, mint elsőrangú fél kötötte Magyarországgal, amely elismerte, hogy Horvátország külön politikai nemzet, külön területe van, autonóm kormánya, törvényhozása és a hivatalos nyelve horvát. Ezek mind az önálló állam attributumai. Panaszodik, hogy most nincsenek horvát gyorsírók a Házban.

Egy órai beszéd után a szónok el-elakadt a beszédében s nagy szüneteket tartott.

A függetlenségi padokból nógatták:

— No! No! Gyü!

Az elnök: Be van már fejezve a beszéd?

Grahovac Mirko: (Nem értette a kérdést és kíváncsi tekintettel nézett az elnöki emelvényre.)

A jegyző: (Erre felszólította a következő szónokot.) Novoszel Mátyás!

Grahovac Mirko: Visoki Sabore!

És beszélt tovább még öt percig, aztán leült.

Novoszel Mátyás: Svaka laba!

Fürster Ottó: Mi ez? Vakard a lábát? (Derütség.)

Novoszel Mátyás: Folytatja a beszédét.

Az elnök: A képviselő ur külön Horvátországról beszél. Ez olyan helytelen közjogi elmélet, amelyet nem hagyhatok szó nélkül. Magyarország és Horvátország oszthatatlan egészet képez. Ha így folytatja, élni fogok önöki jogommal.

Eber Antal: Szemtelenség, amit csinálnak!

Novoszel Mátyás tovább beszél horvátul.

Az elnök: A képviselő ur azt mondta, hogy Wekerle beszéde nem érdemli meg ezt az elnevezést: „becsületes politika.” Ez olyan súlyos megsértése a házszabályoknak, amiért a szót megvonom.

A jegyző: Pinterovics Antal!

Novoszel Mátyás még beszélni akar.

— Üljön le! Fogja be a száját! — kiáltották feléje.

Supiló valamit szolt horvátul.

Az elnök: Supiló képviselő urat rendreutasítom. Pinterovics Antal félóráig beszélt csak.

Folytonos figyelmeztetések.

Brlic Vratoszlav fogott ezután horvát beszédbe.

Simkó József: Még hányan vannak?

Supiló Ferencz: Vagyunk még!

Brlic Vratoszlav tovább beszél.

Az elnök: A képviselő ur ilyen kifejezést használt: „a kormány a törvényt sérti.” Figyelmeztetem, hogy ilyen nem szabad állítania. (Helyeslés.)

Brlic Vratoszlav hosszasan elkalandozik a tárgytól.

Az elnök: Figyelmeztetem a képviselő urat, hogy térjen a tárgyra!

Brlic Vratoszlav tovább beszél.

Az elnök: Az általános választói jog nem tartozik az indemnitáshoz. Másodszor figyelmeztetem, hogy maradjon a tárgynál.

Hédervári Lehel: Hát arról beszél!

Muzsa Gyula: Le kell fíttetni!

Brlic Vratoszlav tovább beszél és hamarosan befejezte beszédét.

Lorkovics Iván horvátul beszél.

Az elnök hamarosan figyelmeztette, hogy beszéljen a tárgyról, mert most nem a kiegyezésről van szó.

Lorkovics Iván tovább beszélt a kiegyezésről.

Az elnök: Másodszor figyelmeztetem, hogy ne beszéljen a kiegyezésről!

Lorkovics Iván tovább beszélt. Elmondta, hogy a vasuti szolgálati rendtartással a magyar kormány eltért a törvényes állásponttól. Ekkor kezdődött az ő ellentállásuk...

Az eniök: Miután a szónok újra citért a tárgytól, a szót tőle elvonom! Ki a következő szónok?

Hentz Károly jegyző olvassa: Lukinics Ödön.

Lorkovics Iván dühösen leül s miközben ráült a padra, magából kikelve kiáltja:

— Hát ez a szólásszabadság?

Az elnök: Mit tetszett mondani?

Felkiáltások a 48-as padokban: Ellenzegült! A 255. szakaszt ellene!

Lukinics Ödön horvát azonban ekkor már belefogott beszédébe.

Az elnök: A magyar választási törvények megvitatása nem tartozik a tárgyhoz! Először figyelmeztetem!

Lorkovics Iván: Ez még sem járja! Ez önkény!

Az elnök: Lorkovics képviselő urat rendreutasítom! (Zaj a horvátok között.)

Lukinics Ödön tovább beszél a magyar választási törvényekről.

Az elnök: Ujra figyelmeztetem, hogy beszéljen a tárgyról.

— Másodszor! — zúgiák balról.

Lukinics a vasuti pragmatikáról beszél.

Az elnök: A képviselő ur azt állította, hogy a vasuti pragmatikával a kormány megsértette a törvényt. Ezért rendreutasítom.

Supiló és Lorkovics közbekíltanak valamit horvátul.

Az elnök: Supiló és Lorkovics képviselő urakat rendreutasítom.

Lukinics Ödön végre háromnegyed egykor befejezte beszédét.

Jegyzőkönyvi megrovás.

Az elnök: A képviselő ur beszédének befejezése alkalmával kijelentette, hogy azért nem szavazza meg az indemnitást, mert a kormányban egy tárcza és becsületszó nélküli miniszter ül.

Felkiáltások a horvát padokban: Josipovich!

Az elnök: Ezért a kifejezésért rendreutasítom s figyelmeztetem, hogy a következő esetben ügyét a mentelmi bizottsághoz utasítom. (Helyeslés.) S tekintettel arra — folytatta Návay — hogy a kormány egy közbeesült és tisztelt tagjáról van szó, indítványozom, hogy a Ház részesítse jegyzőkönyvi megrovásban a képviselő urat. (Általános helyeslés.)

Csak magyarul.

Lorkovics Iván állt fel ismét szólásra. A házszabályokhoz kért szót.

Az elnök: Melyik szakaszhoz?

Lorkovics Iván: A 15. paragrafushoz.

Az elnök: Melyik pontjához?

Lorkovics Iván: A b) ponthoz.

— Üljön le!

— Magyarul beszéljen! — kiáltották feléje balról.

Az elnök: Nem vonom kétségbe, hogy joga van horvátul beszélni, de tekintettel arra, hogy a házszabályok helytelen alkalmazásáról akar az elnökhöz szólni és tekintettel arra, hogy én horvátul nem értek, tessék magyarul beszélni.

Lorkovics Iván mégis csak horvátul kezd szólni. Az elnök: Boesánat, de horvát nyelven nem engedek meg itt hárszabályvitát. (A jegyzőhöz): Tessék a következő szónokot felhívni.

A függetlenségi párt percekig ünnepelte ez érélyes és helyes fellépéséért Návayt.

Az elnöki emelvény alá csoportba gyűltek és tapsolva kiáltozták:

— Éljen Návay!

A többi „ur”.

Banvanin János horvát szónok következett ezután.

Az elnök: Tessék az indennitásról beszélni.

Lorkovics Iván: Hát Visontai?

Ugron Gábor: Elég volt már!

Banvanin most az annabergi csatlakozásról kezd beszélni.

Az elnök: Másodszor figyelmeztetem, hogy maradjon a tárgynál!

Supiló Ferenc: Lengyel?

Banvanin folytatta beszédét és fél három óraker minden baj nélkül befejezte azzal, hogy az indennitást nem szavazza meg.

Hies Gedeon horvát nyelven röviden kifejté, hogy miért nem szavazza meg az indennitást.

Vinkovics Bozso horvát nyelven azt a kérelmet terjeszté elő, hogy beszédét holnap mondhasa el.

Az elnök: Még nincs háromnegyed három óra, tehát nincs joga beszédének elhalasztását kérni. Tessék beszélni. (Helyeslés.)

Vinkovics Bozso horvátul beszél s három óraker befejezi beszédét azzal, hogy az indennitást nem szavazza meg.

Az elnök: Megállapítja a legközelebbi ülés idejét, napirendjét s az ülést három óraker berekeszti.

A büntető törvénykönyv novellája.

— Az igazságügyi bizottság ülése. —

Budapest, november 7.

A képviselőház igazságügyi bizottsága ma délután 6 óraker Holló Lajos elnöke alatt tartott ülésén foglalkozott a büntető novellával. A bizottság tagjain kívül jelen voltak Günther Antal miniszter és Meskó László államtitkár.

Csizmazia Endre előadó hosszabb alapos beszédben részletesen ismertette a javaslatot és elfogadásra ajánlotta.

Simonyi-Semadam Sándor a humanizmus nevében elfogadja a javaslatot, bár sürgősebbnek tartotta volna a btkv. más irányú módosítását, pl. a magánosok elleni erőszak, becsületsértés, csalásra vonatkozó szakaszoknak. Kifogásolja, hogy arra nincs garancia, hogy ha valaki már egyszer megkapta a büntetés felfüggesztésének kedvezményét, másodszor és harmadszor is ne kaphasson ilyen kedvezményt csak azért, mert a bíróság az előzőkről nem tud. A gyermekekkel szemben szigorubb lenne és felujtáná a vesszőzést, a testi fenyítéket. A rövid ideig tartó szabadságvesztésnél sokkal hatályosabbnak tartaná az öt-tíz-tizenöt — esetleg huszonötig menő botbüntetést. A tulságos enyhítés a közbiztonság rovására válik.

Bakonyi Samu bár örömmel üdvözlé a javaslatot, elismeré, hogy a btkvnek többirányú módosítása is szükséges lenne; óhajtáná a halálbüntetés eltörlését, szeretné megszüntetni a börtön és fegyházak közötti különbséget. Szigorítani kíváná az egységes nemzeti állam ellen elkövetett büncselekmények büntetését. Az alkotmányellenesen követelt adók és utoncok beszédését kriminalitásnak minősíté. Reflektálva a Simonyi-Semadam felszólalására, kimutatja, hogy a feltételes elítélés intézménye külföldön mennyre csökkentette a visszaesők számát.

Nagy Dezső a törvényjavaslatot szerencsés alkotásnak tekinté.

Nagy Emil elfogadja a javaslatot, de annak kibővítését óhajtja. A nép védelmezését látná abban, ha a család kérdésének rendezése napirendre tűzénék, mert a mai korrupt rendszernek nagy részben az az oka, hogy a Csemegi-kódex e tekintetben teljes szabadságot nyújtott a családoknak.

Csizmazia Endre reflektálva a felszólalásokra, kijelenti, hogy a vesszőzés visszaállítását lehetetlennek tartja, nem is volna ma már erkölcsi hatása egy bünvádi eljárás után a derésre huzásnak. Ami a többi felhozott és sürgősnek jelzett módosításokat illeté, azok a jelen javaslat keretében fel nem vehetők, mert olyan széles mederbe vezetnének, hogy valósággal lehetetlen lenne a jelen javaslat tető alá hozása.

Holló Lajos szintén elismeré, hogy sok területe van még a büntető törvénykönyvnek, amelyeken hasznos módosításokra van szükség. A testi fenyíték visszaállítását perhorreszkálja, tiltakozik az ellen a magyar tradíció ellen, és hogy erről komolyan lehessen tárgyalni. A magyar igazságügyi bizottságban erről tárgyalni nem is lehet. A javaslat előterjesztését örömmel üdvözlé.

Günther Antal igazságügyi miniszter: Öszinte lelki örömmel vette azt a pártolást, amellyel az igazságügyi bizottság a javaslatot fogadta. A maga

részéről igazságügyi miniszteri tevékenységét csak akkor véli befejezettnek, ha a büntető törvénykönyv minden részletre kiterjedő novelláját szerencsés lesz beterjeszteni. A kiskorúak védelme tekintetében ha a jelen törvényjavaslat törvényerőre emelkedik, rendkívül nagy eredményt vár az általános bírói gyakorlat irányításában. Ha a külföldi hasonló javaslatok indokait olvassa, mindig eszébe jut a magyar embernek az a mondása: „Tedd csak még egyszer!” Ez az jelenti, hogy a magyar néplelek tulajdonképp csak az ismételt cselekményt tekinté enyhébb esetekben büntetendőnek. A patronage országos szervezése iránt a belügyminiszterrel egyetértőleg kíván eljárni — helyi és országos gyermekvédő bizottságok felállításával és ettől nagy eredményt vár.

A javaslatot általánosságban elfogadták. Az 1. §-nál Simonyi kéri kimondatni, hogy a feltételes kedvezmény a külföldiekkel szemben nem alkalmazható.

Günther Antal igazságügyi miniszter nem járul hozzá.

Petrogalli Oszkár az 1. §. utolsó pontját kihagyatni kéri és kiutasításra vonatkozó rész mellőzését kéri.

Csizmazia Endre kéri a szakasz változtatlan fentartását.

Bizony Ákos csak úgy vár a javaslatról sikert, ha a bírák nem a statisztikára, hanem az ügyekre fektetnek nagyobb súlyt.

Günther Antal igazságügyi miniszter egész publicisztikai munkássága alatt folyton ugyanezt hangoztatta és ebből nem kíván semmit visszavonni. Az ő felfogása, hogy a bíró ne legyen bürokrata adagyűjtő-kezelő, hanem legyen bíró a bírói teljes közvetlenség mellett.

Simonyi azt óhajtáná, ha a feltételes elítélés kedvezményét csak azok kaphatnák meg, akik a büncselekményt nyomorból, vagy indokolt okból követék el.

Csizmazia Endre: A módosítás nem vezetne eredményre, mert akkor részletes taxatív lenne szükséges és ez bármilyen részletes lenne, soha sem lenne kielégítő. Petrogalli módosításához hozzájárul.

Pecha Miklós ellenzi Simonyi módosítását.

A bizottság az 1. §-t egyhangulag elfogadta.

KÜLFÖLD.

A republikánus reformpárt. Több radikális és szociálista képviselő, közöttük Berthou, Pelletan és Millerand, valamint több egyesült szociálista kedde gyűlést hívtak egybe, amelyen a republikánus reformpártot akarják megalakítani. Ezt kísérletnek tartják a block visszaállítására. A gyűlés egybehívói között a Ciemenceau-minisztérium több határozott ellensége van.

Az angol vasutasok sztrájkja. A kereskedelmi minisztérium közhírré teszi, hogy a vasutársaságok és alkalmazottak között immár létrejött a megegyezés. A vasutársaságok és alkalmazottak között a következő alapon jött létre a megegyezés.

A társaságok és alkalmazottak szövetségének képviselői készen nyilatkoznak, hogy a bérre és munkaidőre vonatkozó összes kérdések szabályozását békés uton békebiróságra fogják bízni. Minden egyes vasutársaság alkalmazottai csoportokba oszlanak, amelyek megválasztják képviselőiket, akik azután helyet foglalnak a társaságok által e csoportok érdekében létesített kamarákban. E kamarák közül mindegyik csupán azokkal a kérdésekkel fog foglalkozni, amelyek a megfelelő osztályt érdeklik. Ha a kamara egy vitás kérdésben nem tud megállapodásra jutni, e kérdés egy középponti békekamara elé kerül, amelyen külön-külön minden egyes vasutársaság részére létesül. Ha ennek a békebiróságnak nem járának eredményre, a kérdés eldöntését egy békebiróra bízák, akinek személyében a társaságok igazgatóságai és alkalmazottai közös megegyezés alapján állapodnak meg, vagy pedig, ha ily megegyezés nem jöhet létre, a békebirót az alsóház elnöke, vagy a kereskedelmi minisztérium levéltári igazgatója jelöli ki. A békebiró a jelen megállapodást érintő összes kérdésekben hivatott a döntő szót kimondani. A kamarai tagválasztásokra vonatkozó jelöléseket az egyes osztályok szintén közölni tartoznak a kereskedelmi minisztériummal, amely a választási lajstromot elkészíti és a szavazatokat megszámlálja.

A francia kulturharcz. Bourbourban a kapucinus zárdából kiűzték az apácákat. A tömeg rokon-szenyven tüntetett mellettük, amikor a duncerqui pályaudvarról elutaztak. Ugyanekkor a dinai alprefektus katonai segítséggel kiűzte a francizkánusokat, akiknek itt nevelőintézetük volt. A barátok a templomba menekültek s az ajtó eltorlaszolták. A templom ajtaját be kellett törni, a barátokat pedig erőszakkal lehetett csupán eltávolítani.

Az osztrák kormány rekonstrukciója.

— A kiegyezés biztosítása Ausztriában. —

Budapest, november 7.

Az osztrák kormány rekonstrukciója sokkal nagyobb bonyodalmat idéz elő, semmint az első jelekből következtetni lehetett volna. A Beck-kormány rekonstrukciója ugyanis akkor vált szükségessé, amikor az általános választások után az egyes pártok számbeli aránya teljesen megváltozott. Egyik-másik kisebb párt, mely nem volt képviselve a kabinetben, a választások után oly erőre tett szert, hogy helyet követelt magának a kormányban. A kormány rekonstrukciója tehát már közvetlenül a választások után vált aktuálissá, de tekintettel a kiegyezési tárgyalásokra, Beck miniszterelnök azok befejezéseig halasztotta a rekonstrukciót. Most hogy a két kormány a kiegyezési tárgyalásokat sikeresen befejezte, napirendre került a kormány felrészítése is.

Beck miniszterelnök új kabinetjét olyképpen akarja megalakítani, hogy benne képviselve legyenek mindazok a pártok, melyek a kiegyezés sorsát biztosíthatják a parlamentben.

Az összes pártok közt a legkövetelőbb a keresztényszociálista-párt, mely a leendő kabinetben két tárczát követel. Az eddigi tárgyalások eredménye, hogy Beck miniszterelnök már meg is kínálta Weisskirchnert, az osztrák képviselőház elnökét a kereskedelmi miniszteri tárczával. Weisskirchner azonban kijelentette, hogy inkább megmarad a képviselőház elnökének. Ezek után valószínű, hogy az új kereskedelmi miniszter dr. Gessmann udvari tanácsos, az ismert antiszemita politikus lesz. Biztos forrásból jelentik, hogy a keresztény szociálisták kapnak még egy másik tárczát is, még pedig az ujonnan alakított munkügyi minisztériumét, melyre Felső-Ausztria tartományi főnöke, dr. Ebenhoch képviselő van kiszemelve. E tervek keresztülvitele azonban a tízes bizottságtól függ, melyet a német pártok a kiegyezés tárgyalására kiküldtek. A politikai helyzet súlypontja most e bizottság vállain nyugszik, mely százhetven német képviselő szavazatát irányítja. Ha e bizottság kötelességévé teszi a német pártoknak a kiegyezés megszavazását, akkor Gessmann és Ebenhoch belépnek a kabinetbe. Ettől függ különben, hogy Puskát meghívják-e német nemzetiség miniszternek.

Az új csehek viszont azt kívánják, hogy dr. Forscht, ki az egész cseh nép bizalmát bírja, megmaradjon hivatalában. A cseh agráriusoknak határozniok kell, Prasek helyett dr. Pacak legyen-e a cseh nemzetiségi miniszter. Az új csehek már azért is kívánják, hogy Forscht maradjon meg kereskedelmi miniszternek, mert lemondása esetén ezt a fontos tárczát nagy időre elveszitenék. Az új cseh klub különben határozatlan kimondta, hogy Prasek képviselő cseh nemzetiségi miniszterségét teljes erőből támogatni fogják.

A kabinetalakítási nehézségekről a következő értesüléseink vannak:

Beck a kiegyezésről.

Bécsből jelentik nekünk, hogy a kiegyezési bizottság ma délelőtti ülésének vége felé Beck miniszterelnök beszédet tartott, amely érélyes és éles hangjával feltűnést keltett. A miniszterelnök többek között így szözl:

Kétségtelen, hogy a Háznak jogában áll a kiegyezés kérdésében vagy igent, vagy nemet mondani. Megvan az a formális joga, hogy nemet mondjon, de nincs meg erre a materiális joga, mert ezáltal olyan felelősséget venne magára, amelyet nem lenne képes elviselni. Ha a kiegyezési javaslatot nem

fogadná el a Ház, ezzel a lépésével megkezdéné a harcot Magyarországgal úgy politikai, mint gazdasági téren, amely harc ezért nem lenne senki, aki a felelősséget elvállalná. A kormány éppen ezért azt hiszi, hogy teljes joggal kérheti, sőt követelheti a Háztól, hogy a kiegyezést fogadja el.

A miniszterelnök ezután reflektálva Auersperg gróf tegnapi beszédére, kijelenti, hogy a katonai ügyek nem tartoznak a kiegyezés keretébe, hanem egész más hatáskörbe esnek. Az aktuális katonai kérdések szoros kapcsolatban vannak azokkal a megegyezésekkel, amelyek a korona és a magyar koalíció között létrejöttek. Erről a kérdéstről a mai napon nem adhat felvilágosítást. Élesen szembehelyezkedik a miniszterelnök ezután gróf Auersperg tegnapi beszédével és hangsúlyozza, hogy nem szabadna a külön hadsereg eszméjét a Lajtán inneni birodalomrészben propagálni. A jelenlegi helyzet teljes fentartása hívének valija magát.

Minden körülmények között — úgymond — szükséges volt, hogy Ausztria és Magyarország között a kereskedelmi viszony rendeztesse, hogy legalább tíz éven át a nyugodt gazdasági fejlődés és a belpolitikai viszonyok konszolidációja biztosítható. E feladatot a jelen kiegyezés megoldja. A kiegyezés Magyarország érdekeivel is számolt annyiban, hogy a magyarok elfogadják. Nem akarja állítani, hogy a kiegyezés 1917. éven túl is tartósan rendezze a viszonyt. Az ilyen megegyezés óriási áldozatokkal járt volna. A Magyarországgal való harcot a kereskedelmi szerződések akadályozták volna. Ausztria nagy áldozatokat hozott a kereskedelmi szerződésekért, abban a feltevésben, hogy ezen áldozatok kifizetik magukat a nyugodt gazdasági fejlődések által. Ha Ausztria ma a viszonyosság hadiállapotába lép, úgy nem volna meg az az előfeltétele, hogy a kereskedelmi szerződések helyesen kihasználhatók és ezáltal a hozott áldozatok nagy része hiábavaló volna. Hogy 1917. után mi fog történni, azt ma még nem lehet megmondani. Ausztria egy irányban sincs megkötve. A viszonyok a jelen alapon fejlődhetnek tovább, változások történhetnek és egészen más alap jöhet létre.

A miniszterelnök beszédét így fejezi be: Ha a parlament most, mikor a kiegyezés létrejött, nemet mond, úgy nem létezik reciprocitás, sem poktumos, sem autonom, hanem csakis gazdasági és politikai harc Magyarországgal az egész vonalon. Éppen azért azok, akik nemet akarnak mondani, viseljék az egész felelősséget. Azok, akik a kiegyezést elvetik, vállalják maguk az ügyek vezetését és el kell magukat számniok arra, hogy a harcot végig vívják. Tisztában kell lenniök azzal a kérdéssel is, van-e annyi erejük, hogy a harcot végig tudják küzdeni. Nemet mondhatnak, de ne mondjanak nemet, mondják azt, hogy igen. Azt hiszem, hogy kétségtelen ma már az, hogy a kormány programja van. A kormány a kiegyezésben van a programja. Mint a kormány elnöke, amely programjának két nagy pontját valósította meg és amely néhány nappal ezelőtt költségvetést terjesztett önközzé, azt a jogot és kötelességet igényelhetem, hogy én vezessem a tisztelt Házat a program teljesítésére, a kiegyezés elintézésére. (Élénk és tartós taps.)

Báró Beck miniszterelnök után Battaglia képviselő hangsúlyozza, hogy gazdasági szervezeti erősítése szükséges. Laginja képviselő Dalmácia tárgyában kér felvilágosításokat. Adler képviselő hangsúlyozza, hogy nem a kiegyezés műve, hanem annak alapja teszi a kiegyezést elfogadhatatlanná. Auersperg herceg a miniszterelnökkel polemizál, akinek szemére veti, hogy a közjogi kérdésekre nem terjedt ki.

Ezután a miniszterelnök emelkedik újból szólásra és megjegyzi, hogy Auersperg herceg beszédében csak tagadását látta annak, amit ő mondott. A tagadás azonban nem bizonyított. Ha a jelen kiegyezést összehasonlítjuk az eddigi állapottal, három dolgot kell megállapítanunk. Azt az állapotot, amely a 99-iki rendeletek következtében jött létre, a Széll-Körber-féle kiegyezést és végül a jelen kiegyezést. Az összehasonlításkor azt fogjuk találni, hogy ezen állapotok között fokozatos javulás mutatkozott.

Ha nem fogadjuk el a kiegyezést és a jelen állapotokat nem tarthatjuk fenn, mert azok kedvezőtlenek, nem marad más hátra, mint a gazda-

sági harc, amelyben egyik karunkat a kereskedelmi szerződések kötik le és ez esetben is végül oly állapot következne, amelyben meg kellene egyeznünk. Sem az egyik, sem a másik részen nem lesz ez esetben legyőzött, hanem csak harcosok, akik mély sebből véreznek. A hadiköltségeket termelő és fogyasztó osztályaink fizetnék. Tehát mégis jobb megkötni a méltányos kiegyezést. (Élénk helyeslés.)

Kolischer képviselő hangsúlyozza, hogy a lengyelek, bár a kiegyezés nagy áldozatokat ró rájuk, elfogadják azt.

Schöpfer képviselő felszólalása után a tárgyalást berekesztik és az ülés véget ért.

Harc a miniszterl tárczáért.

Dr. Lueger tegnap beszédét tartott pártjában, amelynek tartalma, amint az a mai napon már kiszivárgott, az, hogy a keresztényszocialista párt a kabinet küszöbön álló újalakítása esetén szintén tárczát vállal. Báró Beck dr. miniszterelnök a tegnapi nap folyamán megkínálta dr. Weisskirchnert, a képviselőház elnökét a kereskedelmi tárczával, az újonnan szervezendő munkáminisztérium vezetőjévé pedig dr. Ebenhoht szemelték ki. Dr. Weisskirchner azonban az ajánlatot nem fogadta el azzal az indoklással, hogy a képviselőház részéről ráruházott tisztséget nem akarja miniszteri tárczával felcserélni. Ez idő szerint dr. Gessmann jelöltsége áll előtérben, a keresztényszocialisták jelölnek a kereskedelmi kormány élére. Báró Beck miniszterelnök még nem értekezett Gessmannal e tárgyban. A keresztényszocialistáknak az a terve, hogy a kabinet újalakításában résztvesznek, tulajdonképpen még csak a holnapi nap folyamán fog eldőlni, ugyanis előbb precizizálni kell a kiegyezéssel szemben elfoglalt álláspontjukat. A válság kérdésében különben a mai nappal kedvezőbb fordulat állott be, mert habár a német agráriusok még mindig ellenzik Prasek miniszterségét, mégis úgy látszik, a többi német pártok sokkal nagyobb súlyt helyeznek a kereskedelmi tárcza betöltésére, hogysem a földművelési tárczánál az agráriusokat a végtelenségig menésben is támogatásukban részesítsék. Több oldalról igyekeztek a német agráriusokat Prasek miniszterségét illetőleg kapacitálni és úgy látszik, sikerrel, mert habár tegnap még teljesen kizártnak látszott, hogy Prasek lesz a földművelésügyi miniszter, ma már maudnem befejezett ténynek tekintik ezt. A mai nappal azonban kétségessé vált, hogy Pacák nemzetiségi miniszter marad.

Ily körülmények között a válság elérte tetőpontját és a megoldás már nem várthat magára sokáig. E pillanatban még nem állapítható meg, hogy a kormány rekonstrukciójának melyik kombinációja fog valóra válni a sok közül, csak annyi bizonyos, hogy a politikai szituáció jelentékenyen tisztult a miniszterelnöknek a kiegyezési bizottságban ma délután tartott nagyszabású beszéde következtében, mely a pártokra mély benyomást gyakorolt és a kiegyezés ügyét nagy lépéssel vitte előre.

Ami a személyi kérdéseket illeti, döntés e részben addig nem eshetik, míg a cseh pártok nem határoznak végleg arról, hogy milyen tárczákat kívánnak. Körülbelül bizonyos, hogy a nemzetiségi miniszterek, Prade, Pacák és Dziedusziczky lemondanak. A kabinet gyökeres rekonstrukciója folyamatban van és minden még a kiegyezés tárgyalása előtt végbe fog menni.

Ma este a keresztény-szocialisták ülészetek, holnap délelőtt pedig a német pártok tizenkettes bizottsága tart ülést s e két tanácskozáson fog eldőlni, vajon a keresztény-szocialisták belépnek-e a kabinetbe.

A „Correspondenz Austria” jelenti, hogy a német pártok holnap délelőtti ülése politikai szempontból elsőrangú fontosságú lesz, mert ezen a konferencián a németek a kiegyezésről fognak véglegesen állást foglalni.

Parlamenti körökben a legkülönbözőbb találgatások járják a kabinet újalakításáról. Ebenhohtot némelyek földművelési miniszternek, mások közmunkaügyi miniszternek jelölik. Valószínűnek látszik az a kombináció, hogy a keresztényszocialista párt már a legközelebbi napokban belép a kabinetbe, Ebenhoht elvállalja a kereskedelmi tárczát s majd azután Gessmann közmunkaügyi miniszter gyanánt lép be a Beck-minisztériumba és ebben az esetben ő reá fog várni az agkori és rokkantsági biztosítás ügyének megoldása.

Dziedusziczky, lengyel nemzetiségi minisz-

ternek minden valószínűség szerint Abrahamovicz Dávid lovag lesz az utóda, Prade helyébe pedig Peschka fog lépni.

Ami az új közmunkaügyi minisztériumot illeti, a terv az, hogy hatáskörébe utalják a vízutakat, a csatornahálózat kiépítését, amik eddig a kereskedelmi minisztérium ügykörébe tartoztak, továbbá a munka-statisztikát, a kincstári erődöket és az állami szénbányák kezelését, a földművelési minisztérium munkaköréből átteszik hozzá a meliorációk és kanalizációs ügyeit, az országutak építését pedig a belügyminisztérium hatásköréből utalják az újonnan kreálandó közmunkaügyi minisztériumhoz.

Az új kabinet.

Beavatott körök szerint a kabinet konstrukciója eképpen fog végbemenni:

Beck báró — miniszterelnök,
Bienerth — belügy,
Korytowski — pénzügy,
Derschatta — vasuti,
Gessmann — kereskedelmi,
Ebenhoch — közmunkaügyi,
Prasek — földművelési,
gróf Dziedusziczky — lengyel nemzet.,
Prade — német nemzetiségi miniszter.

A cseh nemzetiségi miniszterségre nézve a kombináció még nem végleges.

Keresztényszocialisták a helyzetről.

Keresztényszocialista körökből az a hír szivárgott ki, hogy a korona határozottan tudni akarja, hogy az ügyek miként állanak és hogy Beck miniszterelnök képes-e biztosítékokat nyújtani a kiegyezés sorsának kellő időben való elintézéséről. A krízis elhuzódása esetén, mely a cseh miniszterek lemondásával kezdődött, Beck nem lesz abban a helyzetben, hogy ezt a biztosítékokat nyújtsa és ebből magyarázható ki az a folyvást felmerülő hír, hogy Beck kész az uralkodónak benyújtani az egész kabinet lemondását.

Mint a Badeni minisztérium óta, minden osztrák kormány, úgy a Beck-kabinet is elsősorban kiegyezési kabinet, mely nem maradhat meg helyén, mi-helyest annak a nézetének adna kifejezést, hogy a magyar kormányval megegyezett kiegyezést nem tudná kellő időben parlamentáris uton elintézni. Állítólag arról is van szó, ha a krízis soká elhuzódna, feloszlatták a parlamentet és új választásokat írnának ki. De ez valószínűtlennek látszik, dacára annak, mert ez a kiegyezés gyors elintézését lehetetlenné tenné. A 14. §. alkalmazása pedig az általános választójog idejében képtelenség.

TÁVIRATOK.

A német fejsőház reformja.

München, november 7. (Saját tudósítónktól.) A képviselőház ma elvetette a liberális frakció indítványát, amely a felsőház reformját sürgette.

Kereskedelmi szerződéseink.

Bécs, november 7. (Saját tudósítónktól.) A kereskedelmi szerződéses tárgyalások a Balkán-államokkal felette kritikus pontra jutottak s ezért a magyar kormány az utóbbi napokban olyképpen módosította álláspontját, hogy nem ellenzi többé az élő marha behozatalt Szerbiából, ha ennek fejében a belgrádi kormány a monarchia többi feltételeit és követeléseit felcseréli. A szerb kereskedelmi szerződés megkötése azonban így is szinte kizártnak látszik, mert a Pasic-kormány a kérdéses koncessziókra nem hajlandó. Az osztrák és a magyar kormányokat az indította elhatározásukban, hogy siettessek a romániai kereskedelmi szerződés létrejövételét és lendítsenek a magyar iparvállalatok helyzetén.

Az új дума.

Pétervár, november 7. (Saját tudósítónktól.) Az új dumában az ellenzék 102 szavazattal rendelkezik és ha a még hátralévő választások mind az ellenzék javára dőlnek is el, tehetetlenségre volna kárthatva. Az egyetlen párt, amelyről a normális állapotok helyreállítását lehet remélni, az októbrista párt, amely 128 szavazattal került a dumába a többi alkotmányos párttal egyetlenség leverhetné a reakció!

Orosz költségvetés

Pétevár, november 7. A pénzügyminisztérium az 1908. évi költségvetés tervezetével elkészült. Eszerint a rendes bevételek 2318, a rendes kiadások 2317, a rendkívüli bevételek 7 millió rubelt tesznek ki. Rendkívüli kiadások: a japán háború következményei 67, vasutépítések 39, inséges területeken 3, vasuti alkalmazottak 7, kisajátítás 4, rövidjeáratu kincstári utalványok beváltása 13, összesen 198 millió rubel, mely összeget a rendes bevételek és kiadások közötti különbségtől, a rendkívüli bevételekből és a mintegy 190 milliónyi kölcsönből fedeztetnek.

Francia sárga könyv.

Páris, november 7. A Marokkóra vonatkozó ma közzétett sárga könyv az 1906. év január 13-tól az év október 21-ig eltelt időszakot öleli fel. A könyv elején több okirat panaszt emel a maghzen üzemelme miatt. Az ezután következő okmányok Charbonnier francia meggyilkolására vonatkoznak. A továbbiakban a francia-spanyol rendőrség kérdését tárgyalja a könyv. Érdekesek Bichour nagykövet és Renault követ jelentései, amelyek Tschudi és Wolf századosoknak Fezbe való meghívásáról szólnak. Renault ez év január 16-iki jelentése szerint Rosen követ kijelentette, hogy német katonai misszióról valamint a német kormány és a maghzen közötti szerződésről nincsen szó, hanem csakis arról, hogy a szultán két volt német tisztet alkalmaz. Ezután a Nauchamp orvosa meggyilkolására vonatkozó okiratok következnek.

Közgazdasági táviratok.

New-York, nov. 7. Terménytőzsde. Gyapot. New-Yorkban 10.90, nov-re 11.33, februárra 11.22. New-Orleansban 10.75, Petroleum stand withe New-Yorkban 8.75 Filadelfiában 8.70, raffined in cases 10.90, Credit Balances of oil City 178.—, Zsir. Vestern Steam 8.75 Rohe festvérek 9.00. — On 30.25—32.50 Réz 14.25—14.50.

Csikagó, nov. 7. Gabonaiőzsde. Zárlat. Buza irányzata lanyha, decemberre 92.75—92.75 K., májusra 100.——101.62 K. Tengeri engedő, decemberre 57.50 K.

Csikagó, nov. 7. Terménytőzsde. Zsir. januárra 7.92, tegnap 7.95, májusra 8.05, tegnap 8.07 Szalonna short clear 7.75, tegnap 7.75. Sertéshus januárra 13.25, tegnap 13.20.

Az angol bank állása.

London, november 7. Össztartalék 17,695,000 (— 3,834,000). Bankjegyforgalom 29,480,000 (+ 134,000). Bankkészlet 28,725,000 (— 2,904,000). Váltótárca 36,100,000 (+ 1,260,000). Magánosok követe (— 3,065,000).

A francia bank állása.

Páris, november 7. Kézpénzkészlet (arany) 2,754,590,000 (— 31,125,000). Kézpénzkészlet (ezüst) 935,287,000 (— 2,335,000). Váltótárca 1,204,683,000 (— 87,495,000). Magánszámlák 521,444,000 (— 28,130,000). Összes előlegek 614,026,000 (+ 14,893,000). Kamat- és leszámítolási jövedelem 16,807,000 (+ 1,477,000).

A bankjegyforgalom aránya a kézpénzkészlethez 74.31.

EGYETERTÉS.

November hó 1-ével új előfizetést nyitottunk az Egyetertésre. Kérjük azokat a tisztelt olvasóinkat, akiknek előfizetése lejárt, sziveskedjenek az előfizetés megújításáról idejekorán gondoskodni, hogy a lapot akadálytalanul küldhessük tovább.

Minden előfizetőnk teljesen díj-talanul kapja a magyar család számára kiváló gondal szerkesztett „Magyar Szalon” című folyóiratot.

Az Egyetertés előfizetési ára:

Egy hónapra . . . 2 kor. 40 fill.
Negyedévre . . . 7 kor. — fill.
Félévre . . . 14 kor. — fill.
Egész évre, . . . 28 kor. — fill.

Huszonöt botot.

©

Megdöbentő eset, hogy amikor az egész világ mértőföldes léptekkel halad a felvilágosodás felé, amikor a belátó, gondolkodó társadalom pszichológiai alapon foglalkozik a zsenge gyermeki lélekkel, hogy akkor az igazságügyi bizottság ülésén előáll egy Simonyi-Semadam Sándor nevezetű uri ember és a büntetőtörvénykönyv szigorúságának enyhítése helyett vérlázító komolysággal követeli a gyermekek botbüntetését. Megdöbentő; de nem azért, mert akadt egyén, aki ilyen lehetlenséget feltalált, hanem, hogy ez a lehetlenség akadt olyan egyénre, aki tulajdonképpen ezek bizalmának képviselője, tehát ezek gondolkodásmódjának hivatott kifejezője, ezek agya, szája.

Nem csupán egy individuális merényletről van szó, mely a konzervativizmus robbantó szerével esik neki a kultúra és humanizmus ércfalának, hanem kóros tünetről, mely a középkori erkölcsök fekete köpenyegét vakmerően borítja a szociális felvilágosodás termékeny munkájának ügyeire. Egy tapogatózó, csuszva-mászva megindult aknamunkáról, melynek Simonyi Semadam Sándor csupán az előharcosa.

Elvégre lehet a humanizmust — melynek jegyében a bizottság is összeült — bármiképpen magyarázni, vagy értelmezni, de, hogy a gyermeki test véresre vesszőzése humanizmus lenne . . . nem, nem, ezt még ez a furcsa nevű ur sem tudja elhitetni velünk. Ámbátor földig kell hajtunk homlokunkat az előtt a lélektani alaposág előtt, melylyel Simonyi ur a botbüntetések számát meghatározza. Megdöbentő a megfigyelés, melylyel a gyermekkommisszágok primaer, szekunder és tercier stádiumait meghatározza és tüzi ki a tizenöt, a husz s az obligát huszonöt botot. Igazán bámulatos.

Hogy a nagy humanista eközben megelégedik arról a hatásról, melyet a vessző minden egyes suhintása a gyermek érzékeny lelkén hagy vissza, a sebről, melyet fejlődő önrzetén kelt, melylyel szétveri azt az ideális világot, melyet a gyermek a maga anyagi ártatlanságában, minden öntudatlan rakoncziatlankodása mellett is, a nagyok komolyságáról és komoly nagyságáról alkotott — — — ó, mindezt megbocsátjuk azért a kínos precizitásért, melylyel e szelidlelkű gyermekbarát a tizenöt, a husz s a huszonöt bot kiosztását meghatározta.

Mit ér a vallások türelmessége? Mit az emberiség sok évezredes csiszolódása, finomodása, belátása, megértése, gondolkodása, logikája és tapintata? Mit ér a filozófia, a pszichológia, a szociológia, filantropia és minden emberi tudomány vérrel és verejtékekkel kivívott diadala? . . . Mindez semmit sem ér és senki emberfiának sem kell. Ami kell, az csak a tizenöt, a husz és a huszonöt bot, de — isten uccse — nem mindig a gyermekeknek csupán.

Ezek után mi csak arra vagyunk kíváncsiak, hogy mit szól mindezekhez R a k o v s z k y István, aki minden ízében modern ember és történetesen elnöke annak a pártnak, melynek sorából ez a kegyetlenül barbár indítvány minden jóérzésnek nekilodult. R a k o v s z k y István is családapa; vajjon alá fogja-e vetni bárki gyermekeit e böles és emberszerető nevelési rendszer kínzásainak és torturájának?

MEGYÉK ÉS VÁROSOK.

Az újpesti előjáróság. Pestvármegye alispánja tudvalevőleg Újpest község előjáróságának vezetőit, Zsoldos János főjegyzőt, Lindt János bírót és Berényi Antal jegyzőt elmozdította állásaikból s ki-

mondta, hogy az okozott károkat az elmozdítottak tartoznak visszatéríteni. Berényi Antal jegyzőt később visszahelyezték állásába. Zsoldos János és Lindt János megfellebezték a fegyelmi választmány határozatát, mire az ügy Pestvármegye közigazgatási bizottsága elé került, mely végleg határozott. A közigazgatási bizottság úgy Zsoldos főjegyzőre, mint Lindt bíróra nézve helybenhagyta az alispán elmozdító rendelkezését, a vagyoni felelősséget azonban kisebb összegre szállította le s olyanformán korlátozta, hogy azt csak Zsoldos tartozik megtéríteni.

A fiúmei béke. Gróf Nákó Sándor fiúmei kormányzó ismét beiratkozott az ottani Casino Pátriotocoba, ahonnan a Zanella-afférek alkalmával kilépett.

Mozgó képek.

Nehéz idők.

(Ő nagysága újságot olvas, k. férje izgatottan várja b. megjegyzéseit.)

FELESÉG: Na! itt van!

FÉRJ: Mi van ott?

FELESÉG (kimért hangon): Tudod-e, milyen hónapban vagyunk?

FÉRJ: Tekintettel arra, hogy elsején házbért fizettünk, valószínűnek tartom — ha nincs kifogásod ellene — hogy novemberben vagyunk.

FELESÉG: Igen, novemberben! Tudod te mit jelent ez?

FÉRJ: Igen; ez jelentheti, hogy október elmúlt, de azt is jelentheti, hogy nincs messze december.

FELESÉG: Ugy látszik, nagyon tréfás kedvedben vagy! Nem, kedves barátom, az, hogy november van, szegény gyalázat . . .

FÉRJ: Miért?

FELESÉG: Benn vagyunk nyakig a saisonba és nálunk még nem volt jour.

FÉRJ: Reménytelen nem is lesz! Nézd kedves anyukám, szívem jobbik lefentyűje, élttem ragyogó mőkuskája . . .

FELESÉG: Csak semmi bók . . .

FÉRJ: Ez mind szín igazság! Figyelj ide, feleségek gyöngye, miért költenék mi jourra? Miért adjunk mi ki annyi pénzt, hogy mások jól lakjanak? Miért fáradozunk is annyit, mikor vendégeid kuglófot, te pedig mérget eszel. Miért ne tehetnénk mi is úgy, mint más okos emberek.

FELESÉG: Hogy tesznek?

FÉRJ: Azok, ha jout adnak, meghívják a társaságot uzsonnára — valamelyik kávéházba. Ott mindenki megissza a maga kávéját, szidhat mindenkit, aki nincs jelen és ami a fő: — mindenki fizeti a saját czehit! Hát van ennél okosabb . . .

FELESÉG: Most már te beszéltél, — most én jövök. Ez ostobaság! Én jout akarok adni.

FÉRJ: Ebben a nehéz időkben . . .

FELESÉG: Csak ne félj! Én olcsón megcsinálom! Meghívunk tizenöt embert . . .

FÉRJ: De hisz nincs is annyi székünk . . .

FELESÉG: A kávé majd kölcsönöz . . .

FÉRJ: És hová ültetsz annyi embert? A mi asztalunknál nyolc ember se fér el . . .

FELESÉG: A szomszédasszony idekölcsonzi az evét.

FÉRJ: Tányérod, csészéd, késed, villád van?

FELESÉG: Lesz; kiváltjuk az ezüst evőkészletet.

FÉRJ: Miből?

FELESÉG: A nyári és az őszi ruhákat beküldjük a zálogházba.

CSELÉD: (belép) Nassága kérem, mennyi szemet rendeljek?

FELESÉG: Elég lesz egy fél . . . egy negyed zsákkal . . . (Cseléd ki.)

FÉRJ: De talán . . .

FELESÉG: Felszolgálni a viczeház mesterné fog . . .

CSELÉD: (be) Nassága kérem fa sincsen . . .

FELESÉG: Már megint nincs? Ugy látszik Juli, maga eszi a fát . . .

JULI: Eszi a fészkes fülemüle! Hisz még fogpiszkálónak is kevés! Mennyiért hozzak?

FELESÉG: Ne feleseljen! Hozzon harmincz . . . husz . . . tiz fillérré! (Cseléd el.) Zongorát is hozhatunk. Egy estére tiz kor.

FÉRJ: Okvetlen kell az a zongora?

FELESÉG: Ki látott már jout zongora nélkül! Borról gondoskodtam... Vettem a piacon két nagyszerű üveget... az egyik az áll: Visontai vörös, a másik az, hogy: Hegyaljai szomorodni. Majd az üvegeket megtöltöttem valami jobb fajta borral... itt a házban is van kocma...

CSELED: (be) Nassága... kenyérünk sincs...

FELESÉG: Hozzon egy negyed kilót... (Cseled el.)

FÉRJ: Aztán kiket akarsz meghívni?

FELESÉG: Még nem tudom... majd találom néhány ismerőst...

FÉRJ: De minek ez a komédia?!

FELESÉG: Te azt nem érted!

CSELED: (be) Nassága... kérek pénzt...

FELESÉG: Most nincs aprópénzem... majd levizsi holnap...

CSELED: A grajzleros már nem vár... azt mondta: ha nincs pénz, nem ad...

FELESÉG: Mit? A szemtelen! Majd a férjem lemegy és megtanítja mórésre! (cseled el) Menj le hozzá és mond meg neki, hogy várjon eljéig... és hívj meg a jourra! Hadd lássa a fráter, hogy kikkel van neki dolga!...

Box.

UJDONSÁGOK.

Rettegés.

* * *

Egy fiatal postagyakornok egy könnyelmi percében, némi fölületes lelki tusakodások után a zsebébe sülyesztett egy kis csomagot azok közül, amelyek továbbítás céljából reá voltak bízva. Az ijedt fiatalember még a címzést sem nézte meg, ugyanis tudta, hogy a dobozon, amelyben záfirok voltak, másnak a neve áll.

Kurta és egyszerű volt a végrehajtás, a fiatal postagyakornok szinte csodálkozott, hogy így könnyű a lopás. Egy tévova pillantás, néhány csöpp verejték, egy reszketeg markolás és vége: a csomag a zseb sötétjében rejtőzik. De mikor helyrehozhatatlanul elkövetődött a tett és a lopott záfirok könnyen illó pénzzé változtak, az ijedt postagyakornok sápadtan tapasztalta, hogy tette nyomán, amelyet ő könnyelműen csekélységnek gondolt, egy borzasztóan komoly apparátus mozdult meg. Egy félelmetes, sötét apparátus, amely megdöbentette a könnyelmi postagyakornokot. És ez az egyre szűkülő gyűrű megfóliással fenyegette.

Egy félórával a tett elkövetése után az ijedt postagyakornok izzadva tapasztalta, hogy tulbecsülte esztét. Ő legelsőbbben úgy képzelte, hogy a lopást nem fogják fölfedezni, vagy ha már fölfedezik, őt nem gyanúsítják. Tisztán látta az elkövetkezendőket és készült rájuk. Biztosan tudta, hogy a fölfedeztetés percében komolyan és közömbösnek kell maradnia, hogy adni kell a becsületesen fölháborodottat, majd férfias önérettel, de nem föltűnő lázzal, részt kell vennie a nyomozás munkájában.

Mindezt tudta a postagyakornok és mégis amikor fölhangozott az ijedt kiáltás, amely a lopás fölfedezését jelezte, elsápadt, a hideg verejték belepte és érezte, hogy hangja és nézése közömbösségét nem tudja megőrizni. Dobogó szívvel konstata, hogy erői, amelyekben bízott, elhagyják, hogy színjátékos képessége gyarló, hogy hidegvérre semmi. Pedig a helyzet, amelyben van, nem váratlanul kialakult helyzet, de olyan, amelynek minden egyes részecskéjét ismeri. És mégis, a képzelte biztosság egyszerre elszalad alóla és ő egy pillanat alatt benne volt a veszedelmes forgatagában.

Amikor már nem volt menekülés, látta, hogy mit csinált. Hogy az, amit könnyelmi fejjel semmink gondolt, komoly dolog, amely mozgásba hoz egy megdöbentően félelmetes apparátust,

És ez az apparátus őt békén hagyja, de előtte, mellette dolgozik és alig észrevehető lassúsággal vonja összebb a hurkot. Benn ül a hajóban az ijedt fiu és lázasan figyel, mint telik meg vízzel a hajó, de menekülni nem tud, mert rászakad valami varázs, ami lenyűgözi.

A halálraítelt utolsó órái nem lehetnek oly borzalmasak, mint ennek a jobb nevelésű, könnyelmi embernek a vergődése. Csupa láz, csupa félelem az élete. Minden ajtonyikorgás megretenti, minden ismerős és idegen arca megfélemlíti. Két halkán váltott szóban a maga bűnét keresi, egy különösebb pillantás egy kolléga részéről reszketéssel tölti el és főnökének legártatlanabb szavára megrázza a rettenetes félsz. Hitvány csekélységek óriási dolgokká fuvódnak előtte és a borzalmas rettegés a nyomába szegődik. Üldözi hivatalában, üldözi otthon. Minden kopogás, minden csöngetés verejtéket csal a homlokára s ha a kávéházban idegen ember közeledik az asztalához, fogvaczogva gondol arra, hogy detektív, aki érte jő.

Elfogja a rettenetes félsz a nagy apparátustól, amelylyel tette elkövetésekor nem számolt.

És amikor észre veszi, hogy a csálhatatlan szerkezet hideg kegyetlenséggel tárja felé acélkarjait és nincs menekülés, beáll a gyötrődésnek az a foka, amely tisztesen fölfülmulja a halálfélelmeket. A könnyelmi, a gyáva, az ostoba fiu észreveszi, hogy a vizsgálat föltartózatlanul halad abban az irányban, amelynek a végén a leleplezés leskelődik és veremben, amelyben fogva van, maga elé képzeleli a jövendőket. Lassan, alaposan át tud gondolni mindent: azt a pilanatot, amikor a szemébe vágják, hogy tolvaj, amikor a rendőr belép az ajtón, amikor viszik, amikor vallatják, a végtárgyalást, a börtönt és a legborzasztóbbat, a szabadulást. Óriási részletességgel tudja mindezt elképzelni, mert van rá ideje bőven, nem úgy, mint az akasztófára ítéltnek, akinek csak órái vannak és az a vigasza, hogy utána az özönvíz.

Százszorosan megbűnhődött az a fiatal postás, aki ma már túl van a legkegyetlenebb kínzásokon és börtönben ül. Szenvedései most már kevésbé komplikáltak és a multakhoz viszonyítva enyhék. A borzasztó rettegést, a lelketölő komédiázást, szimpla valóság váltotta föl. Bekövetkezett egy megoldás, amely ha szegyetlen is, de megoldás. És ha a büntetőtörvénykönyvnek nem volnának paragrafusai a lopásra, el kellene bocsátani ezt a fiatal postást, mert százszorosan megbűnhődött a bűnéért. Ha ki tudná tenni a lelket az asztalra, olyan össze-vissza szántott, barázdált lelket keveset látott a tisztelt emberiség. Börtönrel, fegyházzal nem lehet akkora barázdát szántani ember lelkébe, mint szántott ebbe a postásába: a rettegés.

Ur—

Naplrend. Naptár. Péntek, november 8. — Római kath. Goltfríd p. — Protestáns: Godofréd. — Görög-ország: október 29. Demeter. — Zsidó: Kislev 2. — A nap két reggel 6 óra 53 perccel, nyugszik délután 4 óra 23 perccel. — A hold két reggel 8 óra 22 perccel, nyugszik délután 5 óra 52 perccel. — A közoktatásiügyi miniszter fogad délután 2 órakor. — A közoktatásiügyi miniszter fogad délután 4 órakor. — A közoktatásiügyi államtitkár fogad 12 óráig. — A képviselőház ülése délután 10 órakor. — A fővárosi pénzügyi és gazdasági bizottságának ülése délután 10 órakor. — A Nemzetközi Büntetőügyi Egyesület ülése délután 6 órakor az Akadémiában. — Emlékezőverseny a Vigadóban. — Svájdström hungversenye a Royalban. — Galambfóvá-verseny a Margit-szigeten. — A képviselőház közlekedési bizottságának ülése a déli színpad alatt az I. számú teremben. — Orvostudományi felolvasás a Magyar Színházban délután 3 órakor. — A Természettudományi Társulat állattani szakosztályának ülése 6 órakor Eszterházy utca 16. sz. alatti társalgó teremében. — Márk Lajos gyűjteményes kiállítása a Nemzeti Szalonban nyitva egész nap. — Belépődíj 50 fillér. — Tolnay Akos gyűjteményes kiállítása az Urania Képtéri szalonjában nyitva 9-5-ig. — Belépődíj 20 fillér. — Charles Palmié gyűjteményes kiállítása a Könyves Kálmán műintézet Nagyteremében szalonjában nyitva egész nap. — Belépődíj nincs. — A Műcsarnok rendezése miatt zárva. — Nemzetközi munkaadalmi kiállítás a városi galérián nagy iparcsarnokban. — A Nemzeti Múzeum régiségtára nyitva 9-2-ig. — A Szepietvárosi múzeum nyitva 10-2-ig. — A Mezőgazdasági Múzeum nyitva d. o. 10-1-ig. — A Neprajzi Múzeum zárva. — A Fővárosi Múzeum zárva. — Az Iparművészeti Múzeum zárva. — A Történelmi Képcsarnok nyitva 10-2-ig. — A Földtani Intézet múzeuma zárva. — A Közlekedési Múzeum zárva. — Az aquincumi múzeum nyitva egész nap. — A Technológiai Iparmúzeum nyitva 9-1-ig és 8-9-ig. — A Nemzeti Múzeum könyvtára nyitva 9-2-ig. — Az Akadémia könyvtára nyitva 8-7-ig. — Az Egyetemi könyvtár nyitva 9-12-ig és 3-8-ig. — A Kereskedelmi Múzeum könyvtára nyitva 9-2-ig és 8-2-ig. — A pedagógiai könyvtár és tanszorkiállítás zárva.

— Személyi hírek. Zmejanovics verseczi püspök ma Budapestre érkezett. A püspök, mint a karlóczi püspökség vezetője, holnap dr. Wekerle Sándor miniszterelnökkel kihallgatásra jelentkezik, hogy a gör. kel. egyházi ügyben előterjesztéseket tegyen. — Derussi György, Románia budapesti főkonzula visszatért szabadságáról s ismét átvette a főkonzulátus vezetését.

—A király üdülőhelyre utazik. Miután királyunk erős szervezete szerencsésen leküzdötte a betegséget, mely megtámadta, az orvosok azt tanácsolták az uralkodónak, hogy utazzék délvidekre üdülni. Kerülő uton, Fiumén át érkezik a hír, hogy a király hozzájárult a tervhez s vagy január végén, vagy február elején utazik el, még pedig hosszabb időre. Két hely közt volt a választás. Kies fekvésénél és enyhe éghajlati viszonyainál fogva eredetileg Brioni szigetét szemelték ki üdülőhelyül. A Póla közelében fekvő sziget azonban tele van erődítésekkel és így a király a sok járó-kelő katona miatt nem élvezhette volna zavartalanul a nyugalmat, másrészt az év egyes szakában Brioni szigetén maláriás megbetegedések is elő szoktak fordulni, amivel a király orvosainak szintén számolniuk kellett. A választás ennek következtében az enyhe Klimáju és csöndes Cigale fürdőhelyre esett, amely a sokat látogatott Lussin piccolo közvetlen közelében van. A király tehát minden valószínűség szerint a jelzett időben erre az üdülőhelyre fog menni több heti pihenésre. — Az uralkodó most már teljesen egészséges. Étvágya állandóan jó, éjjeli nyugalma háborítatlan, hangulata kitünő s emellett pompás színben is van, sőt a köhögés utolsó nyoma is eltűnt már. A kihallgatások rendszeresen folynak. Tegnap délután, daczára a hideg időnek, a király ismét sétát tett, ezuttal a kertben, amely sétát néhány nap óta rendszeresen folytat. Félóra hosszát időzött a király a park fasorában, aztán ebédhez ült. Asztalbontás után lovag Schiessl kabinetirodai főnököt fogadta, aki hosszabb előterjesztést tett. A kabinetiroda igazgatójának jelentése közben a király nagy élvezettel szitt el egy regallias-szivart.

— Andrassy Gyula felépülése. Gróf Andrassy Gyula belügyminiszter néhány napig hűlés okozta betegségéből felgyógyult és délelőtt a napos Dunaparton sétát tett. Délután kocsin távozott Margit-rakparti palotájából és Kossuth Ferencz kereskedelmi miniszterhez hajtatott, hogy résztvegyen a beteg kereskedelmi miniszter lakásán tartott ma délutáni tanácskozáson. A tanácskozásról hazahajtatott és betegségére való tekintettel ma este még nem ment el a klubba, ahova különben rendszeren szokott menni.

— A német császári pár Angliában. Eduard király és Alexandra királyné sürgős táviratban kérték a német császárnét, hogy jöjjön ő is Londonba. Szinte hihetetlen az az érdeklődés, amelylyel a német császári párt az angol főváros népe várja. A vasut-társaságok Londonból és a déli fürdőhelyekről nagyon olcsón utazási jegyeket adnak ki Portsmouthba, hogy a császári párt érkezésekor minél nagyobb népsokaság üdvözölje.

— Just Gyula betegsége. Just Gyulának, a képviselőház elnökének betegségei állapotában javulás állott be, láza nincs, úgy hogy ma már az ágyat elhagyta, azonban lakásáról még nem távozhatott, mert torokgyulladás még nem szűnt meg s előreláthatólag még több napi kiméletre lesz szüksége, hogy teljesen meggyógyuljon. A Ház beteg elnökénél ma a többi közt látogatást tett Wekerle Sándor miniszterelnök, Návay Lajos és Rakovszky István, a képviselőház alelnökei, akikkel hosszabb ideig tanácskoztak.

— Erzsébet királyné emléke. Erzsébet királyné névünnepének évfordulóján, november 19-én, ünnepi gyászintenzitást lesz a budavári koronázó Mátyástemplomban. A fővárosi iskolákban szintén megülik Erzsébet királyné emlékünnepét és a növendékek résztvesznek a kerületi plébániatemplomokban tartandó gyászintenzitesteleken.

— Vilmos császár az unjczok közt. Vilmos császár ma megjelent a testőr-unjczok fölesketésén és beszédet intézett hozzájuk. Intette őket kötelességeik hiú teljesítésére s figyelmükbe ajánlotta, hogy legyenek büszkék, amiért a testőrségben szolgálhatnak. Istenfélelem, fegyelem és baltársi jó viszony lebegjen mindig szemük előtt.

— **A spanyol király életveszélyben.** A londoni újságok arról adnak hírt, hogy Alfonz spanyol király megint életveszélyben forgott. Állítólag ismét merénylőletről volt szó, amely azonban meghiúsult. Mikor ugyanis a spanyol király Edvard király látogatására tegnapelőtt Sandringhamban hajtatott, komoly veszedelemben forgott. A Sandringham irányában fekvő városi kapu környékén óriási közönség tolongott, amely Alfonz királyt akarta látni. Amikor azután a király kocsija a kapu felé közeledett, akkor az ott álló titkos rendőrök egyike hirtelen megragadott egy külföldi embert, aki gyanus csomagot cipelt a hóna alatt. A megtámadott idegen elkeseredetten védekezett az elfogatás ellen és a titkos rendőr végre is csak a közönség segítségével volt képes a gyanus egyént megfékezni, akit azután a rendőrségi fogházba szállítottak. A csomag tartalmát illetőleg a rendőrség semmiféle értesítést nem adott.

— **Lipót király beteg.** Lipót király egészségi állapotáról nem éppen kedvező hírek jönnek. A király jobb lábán, a talpán nyílt seb van, amely nem akar gyógyulni. Ha visszatér Brüsszelbe, onnan is hetenként át fog rándulni Párisba Soureil orvoshoz, akinek magánklinikáján gyógyíttatja magát. A Rivierára majd csak akkor fog utazni Lipót király, ha sebé gyógyul.

— **A német császár betegsége.** Vilmos császár betegségeiről a „Berliner Tagblatt“ ezeket írja: A császár állapota egészen jó. A császár naponként sétakocsizást vagy sétalovaglást tesz s a múlt hétfőn este a legjobb kedvvel hallgatta Aida előadását. A jelentéktelen hurut, amely miatt a császár kénytelen volt több napig szobájában maradni, majdnem egészen eltűnt. Már az a körülmény is, hogy a császár Londonban az egész ünnepi programot végig akarja csinálni, jó egészséggel bizonyítja. Wight szigetét azért választotta hosszabb tartózkodása helyéül, mert a sziget éghajlata kitűnő s mert közelebb van Hollandiához. A császár ugyanis a tervezett és elhalasztott hollandiai látogatását közvetlenül Angliából akarja megtenni. A császárné az angol király és királyné sürgős kérésére mégis elhatározta, hogy elkíséri a császárt angolországi útjára.

— **Zeppelin léghajója.** A német kormány a birodalmi gyűléstől póthitelt fog kérni gróf Zeppelin számára, hogy második léghajóját megépíthesse. A birodalmi gyűlés már tavaly is ötszáz ezer márkát szavazott meg gróf Zeppelin támogatására. A most kért összeg ennél jóval jelentékenyebb lesz. A kormány arról is folytat tárgyalást, hogy miképpen kárpótolhatná gróf Zeppelint évek óta beruházott nagy pénzáldozataiért.

— **Egy volt miniszter tragikus halála.** Amszterdamból érkezik a távirati tudósítás, hogy Panhuys miniszter, az államtanács volt alelnöke, Hoogkerkben, Groningen kerületben volt testvérel, Leek város polgármesterével, meg a feleségével és a sógorasszonyával. A nagy ködben nem látták jól az utat s kocsijuk a csatornába esett. Mind a négyen a vízbe fulladtak, mert sem menekülni nem tudtak, sem segítséget nem kaptak.

— **Közművelődési estély.** A ferencvárosi függetlenségi- és 48-as pártkör a téli évadban tanulságos és szórakoztató esték sorozatát fogja rendezni. Minden hónap első vasárnapján közművelődési este lesz, amelyen írók és tudósok tartanak felolvasást. Minden hónap harmadik vasárnapján pedig ipari és munkásügyi estét rendeznek, amelyen a kör tagjai kívül a közgazdasági és a politikai élet kitűnőségei népszerű modorban tartanak előadást.

— **Az Újságírók Egyesületéből.** A Budapesti Újságírók Egyesületének segítő-alap igazgatótanácsa ma délután ülést tartott. Az ülés elején Cziflay Lajos elnök megemlékezett arról, hogy az igazgatótanácsnak alapítása óta érdemes tagja és az egyesület ellenőre, Kálnoky Henrik ismert közgazdasági író ez évben tölti be újságírói pályafutásának 30-ik esztendejét. Az igazgatótanács jegyzőkönyvében fejezte ki kollegiális üdvözlését és örvendetesen vette tudomásul az elnöknek azt a bejelentését, hogy az évforduló megünneplésében az egyesület is részt vesz. A folyó ügyek tárgyalása során 580 korona segítséget szavazott meg az igazgatótanács.

— **A Moltke-pőr hullámai.** Ugyancsak nagy hullámokat vet a Moltke-Harden-pőr Németországban. Sokkal nagyobbakat, semhogy a német hadsereg presztige-jének ne válnék nagy hátrányára. Most Berlinből az a távirati tudósítás érkezik, hogy az államügyészség Harden ellen a császár egyenes parancsára vállalta el a vád képviselését. Az összes eddig ki nem hallgatott tanukat vallomásra fogja kényszeríteni. Gróf Moltke is tanuként fog a Harden elleni új perben megjelenni és vallomását esküvel fogja megerősíteni. — A Harden-pőr hullámverése gyanánt lehet fölfogni azt is, hogy a „Kölnische Volkszeitung“ ellen fel ségsértés címén megindították a bírói eljárást. Erre az a cikk adott okot, melyben magyarázatokkal kíséri a „N. Ges. Korr.“-nak azt a jelentését, hogy Lynar és Hohenau még ma is fesztelegnek az udvarnál. A lap szerkesztőségében tegnapelőtt házkutatást is tartottak, amely azonban eredménytelen maradt. Gróf Finkenstein szolgálaton kívüli mezőgazdasági tanácsos, az urakháza és a Reichstag tagja, Schönebergből nyílt levelet intézett a „D. Tz.“-hez, melynek tartalma a következő:

— A Moltke-Harden pörben Harden nyíltan és kifejezetten dicsekedett a Bismarck herceghez való vonatkozásaival. Azt azonban bebizonyíthatólag elhallgatta, hogy Bismarck herceg őt a házából kitiltotta, amikor a „Zukunft“-ban közzétette Bismarck nyilatkozatát a konzervatívokról, amely akkoriban olyan nagy feltűnést keltett. Bismarck herceg ezt 1897-ben, abban az időben a lauenburgi kerület mezőgazdasági tanácsosa voltam, maga mondotta el nekem és bár a kérdéses közzététel már jóval előbb történt, még mindig teljes haraggal Harden ellen. Ugyanakkor elmondotta, hogy Hardent, mint ügyes publicistát, gyakrabban látta magánál reggelin és mint az már szokása volt, a beszélgetéseknél ilyenkor nem tett lakatot a szájára. Egy ilyen reggeli szórakozás közben esett szó a konzervatívokról is, de egészen más értelemben, mint azt Harden később közzétette. Ez a közlés, amint az megtörtént, visszaélés a bizalommal és durva tapintatlanság. Azonnal belátta, hogy Hardent többé nem fogadhatja Friedrichsruhe-ban. Ez nem is történt meg többé. Rendelkezésükre bízom, hogy ezt tetszés szerint felhasználják.

— **A Lupta eladása.** A román nemzetiségi párt hivatalos lapja eddig a Budapesten megjelenő Lupta volt. A párt azonban a lap fenntartásával járó nagy költségeket nem tudta viselni, úgy, hogy most a lapot eladták Bureau Dömének. A szerződést november 5-én kötötték meg.

— **A visszavándorlók érdekében.** Gróf Andrássy Gyula belügyminiszter, tekintettel arra, hogy az Amerikából való visszavándorlás mind nagyobb mérvet ölt, elhatározta, hogy Fiumében a hazatérők érdekében munkaközvetítő irodát létesít. E célból a belügyminiszter bizottságot küldött le Fiuméba, amely az új intézmény létesítésének lehetőségét a helyszínen tanulmányozza. A fiúmei munkaközvetítő-intézet már január 1-én megkezdte működését.

— **A csernovai vérengzés áldozatának temetése.** A csernovai vérengzés alkalmával megsebesült áldozatok egyikét, Fulla Józsefet, ki a Rókus-kórházban meghalt, vasárnap délután három óraker fogják onnan eltemetni. A temetésen a budapesti összes szláv egyesületek testületileg fognak részt venni. A tót munkások szervezete is bejelentette csatlakozását. A temetésen részt fognak venni a tót nemzetiségi képviselők is, kik koszorút tesznek a sírra és beszédek is fognak tartani.

— **A bécsi omnibusz-sztrájk.** A bécsi omnibusz-társaság alkalmazottainak sztrájkja változatlanul tovább tart. A sztrájkolók kérésére a helytartóságon ma délután megkezdődött a békéltető tárgyalás, amely valószínűleg eredményre fog vezetni, mert az alkalmazottak elejtik a bérkövetelést.

— **Tanítók gyűlése.** A Marostorda vármegyei tanítók tegnap gyűlést tartottak, amelyen Apponyi Albert közoktatásügyi minisztert tiszteletbeli taggá választották. A tanítógyűlés ezenfelül Molnár Viktor államtitkár jubileuma alkalmából, Benedek Eleket pedig szerkesztővé való kinevezését alkalmából üdvözölte. Az Emke eljárása fe-

lett, hogy az egyesület segély iránti kérését vizsgálta, felháborodását fejezte ki a tanítógyűlés.

— **Katasztrófák a tengeren.** Négy hajó katasztrófájáról érkezett hír a mai napon. Az egyik katasztrófáról lapunk legutóbbi számában már adtunk hírt. A „Blücher“ nevű iskolahajón történt robbanás volt ez. Azóta három hajó járt szerencsétlenül: egy idegen gőzös és két magyar hajó szerencsére megmenekült, de a katasztrófa igen közel állt. A tönkrejutott hajókon azonban körülbelül tizenhét ember pusztult el. A „Blücher“ katasztrófájáról pótlólag még ezek a távirati tudósítások érkeztek: A hajó hátsó fedélzetén levő kazán, mely felrobbant, csak világítási és légszivattyuzási czélokra szolgált. A katasztrófa percében az egész fedélzet a levegőbe emelkedett és visszaesett. A hatalmas detonációt a közelben levő „Württemberg“ hajó fedélzetén is meghallották. A „Württemberg“ lögyakorlatokat akart tartani, de mikor a robbanást meghallotta, visszafordult. Közben a fedélzeten maradt matrózok hozzáálltak a mentéshez. A kémény mögött több méter széles nyílás tátongott. A több láb vastag gerendákat a robbanás ereje úgy összetörte, mintha vékony gyufaszálakból álltak volna és folyton vasdarabok hullottak alá, miáltal a mentők minden percében abban a veszedelemben forogtak, hogy ezek a lehulló vasdarabok agyonverik őket és ez a mentés munkáját nagyon megnehezítette. A katasztrófa percében háromszáz matróz, kik a hajó legénységéhez tartoztak, a gyakorlatozó hajókon volt, mert különben a katasztrófa még sokkal nagyobb lett volna. A halottak száma tíz, a súlyos sebesülteké huszonhárom. Azok a matrózok, kik a katasztrófa percében őrszolgálatot teljesítettek a fedélzeten, a levegőbe repültek és iszonyuan megcsönkítva estek vissza a tengerbe, ahonnan őket buvárok halászták ki. Szivettépő volt a sebesültek nyugtatója. A katasztrófa okára vonatkozólag még semmi pozitívum sem tudtak megállapítani, de szigorú vizsgálat van folyamatban. A hajó összes lógóit félárbozra eresztették. — A „Leung“ nevű gőzös is szerencsétlenül járt. Rochefortból érkezett távirat adja hírül ezt. A hajó St.-Brienből Bordeauxba haladva, az Oleron-sziget közelében léket kapott. A kapitány és hat matróz, aki csónakban akart menekülni, elmerült. A magyar-horvát tengeri hajós-társaság „Hungária“ nevű gőzöst tegnap Fiuméből Dalmáciába menet baleset érte. Arbe szigete közelében a gépezet elromlott s a hajó mozdulatlanul vesztegelt a nyílt tengeren. Szerencsére megjelent a magyar-horvát hajós-társaság „Pannónia“ nevű gőzöse, amely a „Hungária“-t első segítségben részesítette. A hajó gépezetét rendbehozták s így nagyobb kétséssel, de minden baj nélkül folytathatta útját Zára felé. A bóra következtében egy másik baleset érte az Adria hajós-társaság „Rákóczi“ nevű gőzöst. Ugyanis az Ungaro-Croata hajós-társaság „Dalmácia“ nevű gőzöse nekivágódott a „Rákóczi“-nak, amely ennek következtében a parthoz ütődött és kisebb sérüléseket szenvedett.

— **Az I. kerületi szabad polgári párt ünnepe.** Az első kerületi szabad polgári párt Plathy György tiszteletére lakomát rendezett, abból az alkalomból, hogy Plathy október 16-án a törvényhatóság közgyűlésén a főváros polgársága hazafias érületének kifejezését adott. A lakomán résztvevők üdvözlő táviratokat küldtek Wekerle miniszterelnöknek és Kossuth Ferencz kereskedelemügyi miniszternek.

— **Apa és fia.** Seyderhelm Ernő 79 éves műkertész feljelentette a rendőrségen a fiát, Seyderhelm Emil 40 éves kertész lopás és ingó vagyongorálása czímen. Az apa már régebben ki tagadta volt a fiát, aki állás nélkül kószált itt a fővárosban. Seyderhelm Emil az utóbbi időkben többször betört az apja Hajcsár-ut 201. számú műkertészetébe és értékes délszaki növényeket lopott rendszeresen. Legutóbb nagy dühében összetörte, zúzta a műkertészetet is. A rendőrség ma beidézte a rossz utra tévedt fiatal embert és letartóztatta.

— **A bécsi omnibuszok sztrájkja.** A bécsi omnibusz-alkalmazottak ma reggel sztrájkolni kezdtek. Minthogy a bécsi omnibusz-forgalom nagyon jelentéktelen, a sztrájknak alig van érezhető hatása.

— **Bibliai előadás.** E hó 8-án, pénteken este fél 8 órakor az Erzsébet-körút 7. sz. alatti teremben Webster James és Forgács Gyula ref. lelkészek tartanak előadást a Birák Könyve alapján. Előadásuk tárgya: „Egy hős tévedése”. Szabad bemenet.

— **Halálos szerencsétlenség az alagi lóversenyen.** Megrendítő szerencsétlenség történt ma délután az alagi lóversenyen. A második futamban, az 5000 méter távolságu hadseregi akadályversenyben, gróf *Merweldt* százados *Gosse* nevű lova a köfálnál elbukott és maga alá temette lovasát, *Kvassay* Károly huszárhadnagyot. A ló azonnal nyakát szegte, de holtan maradt a földön feke a szerencsétlen huszárhadnagy is. Az intézőség rögtön kiküldötte a mentőkocsit, amelyen dr. *Balassa* István és dr. *Cseresnyés* pályaorvosok mentek ki a helyszínre. A pályaorvosok megvizsgálták az ulovast, de segíteni már nem tudták rajta. A fiatal huszárhadnagy koponya-alapi repedést szenvedett és szörnyet halt, úgy, hogy már csak a holttestét hozhatták be az orvosi szobába. A szerencsétlenül járt *Kvassay* Károly hadnagy, *Kvassay* Istvánnak, a konstantinápolyi konzuli bíróság elnökének volt a fia. *Kvassay* Károly mindössze csak 19 esztendő volt. Gimnáziumi tanulmányait a budai Ferenc József-tanintézetben végezte. Egyéves önkéntesi szolgálatának teljesítése után nevezték ki hadnaggyá. Ekkor ténylegesítette magát és a 9. számú közös huszárezredbe osztották Győrszabadhegyre. Ez idő szerint Szombathelyre volt kirendelve a tiszt lovastanfolyamra. A fiatal ember csak rövid ideje szerepelt a lóversenysportban, de mint ügyes lovas már is általános kedveltségre talált. Eddigi lovaglásai alkalmával részben a saját, részben mások lovain több győzelmet aratott. A halálos szerencsétlenség annál nagyobb és érthetőbb konsternációt kellett a lóversenyterén. *Kvassay* Károlynak már a verseny előtt rossz előérzete volt. *Gosse* különben is ismeretes arról, hogy rosszul ugrik. A ló az első tülbinnél tényleg rosszul vette az akadályt, úgy, hogy a szerencsétlenség már akkor előrelátható volt és ez a köfálnál, amely egyike a legnehezebb akadályoknak, tényleg be is következett. *Kvassay* Károly szerencsétlen haláláról táviratilag értesítették Konstantinápolyban lakó édesatyját, aki egyébként Kossuth Ferenc kereskedelemügyi miniszter rokona és aki, amint az még talán ismeretes, a nemzeti ellenállás vége felé, a múlt év tavaszán békeközvetítőnek is jelentkezett a vezérbizottság és Fejérváry-ék között. Ugyancsak táviratilag közölték a halálhírt a fiatal hadnagy ezredparancsnokságával, valamint a rokonságával. Temetése iránt végleges intézkedés még nem történt, de valószínű, hogy a holttestet a család öröszentmiklósi birtokára szállítják és az ottani családi sírboltban fogják eltemetni.

— **Pusztító felhőszakadás.** Tegnap óta borzasztó felhőszakadás dúhög Barcelonától Délfranciaországon végig egészen Toulouseig. A pusztulás igen nagy, a Canale du Midi kiáradt, az országutak megdagadt folyókhoz hasonlítanak, a vasúti síneket és töltéseket elmosta az árvíz.

— **Öngyilkos építésznövendék.** Ma délután négy órakor a Király-utcában lévő Elite szállóban agyonlőtte magát *Salkowsky* József építésznövendék, aki a Kondor és Feledi építészvállalkozó cég rajzolója volt. A fiatal ember két levelet hagyott hátra. Egyet Gödöllőn lakó szülei, egyet pedig a rendőrség számára, amelyben azt kéri, hogy ne boncolják föl. Tettének okát azonban egyikben sem mondja meg, valószínű azonban, hogy gyógyíthatatlan betegsége miatt dobta el magát az életet. A fiatal ember egy esztendeje betegeskedik már s több ismerőse előtt emlegette az utóbbi időkben, hogy nem bírja a beteg testtel való tengődést elviselni. Holttestét beszállították a hullaházba.

— **Gyilkos legények.** Görgény-Libánfalván Pasku Gábor és Pasku Antal, valamint Csicsó Tamás és Csicsó János között verekezés támadt, amely alkalmával Csicsó Tamás és János oly súlyos sérüléseket szenvedtek, hogy Tamás meghalt, Jánost pedig a kórházba kellett szállítani, ahol haldoklik. Pasku Gábort és Antalt a csendőrök letartóztatták.

— **Ne legyen sötétség!** Régi mizériája a budapesti lakóknak, hogy a háziurak nem világítatják ki esténként a lépcsőházat. Pedig szabályrendelet van rá, hogy amint beesteledik, de legkésőbb akkor, a mikor az utcái lámpásokat meggyújtják, ki kell világítani minden házban az udvart, a lépcsőházat és a folyosókat is. A lámpáknak esti tíz óráig kell égniök. Ezen az időn túl az egy és kétemeletes házakban az első emeleten, a három emeletes házakban az első és harmadik emeleten, a négy emeletes házakban pedig a második és negyedik emeleten kell kivilágítani a lépcsőházat, még pedig egész éjjelután egy óráig. A házmasternek, vagy annak, aki a kaput tíz óra után kinyitja, lámpát kell magával vinni és a lakónak világítania kell mindaddig, a míg a lakás a jaitáig nem ér. Az emeletes házakban addig kell a házmasternek lámpájával világítani, a míg a bebocsátott lakó föl nem ért az első emeletre. Ezek a szabályrendeletek intézkedései, amelyeket azonban eddig nem igen hajtottak végre. Ma aztán a főkapitány rendeletet adott ki, amelyben egyrészt a rendőri alkalmazottaknak hagyja meg, hogy a szabályrendelet intézkedéseinek megtartását szigorúan ellenőrizzék, másrészt fölhívja a közönséget, hogy az esetleg tapasztalt mulasztást nyomban jelentse föl.

Igazán elismerés illeti meg a főkapitányt, hogy végre beleavatkozik a háziurak önkénykedéseibe s legalább ott kényszeríti őket kötelességeik teljesítésére, ahol törvényes intézkedések vannak a lakók védelmére.

— **A bűnügyi romantika nagymestere Budapest.** Tegnap óta érdekes vendége van Budapestnek. Conan Doyle, a híres Sherlock Holmes regények írója időként nálunk ifjú neje társaságában, akivel éppen nászuton van. A Hungária-szállóban vannak szállva, ahol ma délelőtt egy újságíró felkereste az író. Conan Doyle a következőket mondta a hírlapíróknak:

— Nagyon megtisztelő rám nézve, hogy a budapesti sajtó így kitérte érdeklődésével. Fájdalom, nem szolgálhatok ezidőszert semmi érdekes nyilatkozáttal. Nászuton vagyok a feleségemmel és utba ejtettem az önkéntes fővárosát is, amely igazán meglep. Tegnap kocsin bejártuk a várost és ma délelőtt folytatjuk. Megnézünk mindent, amit csak lehet. Ezuttal csak rövid ideig időzhetünk itt, de feltétlenül visszajövünk még Budapestre. Délután három órakor Bécsbe utazunk és onnan Párisba. Ha visszatérünk Londonba, első utunk öreg tanítómesteremhez, Bell tanárhoz vezet majd bennünket, akinek oly sokat, talán mindent köszönhetek. Még nem is ismeri feleségemet. Utí impresszióim sok anyagot szolgáltatnak, de egyelőre nincsen szándékomban új munkához fogni. Sokat dolgoztam életemben és mos jól esik egy kissé lenyúlni.

— **A miniszter inasa.** Szopló György 52 éves inas, gróf Andrassy Gyula belügyminiszternek volt a komornyikja. Több apró-cseprő házi tolvajlásért azonban elcsapták. Azóta állás nélkül csavargott itt a fővárosban s végre olyan nyomorúságba jutott, hogy koldulási engedélyt kért a rendőrségtől, amit meg is kapott. Néhány nappal ezelőtt azonban, egy névtelen följelentés arra figyelmeztette a rendőrséget, hogy avolt komornyik nem koldulásból tengődik többé, hanem különböző csalásokat követ el magas állású személyiségek nevében. A rendőrség ma délután házkutatást tartott a följelentés következtében Szopló György Táltos-utcái lakásán és a házkutatás félig-meddig be is igazolta a följelentés alaposágát. A házkutatást végző detektívek mindenféle lopott holmi között találtak két pecséthamisítványt. Az egyik a Harkányi Frigyes báró uradalmának pecsétje volt, a másik pedig a győri kereskedelmi- és iparkamaráé.

Találtak továbbá 300 drb névjegyet, amelyek báró Harkányi Frigyes és más személyiségek nevére szólnak, és végül egy hamisított szolgálati bizonyítványt, Wolfka Nándor püspök névalírásával. A bizonyítványon lévő aláírás természetesen szintén hamisított. Szopló Györgyöt a rendőrség letartóztatta, most nyomozza, hogy micsoda visszaéléseket követett el.

— **A kiszabadult fegyenc vértette.** Zsurka Illés nevű ember, ki csak a napokban szabadult ki a fegyházból, a kristyóri erdőbe ment fát lopni. Az erdőn tetten érte és feljelentette. Vurcsin Péter közbirtokossági elnök másnap kiment az erdőbe, hogy az okozott kárt megbecsülje. Zsurka utána ment és

hivatalos eljárása közben az elnököt fejszével haturolól leütötte. Vurcsin Pétert hordágyra tették és Kristyóra szállították, de utközben még elvérzett. A csendőrség a gyilkost letartóztatta.

— **Kossuth Ferencz a magyar tengerészekhez.** Kossuth Ferencz kereskedelemügyi miniszter a magyar tengerészek üdvözlő táviratára a következő levelet intézte a Magyar Keleti Tengerhajózási Részvénnytársaság „Orsova” nevű gőzösének parancsnokához:

Igen tisztelt kapitány ur! Örömmel értesültem figyelmes táviratukból, hogy egy magyar tengerhajózási társaság magyar hajóin immár az összes tengerészek egy magyar intézet neveltjei. Meg vagyok győződve, hogy honfitársaim a nehéz és küzdelmes tengerészpályán is megállják helyüket s bátran felvehetik a versenyt a nagy hajósnepek tengerész-fiaival. Amidőn köszönetet mondok jóleső megemlékezésükért, egyben arra kérem önöket, hogy távol a hazától se feledkezzenek meg magyar völkükről s legyenek mindenkor tudatában annak, hogy a messze idegenben is hazájuk érdekét szolgálják.

Hazaifias üdvözléttel

Kossuth s. k.

— **Letartóztatott kereskedők.** A budapesti rendőrség tegnap este több rendbeli csalásért és sikasztás miatt letartóztatta László Sándort és Sugár Tibort, a László és Sugár-féle villanyfészerelei cég főnökeit. A letartóztatott kereskedők másfél évvel ezelőtt nyitották meg üzletüket Váci-körút 74. szám alatt és óriási reklámmal dolgoztak. Az üzlet azonban sehogys sem ment és a hitelezők néhány hét előtt csődöt kértek a cég ellen, amit a törvényszék el is rendelt. A csőd folyamán aztán egész sereg család bizonyult a cégátsáakra. Így feljelentést tett ellenük Sipos Gyula sirbalkányi malomtulajdonos és neje, akik malmuk részére teljes villanyfészereletet rendeltek 12.500 koronáért és erre fedezetül átadtak egy 12.500 koronáról szóló váltót. László és Sugár azonban nem szállították a villanyfészereletet, ellenben a váltókat értékesítették. Ugyancsak becsapták Steindl Károly és Gyula németdental malomtulajdonosokat, akiknél szintén villanyt kellett volna berendezniök és foglaló fejében át is vették hat darab, egyenkint 1200 koronáról szóló váltót, melyeket szintén értékesítettek, anélkül, hogy a vállalt munkát teljesítették volna. Feljelentést tett még ellenük Borzó Gyula kislelősi malomtulajdonos is, akitől 3000 koronát csaltak ki ugyanilyen módon. A rendőrségen Czövek Károly fogalmazó vezeti a család kereskedők ellen.

— **Tolvaj pinczér.** E hónap elején feljelentést tett a rendőrségen a Központi szálló tulajdonosa, ifj. Sprung János, hogy szobapinczére, Wohlmuth Dezső 2600 koronát elikkasztott és megszökött. A rendőrség nyomozást indított az ügyben, de a szökevénynt nem tudta kézrekeríteni. Ma végre tudomásra jutott a detektív-osztály vezetőjének, hogy Wohlmuth Bécsből Budapestre érkezett és az Aggteleki-utcában lévő Deák Ferencz-szállóban lakik Wolf János álnév alatt. A kiküldött detektívek csakugyan rá is találtak a szállóban és letartóztatták. A rendőrségen azt vallotta, hogy a lopott pénzt a lóversenyen vesztette el.

— **Öngyilkos önkéntes.** A trienti gyalogsági kaszárnyában ma reggel föbelötte magát Kailwerth János, a 88. gyalogezred egyéves önkéntese, a császári uradalmak jószágigazgatójának, Kailwerth udvari tanácsosnak a fia. Végzetes tette az indította, hogy még egy évet kell szolgálnia, holott irtózott a katonáskodástól.

— **Rendőri hírek.** Sikasztó magánhivatalnok: A rendőrség letartóztatta Geiringer Márton magánhivatalnokot, aki az Országos Magyar Kereskedelmi Egyesületnél volt alkalmazva. Geiringer hamisított nyugták segítségével ötezernegyszáz koronát vett föl az egyesület ügyfeleitől s a pénzt elikkasztotta. — Ismeretlen öngyilkos: Ma éjszaka a Csánady-utca és az Ügynök-utca sarkán szíven lötte magát egy fiatal ember. Nyomban meghalt. Hogy kicsoda, még eddig nem sikerült kideríteni. A halottat a törvényszéki orvostani intézetbe vitték. — Tolvaj postagyakornok: Még az idén januárban történt, hogy a Király-utca 54. szám alatt lévő postahivataltól eltűnt egy csomag drágakő, amit Waldmann Bernát ügynök adott föl. A csomagot Tomai János postagyakornok lopta el, a drágaköveket elzálogította, aztán megszökött. A rendőrség ma Tomai Jánost letartóztatta.

FERENC JÓZSEF KESERÜVIZ
páratlan
HASHAJTÓSZER

x Bob hashajtó a legkellemesebb. 10 fillér.

x Fodor-féle vívóterem a Koronaherczeg-utca 3 szám alatt a főváros legnagyobb és legjobban felszerelt torna- és vívóterme. Különös gond fordítottak a gyermektorna és vívásra.

x Zászlók, czímerek, minden kivételben kaphatók Linhart színházi festőnél és díszítőnél Budapest, VIII., Hunyadi-utca 27. sz. Arjegyzék ingyen.

x Két előadás. A „Budapesti Kabaret-Színház” (Teréz-körút) pompás novemberi műsora estéről-estére zsufolt nézőtér előtt kerül előadásra. A közönség e rendkívüli nagy érdeklődésére való tekintettel a Kabaret vasárnap, november 10-én két előadást rendez, a rendes esti előadáson kívül délután négy órakor is lesz egy előadás, mérsékelt helyárrakkal. E délutáni előadás is, melynek olcsó jegyeit már árusítja a Kabaret pénztára, László Rózsival, Nagy Endrével és Ferenczy Károlyval az élen, az egész művészszemélyzet fellép.

x A komor ráncok elmúlnak homlokáról, ha otthon Alföldi Fehérkeresztes Sósorszeszt tart, mely biztosítja a házinép egészségét. Megrendelhető az Első Alföldi Cognacgyár R.-T.-nál Kecskeméten.

x Kiss szerencséje Nagy! Miért legnépszerűbb e három szó az egész országban? Vegyen egy sorsjegyet a Kiss-bankházban, akkor meg fogja tudni. A Kiss-bankház nagy előnyöket nyújt a közönségnek, eddig annyi milliót fizetett ki középszenben t. vévőinek, hogy ma hazánk legnépszerűbb osztálysorsjegy-felárusító helye. Huzás már november 21-én! Alánlatos t. olvasóinknak, hogy tegyenek szerencse-kísérletet és vegyenek a teljesen megbízható és előzékeny Kiss Károly és Társa bankházában, IV., Kosuth Lajos-utca 13. sorsjegyet, mert Kiss szerencséje Nagy!

SZÍNHÁZ ÉS MŰVÉSZET.

Színházi levél.

Budapest, november 7.

Olvasom, hogy Zaccane a Vigszínházba jó vendégszerepeltetése céljára összehozott társulatával. Ez idő szerint nem akarok kiterjeszkedni a nagyobbára polyvából összeállított társulatok művészi értékéről, melyek némelyike valóságos célzattal van úgy összeállítva, hogy a vonzó star mellett fel ne tűnik az istenért valaki, (dicséretes kivételt képezvén annak idején Ando Duse mellett) de hiszen untig elég, ha van egy Zaccane, Duse, Sarah, Réiane s tudja isten ki még, aki nagyobb summának nyerhetőse céljából a magyar pénzt sem veti meg. Magyar pénz pedig mindig van ilyen célra. Nyomorgunk, jajgatunk, nem tudjuk fizetni az adót, a nép éhezik és fázik, a közép-osztály tönkrejött, az arisztokrácia és nagybirtokosság versenyt jajgat a többivel, de ha beállít akármi-lyen csepírágó, aki tízszeres áratk szed — tisztelet a kivételeknek, akik közé Zaccanet is sorozzuk — akkor egyszerre van pénz. Igaz, hogy a Caruso-estén elhangzott az azóta szálló-igévé vált „piros plús diván” anekdotája, de mindegy. A tízezer forintos ház azért együtt volt.

Mi szüksége van a Vigszínháznak most vendégszerepeltetésekre? Nem megy jól a dolog? Hiszen telt ház telt házat ér, — nem ütnek be az ujdonságok? Hiszen egyiket jobban dicsérik, mint a másikat. — Hát miért a legjava szezon derekán megszakítani a magyar előadások fonalát azért, hogy nagyobb — vagy esetleg kisebb — legyen a színház-járó publikum, mint rendszeren?

Nekem beszélhetnek az idegen ajku művészek által előidézett nagy művelzeti extázisokról, én le tudom azokat a nagy superlatívusokat a maguk kellő értékére szállítani. Az a művelzet, amely egy francia vagy német szintársulat előadásai nyomán fakad, a lehető legkevesebbekké. Minden ezredik ember érti Budapeseten a francia vagy olasz nyelvet úgy, hogy egy színházi előadást teljesen vagy csak félig is élvezhessen. Mert hogy egy színész játékát appreciálhassam, ahhoz nem elég, hogy megérthessem „a helyzetet”, minden századik szavát elkapva, boldog mosolylyal bölöngassak, mondván, hogy nagyszerű, hogy fölséges — hogy istenit hallottatok

azt az „és“-t? Hát azt az „ah“-ot? No... és hogyan fujta az orrát? Hogy nyugtogatta a lábait? Az pokoli élvezet volt. No, és megérte a tíz forintot.

És másnap mohón lesik a kritikákat, amelyek bizonyára olyan emberek irnak, akik jól tudnak olaszul vagy francziául. Ezekből aztán részletesen kiböngészik, hogy mitől is kell tulajdonképpen elragadtatva lenni, s micsoda csodadolgokat beszéltek ott, akkor és úgy.

Szóval: a tízforintos élvezet másik része másnap következik, amikor tulajdonképpen megtudjuk, hogy mit élveztünk?

De még egyre jó az ilyen invázió. A sárga földig lecsépülni a mi színészeinket. Milyen csapnivalók is azok... Milyen keveset is érnek azok! — Láttatok volna csak tegnap Ixonit vagy Ypsilantint!

És utána négy hétig friss sütetű művész-utánzatokat nyögdel az öt szinpad minden deszkája, a színház-udvaron pedig dühöng az utánzás, persze egy kis fulánkkal megédesítve!

De hát vendégszereplésnek kell lenni, a bonton-hoz tartozik, dupla helyárrakkal megfizetni, érhetetlen hadarások hosszú lére eresztett folyamában ásitozni, végre másnap bevallani, hogy nagyon szép volt, nagyon jó volt, de itthon is van ilyen, pláne azt meg is értjük, aztán meg a fővárosi szintársulatokban nemcsak egy megnézhető ember van, hanem a többség ember a talpán, míg a föllépti díjakban utazó, idegen truppok háromnegyede rendszeren waggon-töltelék.

A régi magyar színházi világban akkor hittak vendéget szerepelni, amikor rosszul kezdett menni és ferdén esikorgott a Thespis-kördő tengelye.

Bukóféiben levő szinagazgatók olyankor aztán nem valami előkelő pesti művészt hozattak a sülyedő hajó megmentésére, hanem Kratky-Baschik-ot, aki büvész vala, vagy Klischnigget, aki, tisztesség nem esik szólván, nem vala egyéb, mint majom.

Azaz hogy: majmot játszó ember. Olyan virtuozitással viselte a majombört, futott körül a gallérián, mászott föl a nagy luszterre, ugrotta át az orchestrupont, a megmentő, a főmajom.

ugy futott végig, mint Blondin a kötélén. Amellett pompásan vakarózott, grimaszozott, külön darabokat íratott magának, amelyekben ő volt a hős, a központ a megmentő, a főmajom.

Sz. direktor éppen a főispáni installációra hozatta el Klischnigget, (akinek volt egy gyönyörű leánya, Elvira). Ünnepi diszeloadásul aztán előadatta a „Bibor és Gyász“-t egy pompás trikós szerepben a magyarul játszó Klischnig Elvirával, (aki oly szép volt, hogy a leggyalázatosabb magyar kiejtést is elnézték neki), de hát erre sem volt publikum s a direktor, a nagy vendégszerepeltető, kitűzte másnapra Klischnigget a „Majom, mint Völegényt”.

Erre már bement az új főispán is. Amint megjelent a páholyában, dörgő taps és éljenzés fogadta.

Egy gányó, aki elkészvén az installációról, akkor látta először a főispánt, őtet nézte a majomvölegénynek s nagy méltatlankodva dörmögött.

— Ez légyen a majom! Hiszen ez majdnem olyan, mint az ember, csak szörösebb a potája!

Váradí Antal.

(*) Kamarai zene. A Royal-szálló termében ma kezdte meg Kemény, Klavivko, Szerémi és Schiffer vonós-négyes társasága, jóhírű kamarai zeneestéinek idei sorozatát. Érdekes ujdonságot: Dohnányi második vonós-négyesét (Des-dur) választották a művészek megnyitónak. Brahms művésztére emlékeztető, hatalmas szerkezetű zenedarab ez a vonós-négyes. Nem tudjuk, a szebbnél-szebb zenei gondolatok bőségét vagy a mesteri kidolgozást csodáljuk-e inkább ebben a műben, amelynek polifoniája szinte kívánkozik a zenekar után. A jeles kvartettisták nemes ambícióval és szeretetteljes gondossággal interpretálták az ujdonságot, amely a hangverseny közönségére mély benyomást tett. Beethoven

F-dur vonós-négyesének művészi előadása hasonlóképpen teljes elismerést érdemel részünkről. De ak Klára urnót pedig, aki énekével változatosabbá tette a műsort, üdvözöljük azért a bátorságáért, hogy a nálunk még uralkodó előítélettel szembe szállni és egyetlen német dalt sem vett fel műsorába, sőt Skartatti áriáján és Delibes Bolero-ján kívül csupa magyar dalt énekelt Kálmán Imrétől, Némestől, Saxlehner-től és Kern Auréltól. A művésznő jól iskolázott, kellemes szoprán-hangjával ügyesen tud bánni, előadása pedig izlésről és művészi intelligenciáról tesz tanuságot. A közönség zajos tapsal és sok virággal fejezte ki iránta elismerését.

a. k.

(*) Az Operaházban a holnapra kitűzött Tannhäuser előadását a jövő hétre kellett elhalasztani, mert a dalmi egyik főszereplője, Kaczér Margit, édes anyjának hirtelen történt súlyos megbetegedése miatt a holnap előadásban részt nem vehet. Tannhäuser helyett holnap a Lohengrint adják.

(*) A pozsonyi diéta. Berczik Árpád új darabjából, a szombaton bemutatásra kerülő „A pozsonyi diéta” cz. háromfelvonásos történeti vigjátékából holnap, pénteken délelőtt fél tízenegy órakor tartják meg a jelmezes főpróbát a Nemzeti Színházban.

(*) Rajna Ferencz új darabja. A Vigszínházban legközelebb érdekes apróság kerül színre: Rajna Ferencz a „Tiszti Fruska” című egyfelvonásos vigjátéka, melynek czimzerepét M. Harmat Hedvig fogja játszani.

(*) Kegyelmes asszony a szinpadon. Szőgyény Mariska, Klobucsár altábornagy neje, a „Coulisset ur” bohózatban lép föl először a Vigszínházban. Az említett darab czimzerepét Hegedűs Gyula játszsa.

(*) Petőfi Társaság. A Petőfi Társaság e hó 10-én, vasárnap délelőtt 10 órakor a Magyar Tudományos Akadémia első emeleti termében felolvasó ülést tart, amelynek műsora a következő: 1. Erdődi Béla: A Zrinyiász és a János vitéz oiasz fordításairól. 2. Dr. Miklós Elemér vendég: Költemények, bemutatja Lampérth Géza. 3. Petőfi halála (elbeszélés), írta és felolvassa Pekár Gyula. 4. Dr. Kiss Arnold vendég: Morris Rosenfeldről (értekezés), bemutatja Zempléni Árpád. 5. Költemény, írta és felolvassa Koroda Pál. A felolvasó ülés után a Társaság rendkívüli közgyűlést tart, melynek tárgya az alapszabályoknak a Petőfi-ház érdekében leendő megváltoztatása.

(*) Blaháné fellépte. Szombaton kedves viszontlátásban lesz része a Népszínház-Vigopera közönségének. Blaháné lép fel újra régi diadalai színhelyén, még pedig legfényesebb szerepei egyikében, mint a „Piros bugyellár” Török Zsófia.

(*) Intim-színház. A közönség kedvelt délutáni színházában pénteken, szombaton és vasárnapon Gyöngyi Izso és Ferenczy Károly vendégszerepelnek. Holnap kerül színre először Vágó Géza parodiája: „A molnár és gyermeke” cziműmel. Ezenkívül műsoron van Urai Dezső bájos operettje: „A zenélő óra”, mely czuttal huszonötödöszer kerül színre. A színház legközelebbi ujdonsága: Chorin Géza énekes bohózata és Ormód Gyula: „Az Ő Anyósa” című egyfelvonásosa lesz.

(*) Igazság. A Vigszínházban az Ördög vasárnapi reprize után a jövő héten az Igazság, Fitch Clyde amerikai író színművének bemutatójára kerül a sor. Az ujdonság eredeti címe: „The Truth”.

(*) Pályázati hírdetés. A Torontálmezei Magyar Közművelődési Egyesület pályázatot hirdet oly kézikönyvre, melynek segítségével felneveltek magyarul írni, olvasni és beszélni megtanulhatnak.

(*) Az Országos Színművészeti Akadémia nővendégei e hónap 9-ikén, szombaton délután fél 3 órakor előadják a Nemzeti Színházban Gárdonyi Géza „A bor” című falusi történetét. Erre az előadásra rendkívül mérsékelt helyárrakon kaphatók a jegyek.

(*) Angol szerző magyar dala. Baker Evelin, a „Bákirálynő” című operette egyik zeneszerzője, darabja magyar előadására Küry Klárának egy patgató magyar ritmusu indulót komponált. A „Bákirálynő” férfi-főszerepét Csontos Gyula fogja játszani.

Reggelizés előtt fél pohár

Schmidthauer-féle

Használatát valódi áldás gyomorodnak és székelyorvoslásnak nyilvánították

Igmándi

Keserűvíz

az éhreltett gyomorral 2-3 óra alatt teljesen rendező horek. Kapható mindenütt és nagy áron

FŐVÁROS.

A Gschwindt-gyár ügye.

— Saját tudósítónktól. —

Egy csaknem feledésbe merült ügy került ismét napirendre, mely a maga komplikáltságával, a képviselőháznak is dolgot fog adni. Az Üllői-ut és a József-körút sarkán levő Gschwindt-féle szesz- és élesztő-gyár kitelepítéséről van szó. A gyár kitelepítése ugyanis nagy akadályokba ütközik, mert a törvény értelmében a gyárak szeszkontingense helyhez kötött log és ha a gyárat a mostani helyéről kitelepítik, a gyár tulajdonosa elveszti a szeszkontingensét. A Gschwindt-gyár csak úgy hajlandó a mostani helyéről távozni, ha vagy kártalanítják a szeszkontingens elvesztéséért, vagy ha kieszközik a kormánytól, hogy a gyár kitelepülése esetén is megtarthassa a szeszkontingensét.

Ebben az ügyben dr. Nagy Dezső, a Józsefváros képviselője és dr. Havass Rezső eljártak a kormánytól és a főváros hatóságánál. Néhány lap célzást is tett dr. Nagy Dezső szereplésére, melyet minden áron Polónyi Gézával, a volt igazságügyminiszterrel akartak összeköttetésbe hozni. Erre vonatkozólag dr. Nagy Dezső a következő nyilatkozatot tette:

— A Gschwindt-féle szeszgyár áthelyezési ügyében igenis eljárak a hatóságoknál, mint a józsefvárosi kerület országgyűlési képviselője. Mert a kerületnek fontos érdeke, hogy a Gschwindt-gyár mostani helyéről mielőbb eltávolíttassék. A gyár, amely a kerület, illetve a város kellő közepén fekszik, úgy a tűz, valamint közegészségügyi szempontból igen veszélyes. A legutóbbi győri tüzvéz alkalmából a kerület előjárósága is sürgős előterjesztést tett a tanácsnak a gyár tűzveszélyes állapotáról, mert a gyár raktárában 9—10.000 hektoliter spiritusz van elhelyezve. Ebből a szempontból úgy is, mint a főváros, úgy is, mint a kerület országgyűlési képviselője, eljárak a kormánytól, hogy a Gschwindt-féle gyárat ne a főváros, hanem a kormány sajátítsa ki. Ezt az ügyet mindentől és mindenkitől függetlenül vettem a kezembe, egyedül a főváros, illetve kerületem érdekében. Ebben a tárgybán soha nem beszéltem Polónyival. A szeszgyár áthelyezése régi óhajtása a kerület polgárságának s én, mint a kerület képviselője, addig nem nyugszom, amíg az áthelyezés meg nem történik.

Dr. Nagy Dezső és dr. Havass Rezső — állítólag — a polgármester előtt kijelentették, hogy a pénzügyminiszter hajlandó a Gschwindt-gyárnak kitelepülése esetén is megadni a szeszkontingensét. De csak úgy, ha a főváros hatósága a gyárnak kitelepítését szükségesnek tartja és erre vonatkozólag hozzá felterjesztést intéz. A főváros tanácsa a VIII. kerületi előjáróságnak jelentése alapján foglalkozott ezzel a kérdéssel és felterjesztésében kérdést intézett a pénzügyminiszterhez, hogy tényleg hajlandó-e továbbra is megadni a Gschwindt-gyárnak a szeszkontingensét arra az esetre is, ha a gyárat kitelepítik.

Miután ez ügybe a főváros tanácsát is bekeverték, dr. Bárczy István polgármester a következő nyilatkozatot teszi közzé:

A Gschwindt-gyár kitelepítése ügyében történt hírlapi közlésekre a fővárosnál legutóbb történtek a következőkben ismertetem: A VIII. kerületi előjáróság folyó évi szeptember havában a győri tűzkatasztrófa hatása alatt jelentést tett a tanácshoz, melyben rá mutatott arra, hogy a Gschwindt-gyár jórésztben fából készült belső berendezésével és több ezer hektoliterre menő szeszraktárával nagy mértékben tűzveszélyes s egy netán keletkező tűz esetén valóságos katasztrófa előidézőjévé válhatik; ezenkívül rá mutatott azokra a közegészségügyi hátrányokra is, melyek a gyárnak jelenlegi helyén való fennmaradásából származnak. Hivatkozott továbbá a kerületi előjáróság a jelentésében arra is, hogy tudomása szerint a tulajdonos társaság maga is kész üzemet ezen a helyen megszüntetni, ha vidéken építendő gyára részére az eddig engedélyezett szeszkontingensét megkapja. Ezt a jelentést a tanács folyó évi október hónap tárgyalta s mielőtt véglegesen határozott volna a felvetett kérdésben, felterjesztésében kérdést intézett a pénzügyminiszter urhoz arra nézve, hogy tájékoztassa és értesítse a fővárost, vajon tényleg hajlandó-e megengedni, hogy a Gschwindt-gyár kitelepítése esetén az 1899. évi XXI. t.-cz. 2. szakaszának 3. bekezdése alapján ez idő szerint bírt kontingensét továbbra is megtartsa? A tanács felterjesztésére válasz mindeztideig nem érkezett. Ez és sem több, sem kevesebb a való tényállás.

Bárczy István s. k.
a székesfőváros polgármestere

Az ügyet különben már szombaton a képviselőházban is szóvá teszik, amennyiben Szmercsányi György, néppárti képviselő ma délelőtt már bejegyezte az ügyet a Ház interpellációs könyvébe. Az interpelláció érdekességét fokozza az a körülmény is, hogy azok a városatyák, kik a képviselőháznak is tagjai, szintén erőiesen készülnek állást foglalni a Gschwindt-féle gyár kitelepítése ügyében.

(**Werböczy szobra.** A főváros tanácsa, a mai ülésén engedélyt adott Donáth Gyula szobrászművésznek arra, hogy a Werböczy István emléket megörökítő szoborművét a Kigyó-téren levő és a király bérpalotája felé eső kis parkban fölláthassa. A tanács fog intézkedni majd a kis park megfelelő átalakítása iránt.

(**A jogügyi bizottság** ma délután Faller Ferenc tanácsos elnöke mellett ülést tartott, amelyen több apró ügyet intéztek el.

(**Bulgáriába vándorolt milliók.** Egy kertészeti szaklap érdekes statisztikát közöl a Budapesten és környékén lakó bolgár kertészekről. Ebből kitűnik, hogy a főváros zöldségüzletének ugyiszólván háromnegyedrészt a főváros körüli bolgár kertészek szállítják piacra. Ezen a réven a bolgár kertészek évenként körülbelül két millió korona tiszta jövedelemmel zárják le üzemiüket. Ezt a pénzt ősszel aztán hazaviszik Bulgáriába, mely összeg Kecskemét szett a magyar mezőgazdaságra nézve. Kecskemét városa már belátta azt a nagy gazdasági előnyt, amely a zöldségkert művelés által a lakosságra háramolhat és mozgalmat indított meg a bolgár-rendszerű kertészet megkedveltetése érdekében. Ideje volna, hogy ezt a példát mentül több város és község követné.

TÖRVÉNYSZÉK.

(**Szántás közben.** A Dömsöd melletti Kisapaj pusztán véres csata esett ez év augusztus hó 30-án. Együtt szántották az ugart: ij. Sas István 16 éves síheder, Pap Ferenc és ennek öccse, Pap István. Szántás közben delelőt tartottak, leültek ebédelni, de valahogy összemaradtak. Sas István dühében nekifutott a fiatalabb Pappnak és ittelgelni kezdte. Pap Ferenc nem tudta eltűrni fivére bántalmazását, ostort ragadott és keresztülvágott az ostorral Sas István arcán. A megütött fiút elontotta a vér, előkapta a csizmaszárából a kést és mellbe szurta Pap Ferencet, aki menten összerogyott. A halálosan sebezett Pap rövid haláltusa után kiszenvedett az ugaron. A gyilkost elfogták a csendőrök és a pestvidéki esküdtbíró Rónay Kamill elnökletével ma itélkezett fölötté. A vádlott azzal védekezett, hogy önvédelemből rántott kést. Ezt azonban a tanak megzafolták. Az esküdtek bünsőnek mondták ki Sas Istvánt halált okozó súlyos testi sértés büntetésében, s ezért a bíróság 4 évi fegyházra itélte. Védője semmiségi panaszt jelentett be az ítélet ellen.

(**Pénz a padló alatt.** A Kossuth Lajos-utczai Gaedicke A. bankház kárára ez év szeptember elején Várbogytai Ferenc bankszolgája nagy sikkasztást követett el. A reábizott 14.430 koronát zsebre vágta s azután azzal a mesével állított be a rendőrséghez, hogy a pénzt ellopták tőle a Szabadság-téren, ahol egy padon ülve elaludt. A rendőrség nem hitt a mesének s Várbogytait letartóztatta. Miután tagadással szemben a vád nem tudott bizonyítékokat szerezni bünsősége mellett, az ügyészség megszüntette ellene az eljárást. Alig, hogy szabadlábra került, feleségével együtt kiköltözött Albertfalvára s itt az elsikkasztott pénzből, amelyet szobája padlója alá rejtett el, feltűnő módon kölkeezni kezdett. A detektívek, akik még egyre figyelték minden lépését, házkutatást tartottak a lakásán s megtalálták a pénz legnagyobb részét. Várbogytait és feleségét erre legnagyobb részét. Várbogytait és feleségét erre legnagyobb részét. Várbogytait és feleségét erre legnagyobb részét.

(**A Nemzetközi Büntetőjogi Egyesület** magyar csoportja holnap, pénteken délután hat órakor a Magyar Tudományos Akadémia kis dísztermében ülést tart.

SPORT.

Alagi versenyek.

— Harmadik nap. —

Az alagi novemberi meeting mai harmadik napjának főszáma a 3000 koronával dotált Hadsereg-akadályverseny volt, melyben halálos szerencsétlenség fordult elő. Ugyanis Krvassy hadnagy, a fiatal urlovasgárda egyik törekvő tagja Gosse nevű lovával a kőfalugrásnál oly szerencsétlenül bukott, hogy a helyszínen rögtön meghalt és a ló is nyakát szegte. A versenyt különben Koller százados Wnuczkája nyerte Ogländer ellen, míg a favorit Csingilingi csak a harmadik helyre érkezett. A Koller istálló győzelmével végződött a Katonatiszti gátverseny-handicap és a Bucsu-verseny is. Az előbbiben Liszka győzött Na Also ellen, mely nagy meglepetést kellett s majd 24-szeres quotával örvendeztette meg csekély számú híveit. A Bucsuversenyt pedig Przyjaciel nyerte a favorit Claymore ellen és győzelmét a gép csekély 25-szörös quotával honorálta.

A részletes eredmény a következő:

I. **Kétévesek eladóversenye.** Díj 1500 korona. Táv 1000 méter. 1. Sibrik S. fhd. 26 Macska 52 kg. (Smejda V.), 2. Geist G. 26 Ténsasszony 49½ kg. (Ulrichshofer), 3. Mr. Redgrey 26 Ballerina 50 kg. (Kemény). Futottak még: Predegonde (Boeska), Igazság (Lipták), Kulcsárné (Klimscha). Könnyen félhosszal nyerve, két és félhosszal harmadik. Tot.: 10:33, 20:44, 73.

II. **Hadsereg akadályverseny.** Díj 2000 korona. Táv 5000 méter. 1. Koller százados id. Wnuczka 79½ kg. (Sibrik), 2. Nagy száz. 56 Ogländer 80½ kg. (Eltz), 3. Markovits fhd. 46 Csingilingi 69½ kg. (Pálffy). Futottak még: Runaway Girl II. (Békéssy) és Gosse (Kvassy hd.), melyek elbuktak s az utóbbi lovasa szörnyethalt. Küzdelem után nyakhosszal nyerve, rossz harmadik. Tot.: 10:32, 20:30, 30.

III. **Eladók versenye.** Díj 1200 korona. Táv 1800 méter. 1. Stagelschmidt 46 Lady's Maid 69½ kg. (Czárán Z.), 2. Geist G. 36 Remete 67½ kg. (Pálffy), 3. Nagy száz. 36 Banzai 66 kg. (Eltz). Futottak még: Miguel (Guzman), Bolyóka (Krause), Parnassus (Czárán J.), Nászuram (Sibrik). Könnyen 2 hosszal nyerve, három hosszal harmadik. Tot.: 10:28, 20:26, 27, 34.

IV. **Háromévesek akadályversenye.** Díj 1800 korona. Táv 3200 méter. 1. Geist G. 36 Tarok 65½ kg. (Csompora), 2. Liptay B. 36 Excellence 64 kg. (Galló). Futott még Peia (Neumann), mely elbukott Biztosan 1 hosszal nyerve. Tot.: 10:17.

V. **Katonatiszti gátverseny.** Díj 1200 korona. Táv 2400 méter. 1. Koller száz. id. Liszka 76 kg. (Lipcsy), 2. Bregant száz. 36 Na also 72 kg. (Tulajdonos), 3. Hagelin száz. 36 Rucza 66 kg. (Tulajdonos). Futottak még: Westminster (Sibrik), Korhely (Eltz), Recept (Pálffy). Küzdelem után félhosszal nyerve félhosszal harmadik. Tot.: 10:24, 20:12, 51.

VI. **Bucsu-verseny.** Díj 1200 korona. Táv 1600 méter. 1. Koller száz. 36 Przyjaciel 64 kg. (Kiss G.), 2. Horváth J. 56 Claymore 72½ kg. (Czárán Z.), 3. Nagy száz. 36 Trutscherl 70 kg. (Czárán J.). Futottak még: Gladiator (Pálffy), Kiboko (Krause). Könnyen 3 hosszal nyerve, nyakhosszal harmadik. Tot.: 10:25, 20:27, 37.

Bécsi versenyek.

— Pótmeeting. Harmadik nap. —

A bécsi novemberi meeting mai 3-ik napjának főszáma a 6000 koronával dotált 2400 méter távol-ságu Novemberi-handicap volt, mely a Geist istálló zsákmánya lett a Janek által ügyesen vezényelt Toast révén Tacitus előtt, míg a harmadik helyre Jeanette érkezett.

A részletes eredmény a következő:

I. **Kétévesek eladóversenye.** Díj 2000 korona. Táv 1200 méter. 1. Badesen Gy. pk Büzske 51 kg. (Pretzner), 2. Gróf Wenckheim D. sk Ilona 51 kg. (Csernovszky), 3. Meichl T. pm Lanzendorf 52½ kg. (Gulyás). Futottak még: Harakiri (Pulai), Villa (Guttmann), Csilla (Janek F.) Biztosan 1 hosszal nyerve, 1 hosszal harmadik. Tot.: 10:31, 20:41, 210.

II. **Viadukt-verseny.** Díj 3000 korona. Táv 1300 méter. 1. Söllinger R. száz. 46 sk Armada 58 kg. (Janek), 2. Mautner V. 56 pk Foglalo 55½ kg. (Krouzil), 3. Junker J. urhölgy 56 sk Loredan 64 kg. (Kacsándi). Biztosan nyerve 1½ hosszal, 10 hosszal harmadik. Tot.: 10:13.

III. **Kétévesek handicapja.** Díj 2000 korona. Táv 1000 méter. 1. Meichl T. sk Royal Rose 54 kg. (Heidt), 2. Capt. Blue sk Edua 43½ kg. (Vivian), 3. Geist G. pk Tilos 60 kg. (Janek). Futottak még:

Nigger (Miles), Toledo (Krouzil), Armand (Fries), Joseph (Southy), Ziska (Pis). Biztosan nyerve 1/4 hosszal, 5 hosszal harmadik. Tot.: 10:104, 20:56, 34, 61.

IV. November-handicap. Díj 5000 korona. Táv 2400 méter. 1. Geist G. 56 sm Toast 54 1/2 kg. (Janek). 2. Gróf Lamberg H. 46 sm Tacitus 46 kg. (Gulyás). 3. Mattausch 56 pk Jeannette 52 1/2 kg. (Krouzil). Futottak még: Kukuruz (Miles), Antus (Vivian), Perchance (Pretzner), Koryphäe (Seiler), Vészfék II. (Janek F.). Könnyen nyerve 1 hosszal, 1/2 hosszal harmadik. Tot.: 10:60, 20:36, 37, 44.

V. Kétévesek eladó-handicapja. Díj 2000 korona. Táv 900 méter. 1. Gróf Wenckheim I. pk Pandora II. 48 kg. (Vivian). 2. Egyedi L. pm Fétis 50 kg. (Miles). 3. Meichl T. pm Vincenz Albert 55 1/2 kg. (Fries). Futottak még: Windbraut (Krouzil), Rámpás (Janek), Lothian (Heidt), Frau Model (Pretzner), Galád (Paul), Haluska (Baumgartner), Kochanka (Seiler). Küzdelem után fejhosszal nyerve, nyakhosszal harmadik. Tot.: 10:97, 20:66, 87, 56.

VI. Eladó gátverseny. Díj 1800 korona. Táv 2400 méter. 1. Mattausch H. 36 sk Orignell 59 1/2 kg. (Slinn). 2. Mautner V. 56 pm Curry 72 kg. (Huxtable). 3. Brachfeld L. 36 pk Gardenia 58 kg. (Lawton). Futott még: Macache (Fürst). Könnyen 3 hosszal nyerve, 5 hosszal harmadik. Tot.: 10:16, 20:24, 33.

VII. Eladók-versenye. Díj 2000 korona. Táv 1100 méter. 1. Báró Herzog M. 36 stpm János vitéz 60 kg. (Hollinger). 2. Mautner V. 56 pk Foglalo 58 1/2 kg. (Gulyás). 3. Gróf Trauttmansdorff L. 36 pm Sepoy 55 1/2 kg. (Krouzil). Biztosan 1/2 hosszal nyerve, 4 hosszal harmadik. Tot.: 10:24.

() A Vén Fiuk vívóestélye. A klubba alakult Vén Fiuk Vívó Társasága nagy agilitással kezdi meg működését. Alig néhány hete, hogy alakuló közgyűlését megtartotta, máris egy nagyszabású, fényesen sikerült vívóestélyről számolhat be. A Klub saját kitűnően felszerelt, nagy kényelemmel és műzálással berendezett vívóterme, klubhelyisége és fűrdője a Fodor-féle vívóiskolával kapcsolatos ugyan, de teljesen elzárt a többi vívóteremtől. Így a klub tagjai háborgatás nélkül gyakorolhatják magukat a vívásban és tornában. A tagok, kik között közéletünk számos kitűnőségének nevét találhatjuk, nagy élvezettel hódolnak a vívás nemes sportjának.

A mai vívóestélyen jelen volt klubtagok névsora a következő: dr. Bérczy István, Benedek Dezső, dr. Berend Miklós, dr. Charmant Oszkár, dr. Dirner Gusztáv, dr. Domony Mór, dr. Gyérey Richárd, Gajary Odón, dr. Holtscher Pál, Heller Ágoston, dr. Halmos Pál, Heinrich Aladár, Halász Gyula, Heinrich Ferencz, Krencsey Géza, Kornfeld Pál, Kramer Félix, dr. Ludwig Rezső, Mészáros Ervin, Mátrai Lajos, dr. Nagy Béla, ifj. dr. R. eiszig Ede, Szántay Jenő, Török Emil, E. Ullmann Gyula, Zilahy Dezső, dr. Zilahy Jenő, dr. Jörg László, Zulavszky Béla, dr. Weigand József, Papp Henrik, Heller Ágoston, dr. Martos Ferencz. A klubtagok Fodor Károly mestertől kapják a szokásos iskolavívást, amelyet a mai vívóestélyen igen sikerült assout-vívás követett, amelyen a klubtagok ugyszólván valamennyi jelenvolt tagja részt vett; azután pedig a modern tornászát követelményeinek megfelelőleg kitűnően felszerelt tornaeszközökön a klubtagok szép gyakorlatokat mutattak be. A kitűnően sikerült vívó-estély rendezésében Heinrich Aladár, a klub ügyvezető-igazgatója járt elől, aki az alatt a rövid idő alatt, amelyet a klub vezetésében betölt, máris nagy sikerekre tekinthet vissza. A mai vívóestélyen a klub tagjai Bérczy István polgármesterrel élükön felkeresték ugyancsak a Fodor-iskolával kapcsolatos Nemzeti Vívó Klub helyiségeit, ahol dr. Hajdu Marcell elnök, dr. Róza Vilmos alelnök, Werkner Lajos igazgató és dr. Stéger Hugó titkár fogadták a Vén Fiukat, akik barátságosan összemérték pengéjüket a Nemzeti Vívó Klub ifjú gárdájával. A Vén Fiuk fényesen sikerült vívóestélyét a Hungária-szállóban bankett követte, ahol is a tagok sokáig maradtak együtt. A Vén Fiuk Vívó Clubja hivatalosan vívósportunkban a vezetőszerpet betölteni és a maga szigorúan zártkörű társasága mellett, igen sokan remélik, hogy működése vívósportunk további fellendülését és fejlődését eredményezi.

Nyílt-tér.

A tavaszban köztöltékért nem vállal felelősséget a szerkesztőség.

Dr. FABINYI

speczialista nemi bajokban

lakását Rákóczi-ut 8/A. sz.

alá helyezte át

Uj! Folyékony Uj!
Somatose
 a legidősebb étvágyjavító, idegerősítő
tápláló szer
 mindennemű gyengességi állapotokban.
 Kapható gyógyszerárakban és drogueriákban.
 20303

WIKUS TÁTRA
 NYERS EVÉSRE
 a legjobb tejcsokoládé
 BUDAPEST, DEÁK FERENCZ-UTCA 17.

KÖZGAZDASÁG.

7% a kamatláb Londonban. Mai számunkban hírt adtunk arról, hogy Londonban a City körök nem tartják kizártnak az Angol Bank újabb kamatlábemelését, daczára, hogy a Banque de France készségesen bocsát aranyat a londoni piac rendelkezésére, hogy az ottani helyzetet könnyebbítse. Ma azonban az Angol Bank ismét egy teljes százalékkal fölemelte a rátát, egy héten belül harmadszor. Ma egy hete négy és fél százalékról öt és fél százalékra, hétőn öt és fél százalékról hat százalékra, ma pedig hat százalékról hét százalékra emelte föl a kamatlábat, hogy aranykészetét az amerikai kiözönléstől megvédje. Ezt a rendszabályt körülbelül előrelátták, mert közben a londoni magánkamatláb is hat és fél százalékra emelkedett s csak tegnap volt átmenetileg hat és egy negyed százalék. Így tehát a hat százalékos ráta már csak névleges volt. Csak annyiban keltett föltűnést a nyugati piacokon az Angol Bank kamatemelése, mert szó volt arról, hogy a francia bank, amely csak a minap hetvenöt millió frankot engedett át az angol piacnak, a Rothschild-cég közbenjárására három hónapi váltók ellenében, hasonló összeggel fogja támogatni az angol intézetet. Az Angol Bank ily nagy kamatlábat emberemlékezet óta nem követelt. Csak egy ízben, 1857-ben volt kénytelen az Angol Bank előidje, a nemzeti jegybank, kamatlábat ideiglenesen kilencz százalékra fölemelni. A londoni rátaemelés — amint azt napokkal előbb, mikor annak eshetőségét fejtegettük — előtérbe tolja a berlini kamatláb emelés kérdését is, mi viszont ránk nézve legfőként mérvadó. Berlinben — amint az onnan jövő hírek szólnak — nem valami kedvező a piac helyzete. Ugy a magánkamatláb, mint a devizaárfolyamok emelkedésében vannak, sőt ez utóbbiak az aranypontról fölé emelkedtek, úgy, hogy máris tapasztalható aranykivétel, bár ez a Reichsbank beleegyezésével történt. Főltötte valószínű, ezek után, hogy a Reichsbank sem fog késmi a kamatláb fölemelésével. Ami a mi viszonyainkat illeti, várakozással tekintünk a valószínűleg holnap megjelenő, hetedikével lezárt bankkimutatás elé, melyből megtudhatjuk, vajjon volt e nagyobb aranykiözönlés vagy sem s ebből következtethetünk a jegybank magatartására, vagy legalább is arra, milyennek kell lennie a jegybank magatartásának. Megemlítjük, hogy mai bécsi jelentés szerint a márka váltó jegyzése 117.57, tehát csak 1 1/2 fillérrel a reláció fölött áll. Ha azonban a jegybank — még egy német kamatlábemelése esetén is — tudatában van föladatának, nem szükséges a kamatlábcsavarhoz nyulnia, mert tudomásunk szerint, a jegybanknak a 60 millió koronás deviza-kontingensen kívül még kb. 100 millió korona devizája van, tehát ha ebből piacra ad, legalább gyelőre

ellensúlyozhatja a külföldi váltóknak a kamatláb szempontjából elsőrangú fontosságú áralakulását, ebben az esetben drágulását. A tőzsdére nézve abban nyilvánult a londoni rátaemelés hatása, hogy a vezető értékek néhány koronával gyengültek és a londoni hír a tőzsdén nagy elkedvetlenedést okozott.

Bécsből jelentik: Az Osztrák-Magyar Bank kamatláb-politikája a devise-árfolyamtól függ. A kereslet, amely a devise-piaczon napok óta konstátálható, ma különösen élénkült és a váltóárfolyam jelentékeny rosszabbodásában jutott kifejezésre s így elkerülhetetlennek látszik a kamatlábemelése.

Az angol ráta fölemelése a külföldi piacokon alig tett érezhető benyomást. Londonban és Berlinben higgadtan fogták föl és a hanyatlás csak mérsékelt volt. Párisban a járadékok 15 centtel reagáltak és a piac nem volt lehangozt. Sokkal érdekenyebben fogta föl a londoni kamatlábemelést a bécsi tőzsde, amely az utóbbi napokban amugy is kedvetlen volt. Különösen hanyatlottak a kulissz-értékek, elsősorban alpesi, de a korlát-értékek is, így Leykam, Josefthal és prágai vasmű részvény.

Berlinben a londoni bank kamatlábemelése nagy meglepetést és kedvetlenséget keltett. A tőzsde szilárd irányzattal nyílt meg, de mikor megjött a kamatlábemelés híre, általános lett a lanyhaság. Nyilvánvaló, hogy a német birodalmi bank is kénytelen lesz rátáját hamarosan fölemelni 7.5%-ra. A birodalmi bank központi választmányát holnap délelőttre összehívták. Kétségtelen, hogy a kamatlábat egy egész százalékkal fel fogják emelni.

Fajbaromfikiosztás. A földmivélségi kormány — mint értesülünk — az idén is a legkiterjedtebb mértékben folytatja a nemes fajbaromfikiosztást. A kiosztási tervszett készen van s azokról a cserebaromfit kérő gazdasági egyesületeket már értesítették.

A tőzsde új alelnöke. Mai számunkban jeleztük, hogy, ellentétben a forgalomba került egyéb verziókkal, a tőzsde új alelnökének választása ma fog végbemenni. A tőzsdetanács mai ülésében 24 szavazattöbbséggel Weiss Károly tőzsdetanácsost, a magyar királyi folyam- és tengerhajózási r. t. igazgatóját választotta meg, kinek megválasztása — mint mai számunkban regisztráltuk — biztosítottnak volt tekinthető. A másik két jelölt, kik kisebbségben maradtak: Pekár Imre és dr. Kohner Adolf volt.

Az Országos Iparegyesülettől. Az Országos Iparegyesület végrehajtó-bizottsága ma délután Matlekovits Sándor elnöklete alatt ülést tartott, amelyen a kereskedelmi miniszter több leiratának letárgyalása után a folyó ügyeket intézték el és az egyesület belső életének dolgaival foglalkoztak.

A Moyse Fintzi cég bukása után. Bécsben a Moyse Fintzi-féle török nagykereskedő cég bukásának ma újabb áldozata akadt. Az alsó-ausztriai leszámítoló-társaság csődöt kért Ristic Risto Hagij török nagykereskedő ellen, amely cég egyike a legregibb és legjelentékenyebb bécsi kereskedő cégeknek. A leszámítoló-társaság csak 24.000 koronát követel rajta, de vannak nagy tartozásai is, amelyek még nem esedékesek. Ez a cég boszniai termékekkel, főképpen gyapjubehozattal és birkabőrökkel foglalkozik. A cég tulajdonosnak Banjalukában nagy-kiterjedésű birtokai vannak, amelyeknek értékét azonban tulbecsülték. A leszámítoló-társaságon kívül az Unionbank is érdekelve van. A cég passzíváját hat millió koronára becsülik.

Gazdasági előadások a műveltebb gazdák részére. A modern mezőgazdálkodás újabb vívmányainak megismertetése végett a Gazdasági Egyesületek Országos Szövetsége ez idén is rendez az ország különböző vidékein a műveltebb gazdák részére előadásokat. Ez idén négy helyen lesz ily előadás a gazdasági akadémiai tanárok közreműködésével. Programját a vidéki gazdasági egyesületekkel történt megállapodások után teszi közzé a szövetség.

Fizetésektelenségek. Mai számunkban már jeleztük, hogy Schwarzkopf Adolf és Wolf budapesti festéknagykereskedő cég fizetési zavarokkal küzd s hogy fizetésektelenséget fog jelenteni. A cég ma reggelre tényleg fizetésektelenséget jelentett 502.000 korona passzívával, amely összegből 225.000 korona árutartozás és 280.000 korona pénztartozás. Az aktívák értéke még nincs megállapítva, de — hir szerint — ez lényegesen kevesebb lesz a passzívák értékénél. A cég ügyvédje, dr. Schreyer Sámuel a hitelezőket e hó 8-ára értekezletre hívta egybe, ahol megfogják beszélni, miképp lehetne a céget rendezni.

Egyébként Szegedről is szomorú híreket jelentenek. Régi, szolid cégek hitele rendült meg a türheteretlen pénzvizonyok folytán és egymásután öt fizetésektelenséget jelentettek, ami

csaknem válságot idézett elő a piacon. Nem kevesebb, mint hét millió koronával vannak érdekelve a cégek, amelyeknek inzulincziája számos egzisztenciát is kinos zavarba ejt. Szegeden egyszerre négy virágzó fakereskedő cég került nehéz helyzetbe.

Legnagyobb összeggel a Löwy H. és Társa szegedi gőzfűrészgár jelentett fizetéseketleniséget néhány hét előtt. Itt 5.400.000 koronáról van szó. A tekintélyes céget egy tokaji üzletfele károsította meg egy millió korona erejéig. A hitelezők moratoriumot adtak, amely a cégnek elegendő lesz arra, hogy ügyeit rendezze.

Fizetéseketlen lett a Schlachtitz József és Társa szegedi fűrészgár: itt 630 ezer korona passzívával 280 ezer korona aktívával áll szemben.

Tenner M. László szegedi hordógyáros és fakereskedő háromszázezer koronával jelentett inzulincziát, az aktívával százhuszezer korona.

Fizetési zavarokkal küzd a Klein és Kálnai fakereskedő cég is, de valószínűleg rendbe jön, mert a hitelezők kellő fedezetet remélnek.

Makón Teltsch Adolf fűrészgár lett fizetéseketlen; hatszázezer korona a passzív és kétszázötvenezer korona az aktív. Valamennyi fizetéseketleneségi esetekben megindultak az egyezkedési tárgyalások. Magánhitelezőkön kívül főleg a budapesti bankok vannak érdekelve.

A Kereskedelmi Akadémia félszázados jubileuma. A Budapesti Kereskedelmi Akadémia volt növendékjel jubiláris bizottságának tegnap megtartott záró ülésén Lánosz Leó elnök jelentette, hogy a volt növendékek által gyűjtött jubiláris alap céljaira immár 35.000 koronát meghaladó összeg folyt be. A bizottság az alap célját és az alapító levél szövegét véglegesen megállapította. A hozott határozat értelmében a jubiláris alap évi jövedelme az Akadémia szegény sorsú, érdemes növendékeinek anyagi támogatására fog szolgálni. A bizottság kimondta, hogy a jubiláris alap állandó gyarapítását további feladatok tartja.

Balekfogás. Néhány nap óta öregbetűs hirdetés jelenik meg egyes lapokban, melyben egy „bankképviselő”, melynek — szerinte — husz millió korona 6%—7%-os pénzüsszeg áll rendelkezésére, köztisztviselők, katonatisztek, nyugdíjasok és nyugdíjkepes magánhivatalnokok részére kölcsönöket hirdet. Ebben a hirdetésben a valószínűtlenség-nél csak a komikum nagyobb, mert azt aligha tudjuk elképzelni, hogy ma, amikor a középbankok is szűkben vannak a pénznek, hogy a mi különös gazdasági terminológiánk szerint bankképviselők, magyarán azonban pénzügyőrök, ekkora összeggel rendelkezzenek és ugyancsak ma, amikor pl. jóhírelű fővárosi és vidéki pénzintézetek 8%-ot is fizetnek, tisztviselőknek 6%—7%-kal adjanak pénzt. A hirdetés ugyan meglehetősen homályba burkolja azt a százalékot, mert gyanakszunk, az nem egy évre, hanem kisebb időre van kalkulálva, nem is szólva a hirdetés szerint méltányosan kikötött és a pénzfelvételkor fizetendő jutalékról. Nagyon kíváncsiak volnánk, kié az a valószínűleg a holdban lévő — 20 millió korona, amelyet a hirdető kihelyezni akar. Már csak azért is, mert akkor néhány pénzintézetet is oda utasítanánk, amelyek szintén megfizetnek a 6%—7%-ot.

Kereskedők tanácskozása. A fővárosi kereskedők egyesülete tegnap tartotta rendes havi választmányi ülését Mőssmer József elnöke alatt. Dr. Kraemer József titkár előterjesztésére a választmány állást foglalt amellett, hogy a szabad kereskedelmi és iparegyesületek nagyobb mozgalmat indítsanak abból a célból, hogy a perrendtartási törvényjavaslatnak a könyvkivonati illetékesség megszüntetését célzó intézkedései megváltoztassanak. — A csehországi Schönlinde és vidékebeli szövő- és kötőgyárosok által a magyarországi megrendelőket különösen súlyosan érintően létesített kartell ellenében a választmány elhatározta, hogy mozgalmat indít a németországi chemnitz gyárosokkal való összekötések létesítése érdekében, legalább addig is, míg a magyarországi termelés a fogyasztást fedezni képes lesz. Ilyképp lehetővé fog válni, hogy a schönlindei gyártmányok s illetve a kartellbe lépett gyárosok a magyarországi piacokról fokozatosan leszoríttassanak. — A választmány végül — arra való tekintettel, hogy a telefondíjak leszállítása még mindig késik — annak új fölterjesztéssel való megszüntetését határozta el.

A tőzsdepalota fölvatása. Az elmúlt hét végén szövetítettük azt a huza-vonót, melyet a tőzsde tanács tanusit abban a tekintetben, hogy a tőzsdetagok részéről több ízben jogosan fölpanaszolt fölvatása az új tőzsdepalotának még mindig késik. Az utóbbi napokban mégis olyasfélét tapasztaltunk, mely mintha arra engedne következtetni, hogy a fölvatás megtörténik. A tőzsdepalota szabadság-téri előcsarnokában ugyanis két márványtáblát helyeztek el tegnap, amelyen az uralkodó, valamint az egymást fölvaló kormányelnökök s a tőzsde tanács tagjainak nevei jelzik, mikor és kinek az idejében épült az új palota. Ennek kapcsán utánaírtunk a dolognak és regisztrálhatjuk, hogy újabb verzió szerint még november hó folyamán megtörténik a fölvatás, azonban hír szerint, egészen csendben, minden különösebb finnepséggel. A fölvatás november hóra való újbóli prolongálását tudomásul vesszük, de megjegyezni kívánjuk, hogy a tessék-lássék fölvatás helyett inkább díszes keretben lefolyó finnepséget várunk, amelyen megjelennek a gazdasági érdekképviselők és mindazok, akikre ez alkalommal számítani lehet. Ezt a fölvatást nem lehet csak egy házi finnepség keretében elintézni, hanem ezzel dokumentálni kell a tőzsdei intézmény jelentőségét a gazdasági életre nézve. Megemlékeztünk már a nyár derekán — mikor először foglalkoztunk ezzel a kérdéssel és a tőzsde-tagok méltányos kívánságának hangot adtunk — hogy a fölvatás alkalmával a vezetőség illetve az építési bizottság néhány tagja felsőbb helyről kitüntetésben fog részesülni. Tőzsdei körökben az a hír is kering, hogy e kitüntetések elé némi akadály gördült és ez lenne az oka a késedelemnek. Erre az esetre vonatkozólag megjegyezzük, hogy bármennyire örülnék is az arra érdemeseket méltán megillető kitüntetéseknek, azon csak nem mulhat a szóban forgó fölvatás. A kitüntetések megtörténte vagy elmaradása magánügy, a tőzsde fölvatása pedig közügy és ennek az elhuzódása nemcsak a tőzsde, hanem az egész kereskedővilág sérelme és kívánságának negligálása.

Csödbe került szövetkezők. A Süteménykihordók és Süteménykásók Szövetkezője ellen a National Cash Register-Company cég 700 koronás pénztári ellenőrző-gép ki nem fizetett vételára fejében — csődöt kért.

Cseh főtanácsos a jegybanknál. Kramarzosztrák képviselő lapja, a „Den”, — mint Prágából írják — azt a hír közli, hogy Bilinsky lovag, az Osztrák-Magyar Bank kormányzója, a cseh nemzeti gazdasági társulat vezetőségével közölte, hogy a banknál megüresedett főtanácsosi állást cseh állampolgárral fogják betölteni. A csehek már évek óta követelnek az Osztrák-Magyar Banknál egy cseh főtanácsost, eddig azonban hiába követeltek. A legutóbbi közgyűlés előtt híre járt, hogy a közgyűlésen fogják szóvá tenni és megvalósítani ezt a követelést, ami azonban nem sikerült, mert jóelőre értésükre adták, hogy minden törekvésük hiábavaló. Azóta, úgy látszik, az osztrák kormány deferált a cseheknek s mint a fentebbi távirat jelzi, ez a cseh követelés is teljesül. A csehek e régi törekvését, mely Suess főtanácsos halálával ismét aktualitást nyert, már tavaly is érvényesíteni óhajtották az érdekeltek s erre mutat az is, hogy a cseh takarékpénztárak központi bankja annak idején ez irányban nagy mozgalmat indított és a jegybank-részvények vásárlására ösztönözte a cseh pénzintézeteket.

Czukorrépatermelők szervezkedése. Nagyváradról jelentik: A Biharmegyei Gazdasági Egyesület elnökének, Markovics Antalnak vezetése alatt most volt a Vármegyei Czukorrépatermelők Szövetségének alakuló gyűlése, amelyhez a vármegye csaknem minden jelentékenyebb répatermelő gazdája csatlakozását jelentette be. Az alakuló gyűlés egyhangulag kimondta, hogy belép az országos középpont kötelekbe s ennek alapszabálytervezetét beható vita után magukévé tették. Határozatilag kimondta továbbá a közgyűlés, hogy jövőben a vármegye gazdái két korona egységáron alul czukorrépat nem ter-

melnek. E határozat betartását írásbeli nyilatkozatokkal biztosítják, melyek beérkezése után november hó 30-án tartandó újabb gyűlésen választják meg a szövetség tisztikarát.

A new-yorki válság. A mai hírek egyrészt a kormány akciójáról számolnak be, másrészt némi világlóságot vetnek a trösztök belső ügyeire. Újabb jelentés szerint Cortellyou pénzügyi államtitkár közölte, hogy a múlt hét folyamán a new-yorki nemzeti banknál elhelyezett állami pénzek egy kisebb része a középső nyugati államokba fog küldetni, az aratási időben felmerülő pénzüsszeg fedezésére. Cortellyou különben Morgannal s több pénzüsszerrel tanácskozott, akik kijelentették, hogy a helyzet az utolsó 24 órában lényegesen javult — Két hatalmas tröszt-társaság dolgáról ad hírt az alábbi tudósítás: A Trust Company of Amerika és a Lincoln Trust Company, mely a válság első napjaiban becsukta irodáit, újra megnyitotta pénztárait. Ez a két társaság tartotta kezében a hatalmas aczél-tröszt egyik legveszedelmesebb konkurrensének, a Tenesse Coal Iron and Railroad Co. részvényeit. Ez a tröszt sokkal gazdagabb vas- és köszénbányák felett rendelkezett, mint a Morgan vezetés alatt álló óriási aczél-tröszt, amelynek részvényei a válság alatt értékük felére szálltak le, míg a másik aczél-tröszt-részvények megtartották értéküket. Morgan s az aczél-tröszt tudta, hogy a konkurrens esetleg még nagy károkat okozhat nekik s állítólag ezért sietett annak a két trösztnek segítségére, amelyek a Tenesse-részvények birtokában voltak. Husz millió dollárért megvásárolták a Tenesse-részvényeket, a Trust Company of Americannak s a Lincoln Trust-nek nagy összeget bocsátott rendelkezésére, úgy, hogy Morgan az amerikai pénzpiac megmentőjeként szerepelt, voltaképpen pedig legveszedelmesebb konkurrensét valósággal beolvastotta a hatalmas aczél-trösztbe. Ez a művelet egész Amerika vas- és aczélipar-alakulására nagy befolyással lesz. Szóval megint a Roosevelt által aposztrofiált „milliárdos gazemberek” fogják a hasznot leföldözni a válságból.

Méhészek gyűlése. Az Országos Magyar Méhészeti Egyesület választmányi ülést tartott, amelyen bemutatták az újjászervezett egyesületnek a közelmúltban jóváhagyott alapszabályait, majd felvettek 26 új tagot az egyesületbe. Ezután az elnökség beszámolt a választmányának, hogy a folyó évben 760 korona értékben méhészeti eszközök és 200 korona pénztartalmat osztott ki tagjai közt buzditásképen. Jóváhagyólag tudomásul vette a választmány a pécsi országos méhész-kongresszusról, nemkülönben a méhészeti kiállításról előterjesztett jelentést. Hozzájárultak az elmúlt üléstev eredményeit ismertető elnöki jelentéshez, megállapították a jövő évi munkaprogramot és költségvetést. Az egyesület évi rendes közgyűlést december 15-én tartják meg, amelyen résztvenni kívánó tagok, ha igényeiket bejelentik, kedvezményes vasuti utazásra jogosító igazolványt kaphatnak.

TŐZSDÉK.

A BUDAPESTI ÁRU- ÉS ÉRTÉKTŐZSDE Gabonatőzsde.

A Készárupiacon a malmok ma valamivel jobb vételkedvet tanusítottak a tegnapián s így 24.000 métermáza buza kelt el valamivel drágább árk mellett. A legdrágább eladási ár 26 korona volt 80 kilós tiszavidéki buzáért, a legolcsóbb pedig 24.40 korona 75 kilós fehérmegyei buzáért. Egyéb gabonaművek közül rozs 10—20 fillérral, tengeri 10 fillérral drágább, zab és árpa változatlan. Forgalomba került: 1300 q rozs 22.25—22.40 koronás áron és 100 q zab 17 koronás áron. A határidőpiacon az irányzat kissé lanyhább volt a tegnapián, amit bizonyít az, hogy az árak valamivel olcsóbban záródtak a tegnapián. Ugy látszik, hogy a spekuláció még mindig abban reménykedik, hogy rövidesen mégis kedvezőbbre fordul az időjárás, amittől aztán azt várja, hogy az eddigi mulasztás helyreállítható lesz.

Kapható, míg a készlet tart, egyedül:

ÖRÖM SÁNDOR

levélpapír-áruházában,

Budapest, IV., Kossuth Lajos-utca 17. szám.

Világ-rekord!!

100 darab egész finom csontlevélpapír, 100 darab színes béleszt borítékkal összesen 200 darab. Egy korona 20 fillér. 1000 drb. Kohinoor cigarettá-hüvely ragasztás nélkül vagy a pénz beküldése mellett.

4 darab I. osztályu alumínium-toll 1.80 kor.

Világ-csoda!!

100 darab színes béleszt borítékkal 2.10 K. Vidékre csak utánvétel, Csomagolás nem lesz számítva.

144 darab II. osztályu alumínium-toll 1.20

144 darab III. osztályu alumínium-toll 90 fillér

A mai üzlet jegyzéseivel man is nyu fillér kerete

Román gyenge volt hangzott a tengeri fontos szer hatólag ner gerit kivite tengeri kiv előidézni a sünk ez idő tében meg a román te a magyar czokra, hol

Fiada Buza: 100 6-buza, 100 78 kg, 25.8 1000 mm, 7 korona, 19 1000 mm, 7 korona, fels Pestvi mm, 77.5 korona, 10 kg, 25 kor Fejérm mm, 75.5 korona, 90 Szt.-T Bácska Hartai Tolnai Rozs: 22.90 koron 100 mm, 2 rona, kpi. Zab: 1 Az ár

1907

A ha

Elfo Buza 1908 Rozs 1908 Zab 1908 Tengeri 1

Buza 1908 Rozs 1908 Zab 1908 Tengeri 1

Détu farottan

A for helyén is

9
10

A mai üzlet nyugodtan és körülbelül a tegnapi zárlat jegyzéseivel indult meg és miután a forgalom folyamán is nyugodt maradt az irányzat, így csak néhány fillér keretén belül ingadoztak az árfolyamok.

A román tengeri kivittli tilalom.

Románia tengeri termése ez idén meglehetősen gyenge volt s így természetes, hogy minduntalan felhangzott a román tengeri kivittli tilalomról szóló hír. A tengeri a román köznépp élélményében nagyon is fontos szerepet játszik s a román kormány előrelátó hatólag nem fog elzárkózni attól, hogy a román tengeri kivittli tilalom alá vegye. Az esetleges román tengeri kivittli tilalom nem fog nagyobb változást előidézni a belföldi piacon, mert a mi tengeritermésünk ez idén úgy minőség, mint mennyiség tekintetében megfelelő volt. Legfőképpen annyi változást fog a román tengeri kivittli tilalom eredményezni, hogy a magyar tengeri utat fog találni a délnémet piacokra, hol eddig a román tengerit vásárolták.

Fiaataoti:

Buza: Tiszavidéki: 3400 mm. 80 kg. 26 korona. 6-buza, 100 mm. 78 kg. 25.50 korona. 6-buza, 500 mm. 78 kg. 25.80 korona, 500 mm. 77.5 kg. 25.40 korona, 1000 mm. 77 kg. 25.45 korona, 500 mm. 77 kg. 25.45 korona, 1000 mm. 76 kg. 25.35 korona, decz. száll., 1000 mm. 76 kg. 25.35 korona, 200 mm. 75 kg. 24.80 korona, felső.

Pestvidéki 800 mm. 77.8 kg. 25.10 korona, 500 mm. 77.5 kg. 25.10 korona, 200 mm. 77 kg. 25.25 korona, 100 mm. 77 kg. 24.90 korona, 100 mm. 77 kg. 25 korona, 300 mm. 67 kg. 24.60 korona.

Feljérmegyei: 300 mm. 73.5 kg. 25.20 korona, 450 mm. 75.5 kg. 24.50 korona, 500 mm. 75.4 kg. 24.40 korona, 900 mm. 75.4 kg. 24.40 korona.

Szt.-Tamási: 3000 mm. 76 kg. 25.20 korona. Bácskai: 2350 mm. 75 kg. 24.90 korona. Hartai: 775 mm. 77.6 kg. 25.40 korona. Tolnai: 500 mm. 78 kg. 25.40 korona.

Rozs: 100 mm. 22.30 korona, kpf., par., 500 mm. 22.90 korona, 3 hó, 100 mm. 22.30 korona kpf., par., 100 mm. 22.40 korona, kpf., par., 200 mm. 22.40 korona, kpf., par., 300 mm. 22.45 korona.

Zab: 100 mm. 17 korona, kpf. Az árak 100 kilogr.-kint koronáiban értendők.

Budapesti gabonatorgalom.

1907. november 5-től november 6-ig.

	Erkezett:	Elszállított:
Buza	26412	—
Rozs	537	—
Arpa	2658	204
Zab	490	2
Tengeri	614	101
Liszt	—	12912
Korpa	100	5634

A határidőpiacon költetett:

Délelőtt:

Előfordult kötések (50 kg.-kint):
Buza 1908. áprilisra 12.93, 12.94, 12.90, 12.89.
Rozs 1908. áprilisra 11.93, 11.95, 11.90.
Zab 1908. áprilisra 8.71, 8.73, 8.69, 8.73, 8.70.
Tengeri 1908. májusra 7.46, 7.47, 7.46, 7.42.

Déli 1 órákor zárulnak

Buza 1908. áprilisra ———— 12.88 12.89
Rozs 1908. áprilisra ———— 11.89 11.90
Zab 1908. áprilisra ———— 8.69 8.70
Tengeri 1908. májusra ———— 7.41 7.42

Délután forgalom.

Délután nem változott az irányzat s így árak felfelé tartottak.

4 óra 30 perczkor zárulnak:

áprilisi buza 12.87 12.88
áprilisi rozs 11.89 11.90
áprilisi zab 8.63 8.69
májusi tengeri 7.40 7.41

Ertéktőzsde.

A londoni kamatlábemelés — miut lapunk más helyén is megírjuk — az értéktőzsdére is hatást gyakorolt, amennyiben az értékek néhány koronával gyengültek. Egyébként a külföldi tőzsdékről kielégítő jelentések érkeztek, minek folytán nyugodtan és körülbelül a tegnapi zárlat jegyzéseivel nyílt meg a mai előtőzsde. Az üzlet folyamán nagyon tartózkodó volt az irányzat és így rendkívül korlátozott maradt a forgalom. A déli tőzsde végén megérkezett a londoni sürgöny, amely a kamatláb emelését hírül adta, mire rögtön lanyhult az irányzat és mérsékeltlen csökkentek az árfolyamok, anélkül azonban, hogy a forgalom élénkült volna.

Előtőzsde.

Flötőzsde tartott.
Köttettek: Osztrák hitelrészvény 629.25—630.25
Magyar hitelrészvény 737.—737.25. Déli vasut
Palmurányi vasut
Közuti vaspálya 528.—528.50. Hazai bank —.—.

Déli tőzsde.

A déli tőzsde gyenge.
Köttettek: Osztrák hitelrészvény 629.75—627.75.
Magyar hitelrészvény 737.—736.—. Osztrák magyar államvasut 648.50—645.50. Déli vasut —.—.
Palmurányi vasut 514.—513.—. Magyar leszámítolóbank 460.75—460.—. Jelzálogbank 416.—.
Közuti vaspálya —.—. Városi villamos vasut 274.—.—. Magyar korona járadék 92.325—92.40.
Jelzálog-sorsjegy —.—. Hazai sorsjegy 100.—.
Konvertált 140.50. Hazai bank —. Kereskedelmi részv. társ. —.—. Orosz járadék —.—. Belvárosi takarékpénztár —.—. Erzsébetvárosi takarékpénztár —.—. Salgótarjáni közszénbánya r.-t. —.—. Neuschloss-féle Nasiczi tannin-gyár —.—. Erzsébet kir. szanatórium-sorsjegy —.—.

Prémium-üzlet: A díjbiztosításokért fizettek: Osztrák hitelrészvényekért holnapra 4.—5.— K, 8 napra 11.—13.— K, november végére 21.—23.— K.

Utőtőzsde.

Az utőtőzsde azon hirre, hogy az Angol bank a kamatlábát egy százalékkal és pedig 6-ról 7-re fel emelte, gyenge irányzattal folyt le és az árfolyamok lényegesen hanyatlottak. A forgalom időnként élénk volt.

Köttettek: Osztrák hitelrészvény 627.50—624.—.
Magyar hitelrészvény 736.—732.—. Jelzálogbank 415.—414.—. Déli vasut —.—. Orosz járadék —.—.
Végül maradt: Osztrák hitelrészvény 624.25. Magyar hitelrészvény 732.—. Jelzálogbank 414.—.

BÉCSI GABONATŐZSDE.

Bécs, november 7. (Az Egyetértés távirata.)
Jegyzetelt buza: új tiszavidéki 12.95 13.45 korona, mosoni 12.30 12.70 korona, tótfelvidéki 12.30 12.80 korona, déli vasuti 12.30—12.60 korona, marchfeldi 12.10 12.40 korona.

Uj-rozs: tótfelvidéki 12.—12.20 korona, csepeli 11.95 12.15 kor., pestmegyei 11.95—12.25 kor., különféle magyar és osztrák 11.90—12.15 korona.

Arpa: morvaországi 9.40 10. kor., marchfeldi 9.—9.50 kor., bécsvidéki 8.90—9.50 kor., tótfelvidéki 8.25—9.90 kor., győri —.— kor., közép-dunai —.— kor., délvasuti —.— kor., tiszavidéki —.— kor.

Magyar tengeri: 7.90 8.05 kor., új 6.95 7.35 K, cinquantin régi 8.10—8.30 K, új 6.95—7.35 K.

Magyar zab: közepes 8.45 8.70 korona, elsőrendű 8.70—9. kor., válogatott 8.95—9.20 korona, csejtes 8.36—8.50 kor.

BÉCSI ÉRTÉKTŐZSDE.

Bécs, nov. 7. A newyorki tőzsde kedvezőbb irányzata és a remény, hogy a parlamenti válság mihamar véget ér, jó hatást gyakorolt a mai előtőzsdére, úgy, hogy dacára az európai pénzügyi viszonyoknak, szilárd irányzat uralkodott az előtőzsdén. Később azonban ismét lanyhább lett az irányzat és a tartott irányzat az előtőzsde végéig tartott. A déli tőzsde nyugodt forgalom mellett kevésbé változott árfolyamokkal nyílt meg. A későbbi órákban lanyhult az irányzat berlini hírek hatása alatt.

11 órákor zárulnak:

Osztrák hitel. 629.75, Magyar hitel. —.—, Länderbank 409.—, Allamvasut 647.50

Elbavölgyi vasut —.—, Déli vasut —.—, Alpesi bányatársulat 592.50, Rimamurányi 514.—, Májusi járadék 95.85, Magyar koronájár. 92.45, Orosz érték —.—, Török sorsjegy 182.75, Német márka 117.46.

A déli tőzsde csendes hangulatba nyílt meg.

1 órákor jegyzetek:
Osztrák hitel 629.75, Magyar hitel 737.—, Länderbank 409.25 Unio-bank 529.—, Allamvasut 647.25, Angol-bank —.—, Bankverein —.—, Déli vasut 148.25, Gőzhajó —.—, Alpesi bányarészvény 592.50, Májusi járadék 95.85 Magyar koronájáradék 92.45, Török sorsjegy 182.50 Német márka 117.52, Elbavölgyi vasut —.—, Rimamurányi 514.—, Orosz járadék —.—, Keleti vasutak —.—, Skoda —.—, Magyar jelz. —.—, Kárpáti petroleum.

Bécs, november 7. (Osztrák értékek zárlata.)

4.2 százalékos papír-járadék 95.70, 4 százalékos osztrák arany járadék 113.95, 1860-as sorsjegy 146.50, Osztrák hitelsorsjegy 437.—, Angol osztrák bankrészvény 290.50, Bécsi Bankverein 517.50, Osztrák-magyar bank 1777.—, Déli vasut 145.75, Dunagőzhajózási társaság 978.—, Dohány részvény 388.—, Cs. kir. arany (vert.) 11.36, Német bankváltók 117.52, Osztrák Lloyd 418.—, 4.2 százal. ezüst járadék 95.60 69.—, Osztrák koronajáradék 95.85, 1864-es sorsjegy 249.50, Osztrák hitelintézeti részvény 624.50, Union-Bank 527.50, Osztrák Länderbank 408.—, Osztrák-magyar államvasut 612.75, Elbavölgyi vasut 416.50, Alpesi részvény 586.—, 20 frankos 19.20, Londoni váltóár 240.25, Lipótkohó 400.—, Töröksorsjegy 182.25 Lanyha.

Bécs, november 7. (Magyar értékek zárlata.)

4 százalékos arany-járadék 10.95. Tiszai és szeg. köles. sorsjegy 139.25 Magyar hitelbank részvény 735.50, Magyar leszámítoló és váltó részvény 459.—, Rimamurányi 506.50, Magyar cukoripar —.—, Adria hajózási részvénytársaság 396.—, Magyar koronajáradék 92.15, 4 százalékos magyar földterem. kötv. 91.95, Magyar nyer.-k. sorsjegy 188.25, Kassa-Oderberg vasut részvény —.—, Magyar jelzálogbank 414.50, Magyar keresk. bank 325.50 kor.

KÜLFÖLDI ÉRTÉKTŐZSDE.

Berlin, nov. 7. (Tőzsdejelentés.) A tőzsde Irányzata megnyitáskor nem volt egyvörös. A newyorki tőzsde tegnapi szilárdasága nem befolyásolta az itteni tőzsdét. Kanada Pacific newyorki hírekkel kapcsolatban tegnapi zárlatárfolyamainál olcsóbban indult, ezzel szemben Pennsylvánia a newyorki tőzsdével kapcsolatban 1/2%-al magasabb volt. A spekuláció a pénzpiac helyzetének további tisztázódását várta és általánosságban legnagyobb részt tartózkodóan viselkedett. A bankrészvények piacán emelkedtek német bank, diskonto kommandit 1/2%-al, a többi érték 1/4%-al. Bányáértékek a Ruhr-vidékről a vaspiac kedvezőtlen helyzetéről, valamint a siegerlándi vaspiacról érkezett hírekre kivétel nélkül gyöngye irányzatu volt. Az árfolyamesés kohó részvényekben 1/2%-ot, rajnai acéliban 1/4%-ot és dortmundiakban 2%-ot tett ki. Bányarészvények közül gelsenkircheniek 1/2%-al és harpeniak 1/4%-al csökkentek. A vasutértékek piacán az összeforgalom rendkívül csendes volt, csupán Prinz Heinrich-vasut szenvedett realizációk nyomása alatt. A 3%-os birodalmi kölesön forgalma állandó volt. Japániai londoni hírekre 3.8%-al alacsonyabban jegyezték. 1902-es oroszok ártartók voltak, szintegy gőzhajózási részvények is. Általános villamossági részvények korai kínálat miatt 1/2%-ot veszítettek. A második tőzsdőóra elején bankok részben kissé emelkedtek. Bányáértékek 1/4%-ot és valamivel többet is nyertek. Az összeforgalom szűk határok között mozgott. A jelentés elküldésekor az irányzat a londoni bankkamatlábnak 7%-ra való emelése következtében lanyha volt. Baltimore és Kanada Pacific 8.60, illetve 144.75-ig hanyatlottak. Bányarészvényeket különösen az Iron Age jelentése, amelyet nem tartottak kielégítőnek, kedvezőtlenül befolyásolt. A tőzsdéidő har-

HETI MŰSOR.

November	Nemzet Színház	B. kir. Operaház	Viaszszínház	Árny-Színház	Repszínház (Vi.-Opera)	Magyar Színház	Vár Színház	Orania
9 Szombat	Pozsonyi diéta	Bohémélet	Az ingovány	Falusi Madonna	Piros bugyellárs	Kerülő ut	—	—
10 Vasárnap	d. u. este. Pozsonyi diéta	Hugonották	Losette kisassz. a feleségem Az ördög	A vig özvegy Falusi Madonna	A denové Carmen	Molnársgyermekek Kerülő ut	—	Rendnek muszá lenni A tenger

madik órájában a pénzdrágulás folytán az irányzat az egész vonalon lanyha lett. A birodalmi bank kamatlábemelését közvetlenül küszöbön állónak tartják. A készpénzpiac ipari értékei túlyomólag lanyhák. CEMENTÉRTÉKOK erős kínálatra visszestek. Napi pénz 6%, magánleáramlások kamatláb 6 1/2 %.

Zárulok egyeztetik: 4-2 százalékos papírráradék 96.90, 4 százalékos osztrák aranyráradék 96.90, osztrák hitelrészvény 196.60, Déli vasut 27.70, orosz bankjegyek 215.40, 4 százalékos új orosz kölcsön 165.90, Dinamit-truszt 154.80, Harpeni 196.00, Unifikált török járadék 92.75, 4-2 százalékos ezüst-járadék 95.90, 4 százalékos magyar aranyjáradék 92.00, Magyar koronajáradék 92.20, Osztrák-magyar államvasut 84.90, Bécsi váltóár 84.90, Olasz járadék 101.50, Alt. villamosági Edison 195.90, Celsenkircheneri 191.20, Laurakóhó 217.60, Gyenge.

Frankfurt, (Zárul.) november 7. 4-2 százalékos papírráradék 96.95, 4 százalékos osztrák aranyjáradék 96.90, 4 százalékos magyar aranyjáradék 92.40, Osztrák hitelintézeti részvény 197.20, Osztrák-magyar államvasut 138.50, Északnyugati vasut 205.25, Búsfiehraci vasut 130.50, Villamos részvény 145.80, 3 százalékos magyar aranykölcsön 96.10, 4-2 százalékos ezüstjáradék 96.90, Osztrák koronajáradék 92.00, Magyar koronajáradék 92.20, Osztrák-magyar bank 128.00, Déli vasut részvény 28.50, Elbe völgyi vasut 850.83, Bécsi váltóár 850.83, Páris váltóár 815.50, Urion bank részvény 204.00, Alpisi bányarészvény 204.00 - Bányadt.

Hamburg, (Zárul.) november 7. 4-2 százalékos ezüstjáradék 96.70, 1860. sorsjegy 97.30, Osztrák hitelrészvény 195.80, Osztrák-magyar államvasut 101.50, 4 százalékos Magyar aranyjáradék 92.40. Nyugodt.

London, november 7. Angol consol 82.13.

Páris, nov. 7. (Zárul.) 3 százalékos Francia járadék 94.75, Osztr. aranyjáradék 95.40, Magyar aranyjáradék 92.95, 5 százalékos Bolgár kötelezvény 1896. évről 489.50, 4 százalékos Olasz járadék 101.52, Déli vasut elsőbbségi kötv. 308.00, 5 százalékos marokkói járadék 507.00, 4 százalékos 1890. Román kölcson 93.50, 4 százalékos

Kons. amort. román járadék 87.95, 4 százalékos Amort. román járadék 1905. 93.50, 5 százalékos Orosz járadék 1906. 88.80, 5 száz. Orosz kincstári utalvány 1904. 504.00, 4 száz. Szerb járadék 1907. 91.00, 4 százalékos spanyol járadék 91.00, 4 százalékos unifikált török jár. 91.60, Török sorsjegy 164.00, Török dohányrészvény 412.00, Osztrák föld-hitelintézet 10.48, Osztr. Länderbank 444.00, Magyar jelzálogbank 441.00, Banque de Paris 13.62, Banque Ottomane 686.00, Osztr. magyar Államvasut - Déli vasut 153, Meridional vasut 641.00, Keleti vasutak - Waggon Liits - Hartmann gépgyár 595.00, Rio Tinto 16.42, Sucrerie d'Egypte 31, Tula 380, Thomson Houston - Urikányi készén 129, Chartered 20.75, De Beers 432, East Rand 82.00, Jagersfontein 121.60, Transvaal Consols 39.75, Transvaal Land Company 82.00, Váltó Amsterdamra (rövid) - Váltó német piacokra (rövid) 122.50, Váltó Bécsre (rövid) 208.00, Váltó Belgiumra (rövid) 1/4, - Olasz aranyváltó (rövid) 401.13 Váltó Svájcra (rövid) 1/8, Csek Londonra 1/16, Magánkamatláb 3.00 - Lanya.

ÜZLETI TUDÓSÍTÁSOK.

Fertéskereskedelmi csarnok.

Budapest - Kőbánya.

Budapest, november 7-én. (Hivatalos tudósítás.) Hízott sertésárak: Magyar elsőrendű: Öreg nehéz (páronként 400 kilogrammon felül) - fillér. Közep (páronként 300-400 kilogramm terjedő sulyban) - fillér. Fialat nehéz (páronként 320 kilogrammon felüli sulyban) 125-127 fillér. Fialat közép (páronként 251-320 kilogramm terjedő sulyban) 128-129 fillér. Könnyű (páronként 250 kgr-ig) 130-132 fillér. Szerbiai nehéz (páronként 260 kg föltüli sulyban) - fillérig, közép (páronként 240-260 kilogramm sulyban) - fillérig. Könnyű (páronként 240 kilogramm terjedő sulyban) - fillérig.

Sertéslelészm: 1907. évi november 5. napján volt készlet 32181 drb., 1907 november hó 6-án felhajtott 190 darab, 1907 november 6. napján elszállított 282 darab, 1907 nov. 7. napjára maradt készletben 31989 drb. A hízott sertésüzlet irányzata: csendes.

Sertéskonsumvásár.

Budapest, nov. 7. (Hiv. tud.) Előző napról maradt 106 darab sertés, - darab süldő, - darab malacz. Pótfelhajtás - drb sertés, - drb süldő - malacz. Mai napi felhajtás 831 darab sertés, - darab süldő, - darab malacz, összesen 937 darab sertés, - darab süldő, - darab malacz. Eladatott 899 darab sertés, - darab süldő, - darab malacz. Eladatlanul visszamaradt 38 darab sertés, - darab süldő, - drb malacz. Mai árak: Zsirsertés öreg elsőrendű 350 kg-on felül ételsulyban 106-108 fillér, ételsulylevonással - fillér, fiatal nehéz, 300 kg-on felül - fillérig, ételsulylevonással 130-136 fillérig, fiatal közép 220 kg-tól 300 kg-ig 131-136 korona, ételsulylevonással - fillérig, könnyű 220 kg-ig - korona, ételsulylevonással - fillérig. Beltöldei süldő - korona. Horvát süldő - korona. Malacz - korona. (Árak minden levonás nélkül kilogrammonként, ételsulyban értendő.) A vásár irányzata élénk, az árak változatlanok.

Heti lóvásár.

Budapest, november 7. (Hiv. tud.) A Tattersalban ma tartott heti lóvásárra felhajtottak 159 darab I., 333 darab II. oszt. Összesen 552 darab lovat. Elkelt 380 darab ló.

Borjuvásár.

Budapest, november 7. (Hiv. tud.) A mai vásárra hajtottak 403 darab élő borju. Az irányzat élénk volt, az árak azonban nem változtak. Fizettek elsőrendű élő borjuért 100-104 fillért, kivételesen 108 fillért. Középmínőségűért 90-98 fillért, hamardrendűért 61-72 fillért kilónként.

Felelős szerkesztő:

PURJESZ LAJOS.

Kiadótulajdonos:

A Magyar Újságkiadó Részvénytársaság.

Igazgató: ERDŐS ARMAND

Table with columns: Buzza, Államadósság, Egyéb rabononeműk, Csurony, Kötőfű, Faj, Szén, Szilva, Notemág. It lists various goods and their prices in multiple columns.

Table with columns: Államadósság, Bankok részvényei, Takarékpénztárak, Biztosító társaságok, Gözmalak, Különtétele vállalatok. It lists financial institutions and their shares.

Table with columns: Sertés, Bankok részvényei, Takarékpénztárak, Biztosító társaságok, Gözmalak, Különtétele vállalatok. It lists various goods and their prices in multiple columns.

Vertical advertisements on the right side of the page, including 'Péntek', 'Nemzet', 'A velenc', 'Hermann', 'Doriana', 'Főv', 'Waldman', 'egy a', 'Lona M', 'Kiscriclet', 'Az első', 'Jegylővé', 'A tükör', 'BUDAPE', 'BONBONN', 'Mindem este', 'után 4 órakor', 'tel pen téránál', 'inger - Eg', 'Hozz új cabare', 'Károly, Nagy', 'Bárd-nál'.

S Z I N H Á Z A K

Pénteken, 1907. november 8-án.

Nemzeti színház

A velencei ka'már. Vigjáték 5 felv. írta Shakespeare. Fordította Radó Antal.

Népszínház-Vigopera

A denevér. Operett 3 felvonásban. Egy francia vizjáték után írta Hoffner és Genée. Fordította Evva Lajos.

III. Kir. Operaház

JANNEPAUSER. és a wartburgi dalnok verseny.

Hermann Venczel. Erzsébet unokahuga. Vasquez né Tannhäuser Antiles.

Vígyszínház

Josette kisasszony a tele-égem. Vigjáték 3 felv. írta Gavault és Charvat.

Várszínház

Asszony. Színmű 3 felv., írta Porzolt K. Férfi Gái.

Király színház

Falusi Madonna. Daljáték 3 felvonásban. írta és zenéjét szerzőlte Verő György.

Magyar színház

Dorian Gray. Drama 3 felvonásban. Wilde Öskár regényéből írta Hajó S.

APOLLO-SZÍNHÁZ

Sportok Svédországban. Vétél tartsak T. li alom parhista és a kutya. Mucsi tánciskola.

MODERN-SZÍNHÁZ KABARET

Bakkerat. Guthi Soma darabja. Minden megdrágult. Molnár Ferencz jelenete. Nézőtér a színpadon.

Aránta színház

A tenger. Kezdeté tel 8 órákor

FŐVÁROSI ORFEUM

WALDMANN IMRE igazgató. VI., Hagymásd-u. 17

Ma és minden este az új novemberi műsor. egy amerikai tingli-tangli előadás.

Lona Nansen. Mad. de Noce. Miss Norton.

Kisérletek a folyékony fényjel. És a többi elsőrendű attrakció. Az előadás kezdete pont 8 órákor.

BUDAPESTI Cabaret Teréz-körút 28.

BONBONNIERE. Minden este 9-től 12-ig a nagyszerű új novemberi műsorral nagy előadás.

FOLIES-CAPRICE. RÉVAY-ÚTOZA 18.

Az előadás kezdete 1/3 órákor. Ma, szenzációs nidozság! 11 órákor! „Ländliche Unschuld“

Ingóságokat.

butorokat beraktározunk, kívánatra azokra előnyös feltételek mellett pénzelőleget adunk.

TÁTRA-MULATO

A főváros legelőkelőbb családi mulatója. 1907. november 8-14-ig kezdve teljesen új műsor.

Varieté-Színház

előzőtti Nemzetközi Orfeum. BUDAPEST, VIII., Rákóczi-út 63. szám. November 1-től új műsor.

Nászajándékok

századunka dísz tárgyak, evőeszközök, műtárgyak, cizkék részletfizetésre is kaphatók jutányos áron

Mesébe illik

az, amit az egész országban beszélnek mindenütt a DIANA-arczkrém

és DIANA-szappan

csodás hatásáról. Ugyanis akik ezeket február és márczius

hóban esténként használják azoknak a világért sem bujnának elő tavaszkor szeplői

Sőt nyáron is egész tiszta fehér és szeplőtlen

arcbőrük és kezeik vannak. Saját érdeke tehát mindenkinek a DIANA-krém és DIANA-szappan használata, hogy: Először: Megszabaduljanak a tavaszi és nyári szeplőtől és hogy Másodsor: A hideg és szeles idők okozta csunya arc- és kézpirosság, pattanás, érdes bőr, fagyos részek és az összes szépséghibák eltűnjenek.

BIZONYÍTVÁNY. Aláírott ezennel bizonyítom, hogy az Erenyi Béla ur gyógyszerész budapesti lakostól bemutatott DIANA-szappant, DIANA-arczkrémet megvizsgálva, azokban fennméréket, mérőhatású, vagy külső használatkor ártalmas egyéb anyagokat nem találtam.

Dr. Neumann Zsigmond m. p. kir. kerek. és váltótörvényszéki hites vegyész.

Table with 2 columns: Product name and Price. Includes Diana-arczkrém nappali használatra 75 krajcár.

Az egész országban mindenütt kapható Egyedüli készítő:

ERÉNYI BÉLA gyógyszerész Budapest, Károly-körút 5.

Felesége keres

a hazai vezetés mellett könnyű kézi munkára 20 koronáig hetenként. Férfiaknak is alkalmas. Csakely beszerzési költségek. Kérjen prospektust! Schöndorfer F. Vámat hazipar fejlesztésére. Wien, VIII., Kolkongasse 150.

Titkos betegségek

szakorvosa

Dr. Kajdacsy József

v. cs. és k. ezredorvos és v. kórházi főorvos.
Rendel d. e. 9-4-ig, este 7-8-ig.
Lakik: október 23-tól
Budapest, VIII., József-körút 2.
Levél útján is biztos gyógyszer.

Magyar kir. államvasutak üzemeltetése Szombathely.

25271 szám.

Pályázati hirdetmény

A magyar királyi államvasutak szombathelyi üzemeltetése a részére 1908 esetleg 1910 év végéig szükséges vésző szerű szállítását biztosítani kívánván ezennel nyilvános pályázatot hirdet.

A szállításra vonatkozó részletes módozatokat magában foglaló Ajánlati felhívás a szombathelyi üzemeltetés általános I osztálya anyag és leltárbeszerzési csoportjánál kapható, a hol bővebb felvilágosítások is adhatók.

A szabályszerűen kiállított ivenként 1 koronás m. kir. okmánybéllyel ellátott ajánlatok lepecsételve legkésőbb 1. év november hó 30-ik napjának délelőtti 10 órájáig a szombathelyi üzemeltetés általános I. osztálya anyag és leltár beszerzési csoportjában adandók át illetőleg posta útján oda küldendők és azok borítéka ezen közzimmal látandó el: Ajánlat 252 71/907 számhoz.

Később benyújtott ajánlatok valamint olyanok melyek nem pontosan a részletes módozatok betartása mellett állítatnak ki nem vétetnek figyelembe.
Szombathely. 1907 október hóban.

fiz üzemeltetésőg

Rejtély.

Csudákról mesélnek

Uton utfélen ...

Nem történt még ilyen sohasem
Igen nagyon régen.

A ki mankón járkált,

Vagy köszvény bántotta ...

Vigan jár, kel most az utcán
A baja elhagyta!

Avagy kinek bőrén

Szeplők, foltok voltak ...

Rövidesen, nyomtalanul
Szépen elmulottak.

Itt készül a rejtély,

Hires Kecskeméten ...

„Alföldi fehérkeresztes
Sósorszesz“ néven.

Az Alföldi fehérkeresztes

sósorszesz egyedüli gyártója az

Első

Alföldi Cognacgyár

részvénytársaság
és szeszfinomítógyár

Kecskeméten.

O cs. és kir. fensége József főherceg
kamarai szállítója.

Rendelhető postán utánvétellel
vagy pénz előzetes beküldése után

Oriási próbaüveg

40 fillér.

Mindenütt kapható.

Hirdetések

felvételnek
a kidóhivatalba.

LEGUJABB

A férj, feleség s a gyermek

Jogviszonyai

Családjogi tanulmányok

Irta
Dr. VIRÁGH GYULA

Ára 2 kor. 40 fill.

Kapható a kiadó Athenaeum Irodalmi és nyomdai részvénytársulatnál, Budapest VII., Rákóczi-út 54 és minden hazai könyvkereskedésben.

Vadász-fegyverek

amerikai, lütfichi, suhli, weiperti gyártmányok.

Serétes, golyós, egy-, két-, háromesővű fegyverek.

Revolverek. Flóbertek.

Elsőrangú gyártmányok. Dús választék.

Aufrecht és Goldschmied

fegyverosztálya

VII., Rákóczi-út 26. sz.

Képes fegyverárjegyzék ingyen és bérmentve.

PONTOS ÉS LEGJOBB ÓRÁK

5 ÉVI JÓTÁLLÁS

MELLETT

RÉSZLET FIZETÉSRE I"

KÜLÖNLEGESSÉG

ALKALMI AJÁNDÉKOKNAK
VALÓ ÉKSZEREKBE,
CHINA-EZÜST DISZTÁRGYAKBAN,
ÉVŐESZKÖZÖKBEN
és ÉGYHÁZI SZENT ÉDÉNYEK
DÚS VÁLASZTÉKBA

JAVÍTÁSOKRA és VIDÉKI MEGRENDELÉSEKRE KÜLÖNÖS GONDOT FORDITOK
ÁRJEGYZÉK 2000 RAJZZAL INGYEN és BÉRMENTVE.
POLGÁR KÁLMÁN ékszerész és műorás
Budapest, Erzsébet-körút 29. sz.

Magyarnak Pécsi Németnek Bécsi

Ne kúdják pénzünket külföldre. Kocsikat kizárva. Nem tetsző árut kicserélek vagy a pénzt adom vissza. — Csak általam szabályozott, kipróbált órákat szállítok.

Legnagyobb raktár! Legolcsóbb árak!

«Kortos» ébresztő óra külön szerkezettel, 1 haranggal ————— K 8.—
 Dupla csengős ————— » 4.—
 Éjjeli világító számlappal, 1 haranggal ————— » 4.—
 Vasutas ébresztő, legjobb minőségben ————— » 6.—
 Toronyharang ébresztő óra, kollektív csengéssel, fali óra ————— » 7.—

Oszták vagy csak áru 1 koronával olesábr. Megrendelés legelőször postautalványon csakörvöl. Ki ezen lapra hívatkozik, megkapja 2000 ábrája ár-jegyzékemet ingyen és körmehíve.

Schönwald Imre órásmester és Pécsi órásgyáros

SZERENCSEGYŰJTŐK

Ajánl az 1. osztály

november 21. és 23. megtartandó hozzászólás

Budapest, Kossuth Lajos-utca 11.

egyetem 101. sz. nyelvtan és nyelvgyógyászat

12. — 6. — 9. — 1. sz.

GÄEDICKE A.

Titkos betegségek

biztos és lelkismeretes meggyógyítására 24 órái szakorvos ériási tapasztalata folytán legjobban ajánlhatjuk

Dr. CZINCZÁR

egyetemi orvostudós specialista

Igen rövid idő alatt alapos sikerrel gyógyít. Elgyógyíthatja, magömlést, hólyagbajot, fekélyeket, syphilit, férfi elgyógyíthatja, szifilisz, hátszín- és idegbaj, bőrképződés és minden nemi betegség biztos módszerrel.

Budapest, IV., Károly-körút 10. I. emelet
 Rendel. d. e. 10-4 és este 8-8 óráig.

Vidékeket levél útján is biztos eredményre vezet és gyógyszerrel gondoskodik.

Munkáikat tetemes árengedménnyel kezeli.

Szép mell

nyerhető két hónap alatt a

Pilules orientales

(keleti pilulák) használatára. Ezek a keleti lejjeltek, szilárdítják, újból helyreállítják, a női mellnek szép talp-éget kölcsönöznek, az egészség minden artima nélkül. Arzenmentes-egyszerű szavatolunk. Orvosi tekintélyek is elismerik. Diszkrét szétküldés. Egy doboz használati utasítással kor. 6.45 Utánvét nélkül kor. 6.75.

L. RABIE gyógyszerész PÁRIS.
 Budapeston: Török J. gyógyszerész Király-utca 12.

BIZTOS

gyógyulást keresőknek

kik bármily

nemi betegségben szenvednek

mint húgycső és hólyagbajok, húgycsőszűkítések, vizelet szava rok, éjjeli magömlések, sebek és bujakoros bántalmak (syphilitis), az önfertőzés utóbalaként fellépő idegbajok, korai férfi erő elgyengülés, bármily bőrképződés stb. nőknél fehérvérnyelés, hólyagbajok, alapos, gyors és gyökéres gyógyításra szigorúan tudományos és lelkismeretes gyógymóddal fogva legjobban ajánljuk

Dr. Garai Antal

v. ca. 4) kir. osztály főorvos országos hírv. és a legérgebb 82 éve fennálló rendelt. intézetét

Budapest, VI. ker., Andrassy-ut 24. sz.

Kezelés naponta 10-4-ig és 7-8-ig este. Időnként húgycső-és hólyagbajok vizsgálata villamos húgycső-és hólyagvizsgálóval.

Vidékeket levelekre kimerül a választ és szakértői tanácsot nyújtok, gyógyszerrel gondoskodva is. Titoktartás biztosított.

Nőknek külön váróterem.

Dr. FÜREDI

v. kórházi főorvos, katona-, megyei és ker. pénztári főorvos, a módjide-rend lovagja stb.

Titkos betegségek

minden neme, impotentia, nemi és női bajok, legképzettebb specialista, rendel: 9-től 4-ig és este 7-től 8-ig.

BUDAPEST, Kerepesi-ut 60. sz.

Vegyi és górcső vizsgálat mellett, levél után is biztos gyógyszer. Mérsékelt díj.

ROSSI GIORDANO, vívómester, MILÁNÓBAN

a 2985. számú

»Szűrő«

című magyar szabadalom tulajdonosa szabadalmának gyártására magyar gyárakkal összekötöttést keres, szabadalmát esetleg el is adja, vagy gyártás engedélyeket ad. Bővebb felvilágosításokkal készséggel szolgál!

Harsányi Jenő okleveles gépészmérnök, okleveles vegyész, hites szabadalmi ügyvivő. Budapest, V., Akadémia utca 11. szám.

MEGCSALT ASSZONYOK.

— REGÉNY. —

Írta: **E. GABORIAU.**

12

— Természetesen most el fog zárni, amíg csak a bűnöst meg nem találja. Ha legalább tél volna, csöppet sem panaszkodnám; ott legalább jó meleg van. De így. Épp vadászat idején; ez igazán bosszant. No, isten nevében. Jó tanulság lesz ez Fülöp számára; legalább be fogja látni, mi haszna volt abból, hogy az uraknak szolgálót tett!

— Elég, — szakította félbe a vizsgálóbíró. — Ismeri Guespint?

Ez a név az öreg vadászóra különös hatással volt. Gunyoros szava zavart lett, amikor vonakodva mondta:

— A kertész? Bizonyára ismerem. Néhányszor kártyáztam vele és nem egyszer kocintgattam!

Az öreg nyugtalansága nem kerülte el négy hallgatósági figyelmét és különösen Plantat csodálkozott ezen módfelett. Bestand azonban sokkal ravaszabb volt, hogy ezt rögtön meg ne látta volna és hamarosan hozzátette még:

— Na, inkább meg akarom mondani az igazat. Ha Guespin követte el azt a tettet, ez a csekélység nem festi be őt még feketébbre, — kiki önmagának a legjobb barátja. Igen, ismerem őt, számócskát, barackot és szőlőt adott el nekem a grófi kertből s a vételáron aztán megosztottunk. Hogy lopta-e ezt a gyümölcsöt, vagy volt-e rá külön engedélye, hogy a maga szá-

mára eladhatta — biz én azt nem tudom. De soha nem is törődtem én ezzel.

A vizsgálóbíró bevégezte a kihallgatást és az öreget, amint azt igen helyesen meggyanították, vizsgálati fogságba helyezte.

Most aztán Fülöpre került a sor.

A szegény fiézkő nagyon meg volt törve, keservesen zokogott és folytonosan jajveszékelt:

— Hogyan képzelhetik el, hogy ilyen borzalmas dolgot elkövettem?

A bíró kérdésére elmondta egész egyszerűen a tényállást, bocsánatot kért, hogy az árkon átugrott és behatolt a parkba.

Arra a kérdésre, hogy apja mikor jött éjjel haza, csak annyit tudott mondani, hogy ő maga este kilencz órakor ment aludni és csak hajnalban ébredt fel, amikor az apja fölkelte.

Guespint csak felületesen ismerte; tudta, hogy a kertész „üzleti ügyben” jár az apjához, de hogy miből állanak azok, arról nem volt tudomása. Összevissza talán négyezer beszélt vele összesen.

A vizsgálóbíró szabadlábán hagyta Fülöpöt, nem azért, mintha meg lett volna győződve az ártatlanságáról, de mert célszerű egy büntetett elkövetéssel gyanúsítottat, ha a többi már el van zárva, szabadon hagyni s cselekedeteit illyképpen megfigyelni.

Ezalatt visszatértek a gróf holttestét kereső férfiak. Sem a parkban, sem a réten nem találtak semmit.

— A gyilkosok alkalmasint a vízbe dobták a hullát — vélte a polgármester.

S mert a vizsgálóbíró is ezen a véleményen volt, a halásznoknak kiadták az utasítást, hogy keressék végig a Szajnáttól a helytől kezdve, ahol a grófné holttestét találták!

Közben délután három óra is elmúlt és Plantat úgy gondolta, hogy ideje lenne egy falatot enni, miután közülök ezideig még senki sem étkezett.

És a férfiak, kik magukra vállalták, hogy a rettenetes titkot, mely a büntényt fedi — felderítik, ugyanazon asztal mellé telepedtek, ahol előző éjjel a rablógyilkosok lakmároztak.

ÖTÖDIK FEJEZET.

A négy férfi csendben, nagyon gyorsan evett. Odakünn ezalatt a tömeg iszonyúan megnövekedett és nem tekintve a tilalmat, lármázva behatoltak a házba is. Kibájták, zajongtak, Fülöp kiadását követelték, mert bűnösnek gondolták őt.

A csendörök képtelenek voltak a rendet továbbra is fentartani, a láрма pedig mind nagyobb lett. A polgármester felemelkedett és kiement, hogy némileg lecsillapítsa a zajongó, izgatott kedélyeket.

Ebben a pillanatban elemében érezte magát. Bőbeszédűségével igyekezett a tömeget megnyugtanni.

S mialatt odakünn próbált rendet csinálni, bent a vizsgálóbíró vette elő jegyzetét, hogy átolvassa őket és kiegészítse; Gendron doktor Plantattal beszélt Sanoresy betegsége felől.

— Egy párisi orvos kezelte — beszélt a békebíró — Sanoresyt és néhányszor tanárok is voltak nála, akik konzultáltak. A betegség azonban később olyan rejtélyessé alakult, hogy az orvosok nem tudtak kiokosodni belőle.

A legnagyobb gonddal kezelték, a háziorvos pedig személyesen ment el a gyógyszerészhez, hogy felügyeljen az orvosság készítésénél és így a tévedést

(Polyt. köny.)

Ez idén rendkívül nagy választék

valódi perzsa szőnyegekben

minden létező fajta és minőségben

Agobián és Adorján

IV., Váci-utca 36, (Klotild-palota).

Eredeti Indiai, Perzsa, és Török himnuszok.

OSZTÁLYSORSJÁTÉK

HUZÁSA

NOVEMBER-

HÓ

21-23-án

HECHT BANKHÁZ
RÉSZVÉNYTÁRSASÁG
FÉRENCSZÉK-TERE 6 BUDAPEST

SZERENCSE-SORSJEGYEINKBŐL
KÉRJEN SZÁMVÁLASZTÉKOT.

Fogkefék rendkívül jó minőségűek nagy és olcsó választék.

MÜLLER J. L.-féle

Szalicil-szájviz és fogpor

használatát előlvet minden fogfájalmat, biztosan megszünteti a fogak
sorrólását a kellemetlen szálból. - Egy üveg szájviz ára 40 kraj-
czár, 80 krajczár. nagyobb üveg 1 forint 80 krajczár és 2 forint

Müller J. L.-féle Szaliczil fogpor

szaliczil vizrel használva nemcsak hófehérre teszi a fogakat, hanem a már létező fog-
betegségeket tovább terjedését is meggátolja. Doboza 80 krajczár és 1 Ft 80 krajczár.

Müller J. L.-féle Szaliczil fogpép

darabja 80 krajczár. Ugyanazon hatással bír, mint a fogpor.
Mindon főt elcsorult készítmények arcvonal utasítás után készülnék.

MÜLLER J. L.

es. és kir. udvari illatszerész és péperez-szappan gyáronál.

Budapest, IV., Koronahegy-ú. 2. Az országban mindenütt kapható.

Kivonat a hivatalos lapból.

— November 7. —

Kinevezések. A pénzügyminisztérium vezetésével megbízott miniszterelnök dr. Kukulics János zágrábi pénzügyvizsgálósági pénzügyi segédtitkárt pénzügyi titkárrá és Gersics István pénzügyi fogalmazót pénzügyi segédtitkárrá, mindkettőt jelenlegi állomáshelyén való meghagyása mellett, vélelmes minőségben. Minarovics Gyula nyitrai lakost ideiglenes minőségű díjtalan pénzügyi számvakornokká a nyitrai pénzügyvizsgálóság mellé rendelt számvevőséghez; az igazságügyminiszter Király Gyula spononi. Nagy János nagyváradi. Fekete Árpád egri törvényszéki, dr. Szilágyi Elemér esztergomi járásbírói, Gerbert János és Csegezy Sándor nagy-szebeni törvényszéki, Szigeti Géza rahóli járásbírói, dr. Lucich Vasco fiumei törvényszéki, Mohácsy Lajos kecskeméti, dr. Czagyán Szilárd lipótvári járásbírói, Csonka Antal veszprémi törvényszéki, Ondrussek János szakolczai járásbírói, Rácz János gyulai törvényszéki, Szemeray Zsigmond szentesi, Fejes Árpád rétsági járásbírói, Jászter Kálmán sátoraljaihegyi törvényszéki, Hrdina Kálmán deveserai járásbírói, dr. Szényi Géza budapesti kereskedelmi és váltótörvényszéki, ifj. Dillinger Gusztáv zolyomi, Gruman Károly zombori járásbírói, Raschofszyk Gyula besztercebányai, Deleva Dénes pécsi, Kohári József máramarosszigeti törvényszéki, dr. Tóth Gyula hódásági járásbírói, Both Péter lugosi törvényszéki, dr. Schannen Alajos, a győri ítélőtáblánál alkalmazott bírósági, dr. Szarvas Kálmán brassói, dr. Novák Károly Ernő kecskeméti, Kayser Elek nagykanizsai törvényszéki, dr. Koblussek Imre ntapolcsányi, Bothár Gusztáv kapuvári járásbírói, dr. Vallner Bernát miskolci törvényszéki, dr. Zsigmond Imre nagyváti, Hunyadi-Buzás Iván szolnoki járásbírói, dr. Neuirth József gyulafehérvári törvényszéki, ifj. Póka Kálmán nagy-kőrösi, Kisgyörgy Sándor naszói, Bodnár Gábor zentai járásbírói, dr. Bertin Lajos nagybecskereki törvényszéki, Schweitzer Jenő nagyigmándi, Forgó Ferenc csongrádi járásbírói, dr. Székely Endre kolozsvári, dr. Feyér Aladár miskolci, Seidel János székesfehérvári, dr. Lippich Dezső kalocsai törvényszéki, Osztermann Ernő, a kassai ítélőtáblánál alkalmazott bírósági, dr. Morava Károly szabadtai, Vaszika Venczel erzsébetvárosi, Salgó László zombori, dr. Brand Arnold budapesti, Kenyeres János kecskeméti törvényszéki, Borhy Miklós makói járásbírói, dr. Halvax Ödön kaposvári törvényszéki, dr. Balog János szászvárosi járásbírói, dr. Reismann Rezső pestvidéki és ifj. dr. Laszy József temesvári törvényszéki, végül dr. Potovszky András, a kolozsvári kir. ítélőtáblánál alkalmazott bírósági és dr. Lengyel Aurél budapesti büntetőtörvényszéki aljegyzőket, jelenlegi alkalmazásuk helyén jegyzőkké, Tu-kaes Béla nyirbátori járásbírói díjnokat a mezőcsáthi járásbírói díjnokká, Mukenhaupt József belényesi ügyvédi irnokot a belényesi járásbírói díj-vegruhajtóvá; a vallás- és közoktatásügyi miniszter Zsigmond Konrád, Figlár Julia, Tóth Anna, Zuber Mihály és Benkő Vilma okleveles tanítókat, illetve tanítókat a jászszentlászlói új állami elemi népiskolához rendes tanítókká, illetve tanítóknaké. Szabó Lajos nagyszalontai közszéki tanítót az élesdi állami elemi népiskolához rendes tanítónak, Berecz Gyula és Bereczné Udovicza Mária okleveles tanítókat, illetve tanítókat a krassóvai új állami elemi népiskolához rendes tanítónak, illetve tanítónaké. Nagy József hajai állami tanítóképző-intézetét szolgát számvevőség hivatalszolgáira; a beszercezi pénzügy-igazgatóság Anisui Jermos naszói lakost a naszói adóhivatalhoz segélydíjas gyakornokká és a rimaszombati pénzügyvizsgálóság Gelb Miksa budapesti lakost a rimaszombati adóhivatalhoz díjtalan gyakornokká nevezte ki.

VIZÁLLÁS.

Table with columns for location (Hely), date (November 7. nov. 6.), and water level (méter). It lists various stations across Hungary and their corresponding water levels.

IDŐJÁRÁS.

A meteorológiai központi intézet távirati jelentése 1907. november 7-én reggel 7 órakor.

Az elmúlt nap időjárásának átnézete:

Hazánk időjárásában tegnap sem történt változás. A hőmérséklet átlag 8 C°-al alacsonyabb a normálisnál és maximuma: Czirkveniczán 15 C°, minimuma Árvaváralján 13 C° volt.

Prognózis a következő 24 órára:

Az időjárásban egyelőre lényeges változás nem várható.

Table with columns for station (Állomás), wind direction (Szélirány és ereje), and temperature (Hőmérséklet). It provides weather data for various locations.

KIS SZER... N...

Abel, Arah, Adám, Adél, Adolá, Adolf, Adorj, Adrián, Agáth, Agost, Agost, Agnes, Ákos, Aladá, Alajos, Alban, Albert, Albin, Albre, Alton, Alfréd, Alicze, Amáli, Ambr, Andor, András, Angel, Anna, Antal, Anton, Anton, Arand, Arisz, Arma, Armi, Aron, Árpád, Arth, Arze, Attila, Augu, Auré, Auré, Balá, Bálin, Batra, Bnd, Barb...

VI6, Ems, 22

KISS
SZERENCSEJE
NAGY

HOGY HIVJÁK?

Központ:
IV. ker.,
KOSSUTH LAJOS-
utca 13. szám.

A SOK NAGY NYEREMÉNY
melyet t. vevőinknek az **utolsó hetekben** szerencsés bankházunk kifizetett, ismét tanuskodik
arról, hogy mily előnyös, ha osztálysorsjegyeket **KISS-nél** vásárolunk, mert
KISS szerencséseje NAGY!

A legközelebb kezdődő XXI. sorsjáték I. osztályához **különös gonddal** válogattuk össze az
alábbi szerencsesorsjegyeket. **Neve mellett** mindenki megtalálja azt a sorsjegyet, melyet a sors neki szánt,
hogy boldogságát megállapíthassa.

Rendelje meg a neve mellett álló sorsjegyet azonnal

Kiss Károly és Társa

bankházában, Budapest, V., Kossuth Lajos-utca 3. és Önnek szerencséseje lesz, mert

KISS szerencséseje NAGY!

Abel 22254	Barnabás 48173	Eleazar 22280	Géza 102115	Johanna 88837	Lóráni 46932	Oktavius 34093	Szalvátor 27178
Abrahám 102108	Bella 73303	Elemér 39411	Gda 105987	Jolán 51201	Lothar 23105	Olga 53337	Szerafin 37326
Adám 68455	Béla 93390	Eleonora 54752	Gilbert 106470	Jónás 73389	Lőrinc 67688	Olivér 78313	Szeréna 53396
Adél 90651	Bence 107656	Étiás 22289	Gizolla 107156	Jónathán 94242	Lucia 92584	Olympia 22922	Szidónia 67700
Adolf 41630	Benedek 19103	Ella 91310	Gottfrid 108080	Jordán 107688	Ludmilla 107233	Orbán 39438	Sztried 90346
Adorján 38811	Benjamin 22268	Elvira 66901	Guidó 20050	Józsa 96069	Ludwig 21051	Oszkár 54735	Szilárd 92600
Adrián 21646	Benő 37794	Elza 24798	Gusztáv 33821	József 95000	Ludwig 34076	Othello 23107	Taksony 94962
Agoston 48191	Bernát 37783	Emanuel 41644	Gyártás 48290	Judán 91088	Lujza 51233	Othmár 39171	Tamás 106176
Ágnes 73332	Berta 45412	Emil 67902	György 73385	Judith 79330	Lukács 74131	Ottília 102250	Taszió 67224
Ákos 93666	Bertalan 96848	Emilia 91522	Györgyik 94212	Julia 68025	Lukrecia 94915	Ottó 24770	Tekla 79311
Aladár 07662	Bertold 79880	Emma 54711	Győző 24268	Juliska 60100	Magda 108008	Ottokár 64599	Teofil 92388
Alajos 132451	Bertram 96085	Emőd 90436	Gyula 22973	Jusztina 54770	Magdolna 54777	Ódön 90838	Teodor 96063
Albán 38874	Biri 32100	Endre 20575	Gyuri 39454	Jut-a 51214	Margit 39434	Orsi 27112	Terci 66191
Albert 54444	Blanka 24790	Erasmus 38846	Habakuk 0721	Kajetán 102221	Manfred 22907	Pál 67325	Teréz 98330
Albin 90425	Bodog 66909	Erna 51225	Hajnalka 102212	Kálmán 48156	Manó 107250	Paula 37777	Terka 67644
Albrecht 96844	Bodján 91333	Ernesztin 78400	Hedvig 64593	Kami 93339	Marcel 92195	Paulin 45555	Libor 106185
Altonz 08100	Boldizsár 106056	Ernő 94911	Heléna 90825	Karolin 107651	Margit 67391	Pepi 22203	Tihamér 78470
Alfréd 128182	Bonifác 22170	Ervin 108005	Henrik 67321	Károly 24779	Mária 46950	Péter 37763	Linka 22232
Alizé 39575	Borbála 37337	Erzsébet 22279	Hermann 91540	Katalin 39765	Mariska 90750	Piroska 67333	Litusz 37772
Amália 68462	Boriska 45594	Eszter 38890	Henriette 27986	Karinna 64611	Má k 102171	Pista 92303	Livadar 53387
Ambrus 90777	Böske 51487	Etel 54717	Hermína 90448	Károly 107644	Márkus 37346	Pongrác 96051	Timon 96055
Andor 02268	Brigitta 78260	Eulrozina 108091	Hilda 107685	Kelemen 22191	Mártha 52607	Rachel 108160	Lódor 39751
András 148155	Camilla 54420	Eugenia 102140	Hubert 19756	Keresztély 27998	Martin 78299	Rafael 53381	Ulrik 106170
Angelika 73321	Carolina 79336	Eva 108067	Hugó 22295	Klára 39773	Marton 108043	Regina 27192	Urbán 24775
Anna 93651	Cecilia 96080	Ezsaiás 108052	Humbert 24760	Klodi 46920	Máté 22199	René 46790	Vaentin 39757
Antal 07660	Cézár 106950	Fabián 38899	Hulyka 39730	Kolozs 67666	Matild 32059	Rezső 107639	Valér 45594
Anton 116888	Ciril 27195	Fanni 54721	Ida 33833	Konrad 92577	Mátyás 45572	Richard 21395	Valéria 54799
Antonia 38816	Clementin 46799	Farkas 90533	Ignác 27108	Konstant 24783	Maxim 51250	Róbert 91544	Vencel 22240
Aranka 48196	Constant 67976	Felécia 27976	Ilka 64557	Kornél 38843	Melania 60140	Rokus 106075	Vencel 37766
Arisztid 73344	Córa 92345	Félix 46910	Illés 90821	Kornélia 20553	Melinda 74144	Roland 23111	Vendel 37766
Armand 94201	Cornélia 106199	Ferdinánd 106200	Ilma 102295	Kr. stóf 73399	Melitta 90688	Román 39477	Verona 48141
Armin 107670	Cristian 24754	Ferenc 67655	Ilona 39744	Krisztian 94901	Menyhért 108040	Romeo 90766	Vidor 107680
Arnold 22256	Dániel 39486	Flóra 92480	Imre 105977	Krisztina 107699	Mici 21352	Róza 102255	Viktor 51344
Aron 37800	Dávid 90772	Flórian 107681	Imre 105977	Krisztina 107699	Mihály 34088	Rozália 21502	Viktoria 64604
Árpád 54440	Demeter 23115	Flóris 22271	Ince 22183	László 37779	Miklós 94933	Rozina 34100	Vilma 78250
Árthur 94101	Demeter 23115	Fodor 38881	Irena 52601	László 37779	Miksa 108020	Rózika 51333	Vilmos 90705
Arzen 96100	Dénes 102262	Franciska 22288	Irma 78285	Laura 54498	Milán 37754	Rudolf 78244	Vince 27177
Astila 08025	Dezso 68602	Frida 39404	István 108070	Lázár 22300	Milán 37754	Rudolf 78244	Virgil 91550
Augusztá 124795	Domokos 90795	Fridrika 54738	Iván 39121	Lea 39125	Mór 52615	Salamon 94944	Walter 67850
Aurél 41638	Domokos 90795	Frigyes 90542	Ivor 54751	Lehel 90666	Móric 78308	Sámson 22219	Wilhelm 91909
Aurélia 66922	Domótör 94989	Fülöp 192151	Izabella 32097	Mózes 95330	Mózes 95330	Samu 27119	Wladimir 48133
Balázs 91350	Edith 23121	Gábor 39900	Izolda 37343	Náci 22951	Náci 22951	Sámuel 32082	Wolfram 21629
Bálint 106061	Edo 39497	Gábor 39900	Izolda 37343	Nándor 39431	Nándor 39431	Sándor 32070	Zachariás 2.123
Baltazár 22260	Ede 39497	Gábor 39900	Izolda 37343	Nárcisz 54774	Nárcisz 54774	Sári 45579	Zádor 39440
Bndi 37799	Eduard 63447	Gábor 39900	Izolda 37343	Natalia 102182	Natalia 102182	Sarolta 51327	Zoltán 46777
Barbara 54439	Edwin 90790	Gedeon 37330	Jakab 90655	Nathán 39467	Nathán 39467	Senestyén 60149	Zseni 68607
	Elek 102277	Gedeon 37330	Janka 92488	Nelli 60109	Nelli 60109	Simon 78227	Zsigmond 22966
		Gellért 78256	János 94999	Neszi 90744	Neszi 90744	Soma 90700	Zsófia 78321
		Gergely 94970	Jenő 48166	Netti 90877	Netti 90877	Stefánia 95344	Zsuzsanna 52320
		Getrud 108081	Joachim 50632	Nina 102225	Nina 102225	Szabolcs 102190	Xavér 102.00
				Lorenc 93343	Norbort 62051	Szantiszó 94939	

A szives megrendeléseket postalordultával kérjük, hogy a kívánt számot időközben el ne adjuk!

Kiss Károly és Tsa

Központ: Kossuth Lajos-utca 13.
Fióközletek: Erzsébet-körút 22. sz.
Váci-körút 5. szám.

A magyar királyi szabadalmazott osztálysorsjáték főelarusító helye.

A XXI. sorsjáték első osztályának húzása má

november
21 és 23-án
lesz.

Fiók-üzlet:

Erzsébet-körút

22. szám.

Tessék kivágni és címünkre elküldeni

MEGRENDELÉS

KISS KÁROLY és TARSÁ BANKHAZA
Budapest, IV., Kossuth Lajos-utca 13.

Sziveskedjek nekem a XXI. sorsjáték I. osztályára a sorsjegyet, hivatalos tervet és húzás után hivatalos nyereményjegyzéket küldeni.

A sorsjegy ára (mellékelve bérvegekben küldöm, (A meg nem egyidejűleg postaltalványon küldöm (felelő módot sziveskedek) (kérlem utánvételezni, (jól áthuzni.

Pontos cím: Név:
Lakhely, utca, házszám:
Utolsó posta, (megye)

Az I. osztályu sorsjegyek árai

Egy nyolczad K 1.50
Egy negyed K 3.-
Egy fél K 6.-
Egy egész K 12.-

Fiók-üzlet:

Váci körút

5. szám.

E hirdetés rovatban minden szövegyazari beiktatása közönséges pétt betűkből 4 fillérrel, kompakt betűkből szedve 6 fillérrel fizetendő

KIS HIRDETESEK

E hirdetés rovatban minden szövegyazari beiktatása közönséges pétt betűkből 4 fillérrel, kompakt betűkből szedve 6 fillérrel fizetendő

Pénzszekrények

használtak és újak, rendkívül olcsó áron kaphatók a budapesti pénzszekrényraktárban. Budapest, V. Szilvány-utca 6/C. 286

Parketagyár

Gyönyörsön ajánlja gyártmányait.

Vigyázzon,

ha meghűlt és vásároljon valódi Réthy-féle csukorkát 60 fillérért. 721p

Gyász esetben

ruhák soron kívül gyorsan festetnek feketére. Haltenberger Bela ruhafestő gyárában Kassa. 27086

A Falkogen

tüdőbajt gyógyít, szurást, köhögést, lázat biztosan elmulaszt. Ára 3 korona. Kapható: Falk-gyógyszer-tár, Budapest, VIII Rákóczi-tér 2. sz. 25828

Eladó

szabadkézből 3 pár teherlő és 8 kocsi, közte federes is. Czim: Ozv. Sente Lajosné, I. Mártonhegyi-ut 51.

Finom matt

faragott hálószoza-berendezés, valódi márvánnyal előbb 320 forint, most 165 forint, Veress Pálné-utca 12. I. em. (Ezelőtt Zöldfa-utca.) 27281

Fenyőborovicska

(Juniperus) BARTA-féle. 3 liter a 7.50, 4 liter 8.50. bérmeatya. FELKAI KONZERVGYÁR Felka, Szepesm. 26973

Polgári, gimnaziumi,

kereskedelmi, reál, magánvizsgálatra, gimnaziumi különböztetve és érettségire előkészít (hölgyeket is.) Kerekas, Almássy-tér 16. sz. II. em. 18. sz. Válasz-pélyveget kérek. 25465

LELEKRABLÁS.

Regény.

A Péczely díj nyertese.

Irtá: HERCZEG FERENCZ. Ára füzve 3.50 kor., kötve 5.50 kor. — Kapható minden könyvkereskedésben. Singer és Wolfner kiadása Bpest, VI., Andrássy-ut 12.

Gépészeknek

fontos, hogy a "Meln Árok Lapja" által (Budapest V., Csáky-utca 12) Minden héten kibocsátott "Gépész" rovatot álla ódon olvasni. A lap ára egész évre 8 kor. Mutatványszám ingyen. — Ugyanott kapható 4 korona előzetes bejelentéssel a "Gépjáratás tankönyve" című alapvető műszaki munka, amely az önképzés alapja a technikában (3-5 oldal terjedelmű 480 ábrával). Aki azaz szakembere számára, magán képzés, annak ez a könyv valószínűleg kincseslád.

Régi ezüsttárgyakat

és zálogcédzulákat vesznek és eladók mindennemű arany- és ékszerárut, ugyanígy régiségeket, drágaköveket, arany- és ezüst-órákat, lánczokat, gyűrűket, ezüst-évszázadokat. Kérjen árjegyzéket ingyen. Fuchs David utóda Budapest, IV., Váci-utca 18. I. emelet. 26764

Jogi,

politikai szigorlatokra, alap- és államvizsgákra (egy-egy tárgyból is) Kolossyrra; Budapestra ugyszintén államszámvevő-tani államvizsgára teljes sikerrel gyorsan, olcsón előkészíti. Jogi szeminárium; Budapest, VI., Rózsa-utca 44. III: 8

Magán építő iparos

iskola előkészít építő, kőműves és kőfaragó vizsgához biztos sikerrel. Szerény díjazás mellett elfogad tervek készítését, felülvizsgálatokat és statisztikai számításokat, Vagi József műépítész igazgató, Budapest, VII. ker., Baross-tér 17. 27225

Csemege szőlőt

legnemesebb fajokban, nagyrészt muskatály, gondosan csomagolva, 5 kilós postakosarankint 4 koronáért, finom zamatos korfét 3 koronáért, remek szép almát 2 50 koronáért szállít Rottmann Hermia szőlőtelepe Kiskunhalason. 27225

Zálogcédzulákat,

briliantokat aranyat, ezüstöt, gyöngyöket és ékszereket legmagasabb árban vesznek. Brillantokért többet fizetnek, mint ujjonnan kerültek. SINGER JAKAB ékszerkereskedő, Budapest, Király-utca 91. Izabella-u. sarkán.

Építkezéseket

Gyárak lakóházak tervezését, felépítését, átalakítását bárhol előnyösen elvállalja, tehermentes tekeket öröszítésre felépít. Építési tanácsokkal szolgál Borsody építésiroda Bpest, Rákóczi-ut 71. 780

Polgári iskolai

reáliskolai, gimnaziumi, kereskedelmi, egyéves önkéntességre képesítő vizsgákra, valamint mindenféle javító és pótló vizsgákra legrövidebb idő alatt a legjobb sikerrel előkészít. Tanár Budapest, Thököly-ut 8. I. em 3 ajtó 26814

Butorvevőknek

érdeke az országban elismert régi és legjobb hírnévűk örvendő Sarkány I. butoriparos céget telkeresni. VII. Erzsébet-körút 26. Zionpalota, műhely és raktár, ahol mint bármely belvárosi elsőrangú raktárban a legegyszerűbb és legkönnyebb kivitelű asztalos és kárpitos butor utanyos ár mellett beszereshető. 27277

Magyar Királyi államvasutak

2-7041/9-7. szám

Pályázati hirdmény

A magyar királyi államvasutak igazgatósága a jövő 1908. évben szükséges különféle üvegüemü anyagok (lampionhenger, lampacsész, telepüveg) szállításiának biztosítását óhajtván, eziránt nyilvános pályázatot hirdet. Az ajánlatok legkésőbb f. évi november hó 28-án déli 12 óráig beferjesztendők a bantámpenz pedig folyó évi november hó 27-én déli 12 óráig beküldendő.

A pályázatra vonatkozó részletes feltételek, valamint a szükséges mennyiségeket feltüntető kimutatások, u yszintén a különleges szállítási feltételek a ma yar királyi állam vasutak anyag és leltárbeszerzési szakosztályánál (Bpest, Andrássy-ut 73.) megtekinthetők. Az igazgatóság.

Veresáfonyabefőt

BARTA-féle, 5 kilós postakosárüveg 6.— korona FELKA, KONZERVGYÁR Felka. Szepesm. 86972

Alkalmi vétel.

Butorok, visszamaradt szönyegek, kényserítő körülmények miatti eladók: mahagóni hálószoza 180 frt., íróasztal könyvszekrény, nyel, olajfestmények 2 frt., nagy perzsaszönyegek, lámpák, 3 águ villany 14 frt., Arveresi butoreladás. Dob-utca és Holló-utczai sarokpincze. 26616

Saját gyártmányu

vas-és rézbutorok

Rézagy 45.— frt Vaságy matracüveg 8 50 • Gyermekágy 11.50 • Sodronyagy-betét 3.50 • Vas- és rézbutorok gyári árban.

WEISZ LIPÓT

Király-utca 99. szám. TELEFON 57-01.

Szállmát, szénát

vesznek és eladók bármily mennyiségben

Schreiber Béla

takarmány nagykereskedő BUDAPEST, Nepeszínház-utca 22.

Ki a YES-OUI-SI

című lapot megrendeli, jászve minden megrendelés alkál és kénytelen az

angol és francia

nyelveket alaposan megtanulni halja előkészíti az megpedvenként minden kiadásra 3 korona. Megrendeléseket elfogad és mutatványsszámokat küld a kiadó hivatal Budapest, Andrássy-ut 12. em.

BUTOR

árverésről, finom és egyszerű butor, hálószozákat és garson szobák Szalonbortótok, gyönyörű tükör, diván, borszék, íróasztal, perzsaszönyeg és egyes darabok; Földes B., VII., Kertész-utca 43. Király-utca sarokházban.

Zálogcédzulákat,

briliantokat, aranyat, ezüstöt, gyöngyöket és ékszereket legmagasabb árban vesznek. Brillantokért többet fizetnek, mint ujjonnan kerültek. SCHILLEID ISZIDOR, Sip-utca 8. 26316

Szepességéi csemegék

BARTA féle veresáfonya befőtét, málna, szamóczra-, csipkebogyóit, gomba- és huskonzerveket, pastetomokat ajánl a FELKAI KONZERVGYÁR Felka, Szepesmegye. Kerjen árjegyzéket.

Eladás.

Főbb vivó eszköz, 2 fehér, 1 aranyozott keretű tükör 100/230 drbja 50 frt., 1 cserép kályha 15 frt., 1 Koburg szállítói czimer 160/90: 40 frt., 4 nagy Gobelin festmény és több kép igen jutányosan eladó. Megtekinthető VIII., Hunyadi-utca 27. Telefon 58-83.

Modern

urasági butorok

alkalmi vétel és eladása

háló-, ebédlő-, szalon-, uriszoba és irodai teljes berendezések. Dus raktár szönyegek, függönyök, terítők, csillárok, vas- és rézbutorokban.

GROSZ SANDOR és társa

Budapest, Liszt Ferenc-tér 8. sz. ezelőtt Gyár-utca. Telefon 14-09.

Stenográfia

Díjjalan gépirás oktatás az összes rögepeken. Díjjal n és biztos álláskövetés. Minden hónapban új gyorsírási és gépirási tanfolyamok nyílnak az okleveles gyorsíró tanároktól vezetett Stenográfia országos Gabelsberg-r. magyar, német gyorsíró és gépiróiskolában. Levelező és vitairásu tanfolyamok, kereskedelmi szaktanfolyamok, kere kedelmi akadémiái re des ia árok vezetése alatt. Tanítás reggel 7 órától este 9-ig. Az írtat hely seget Vaczi-körút 33. sz. alatt vannak. Azelőtt Kazinczy-utca 8.

Magánkutató iroda

Rákóczi-ut 75. Kényes megbízásokat, megfigyeléseket, nyomozásokat elvállal egy magán, mint családi ügyekben Kossa-Magyar Géza. Telefon 67-47. 26703

3 szó . . .

Egyenruha

Tiller Budapest.

Gimnaziumi,

reál, kereskedelmi, polgár egyéves önkéntességi, bármely erőttségű vizsga letvésehez igényelt tantárgyakból legjobb módszer szerint tanít és tanított kitűnő philológus és matematikus. Egyenkinti oktatás. Tanfolyamok csak korlátolt számban vételnek fel. A bántulatos eredményeket igazoló okiratok alakásban megtekinthetők. Goitein Heinrich Budapest, VII, Damjanich-utca 50. II emelet 10.

BUTOR

Alkalmi vételi Butorvásárlók figyelmebe ajánlom legjobb minőségű butoraimat. Háló-, ebédlő- és uriszobák, valamint egyes butordarabok, oszlopok, minden elfogadható áron kaphatók PECHNER N. butor - nagykereskedő Király-ut 28. az udvarban. TELEFON 38-71.

Polgári drakl

Pontos kiszolgálás!!

Kitűnő szabás!

Vidékre mintáit küldök, nagyobb rendelésnél személyesen elmegyek.

Zollszka János

angol uri szabótársaság BUDAPEST, Andrássy-ut 66. I. em.

Allandó választék a legdivatosabb angol és bel-töldi szövetekből.

BUTOROK

háló-, ebédlő-, szalonberendezések, továbbá uriszoba, iroda berendezések rész- és mahagóni butorok, szönyegek és függönyök valódi angol börtárgyúak eladása és vétel.

Wechsler Károlyné

VII., Király-utca 23. szám I. emelet 268 Kasinczy-utca sarok.

Az ATHENAEUM r.-társ.

könyvkiadóhivatalában: (Budapest, VII., Rákóczi-ut 54. szám) megjelent:

HELYESÍRÁSI

SZÓTÁR.

Bevetetésül a hivatalos iskolai helyesírás útjait összeállította SIMONYI ZSIGMOND.

(Ára 20 fillér.)

HELYESÍRÁSI

SZÓTÁR.

Összeállította SIMONYI ZSIGMOND.

(Egy lapon, falitábla alakjában.) (Ára 12 fill.)

Kapható kiadóhivatalban,

valamint minden hazai könyvkereskedésben.

Urasági

butorokat,

szönyegeket,

csillárokat

és legteljesebb berendezéseket (gyárakat és üzleket is) vesznek és eladók.

Nagy Zsigmond

VI., Lázár-utca 3 (a Váci-körút mellett).

Gyönyörű választék a legfinomabb modern és stilszerű matt és fényezett mahagóni plisander vagy másfajta háló, ebédlő, uriszoba és szalonbutorokban. Részálószozákat, börgarnitúrákat és kárpitosfélékben Perzsa, smyrna és más szönyegeken és függönyökben, modern bronzcsillárokon gáz, villamos stb.-hez.

Urasági butor

Eladók és vesznek; mahagóni hálószozákat, ebédlőket, szalonokat, rézbutorokat, zongorákat, perzsa és szmirna szönyegeket függönyöket, üveg- és bronzcsillárokat, petroleum-lámpákat, bronzszobrokat, olasz faragványokat képeket, olajfestményeket teljes lakberendezéseket üzlet berendezéseket.

Nagy és Fia

Allandó nagy lakberendezés kiállítás!

IV., Semmelweis-(Ujvilág) utca 21., kapubejáratt. Az egész házban. Telefon 17-77.

Fükközlet nincsen

26614

Börszékiaar

börsajtolás és börfaragás

KENDI ANTAL

Budapest, IV., Károly-utca 4

az evangélikus iskolaépületben. Nagy raktár valódi börszékék és karosszékben, jóval olcsóbb árban mint eddig.

Használt székek átalakítás börszékékre olcsó árakban. Legolcsóbb börfaragás és elvállalások.

OLASZUL

megtanulni

legkönnyebben, gyorsan és alaposan csak a

SOMOGYI EDE-féle

Olasz társalgási

nyelvtan-ból

lehet, mely a Gaspary-Sauer-tanmód szerint készült a nagy népszerűségénél és használhatóságánál fogva immár harmadik kiadásban jelent meg.

Kitűnő módszer. — Nagy szókincs.

Iskolai s magánhasználatra.

Ára 4 kor. 80 fill.

Kapható

LAMPEL R.

könyvkereskedése

(Wodianer F. és Fiai) r.-l-nál

Budapest,

VI., Andrássy-ut 21. szám

és minden könyvkereskedésben.